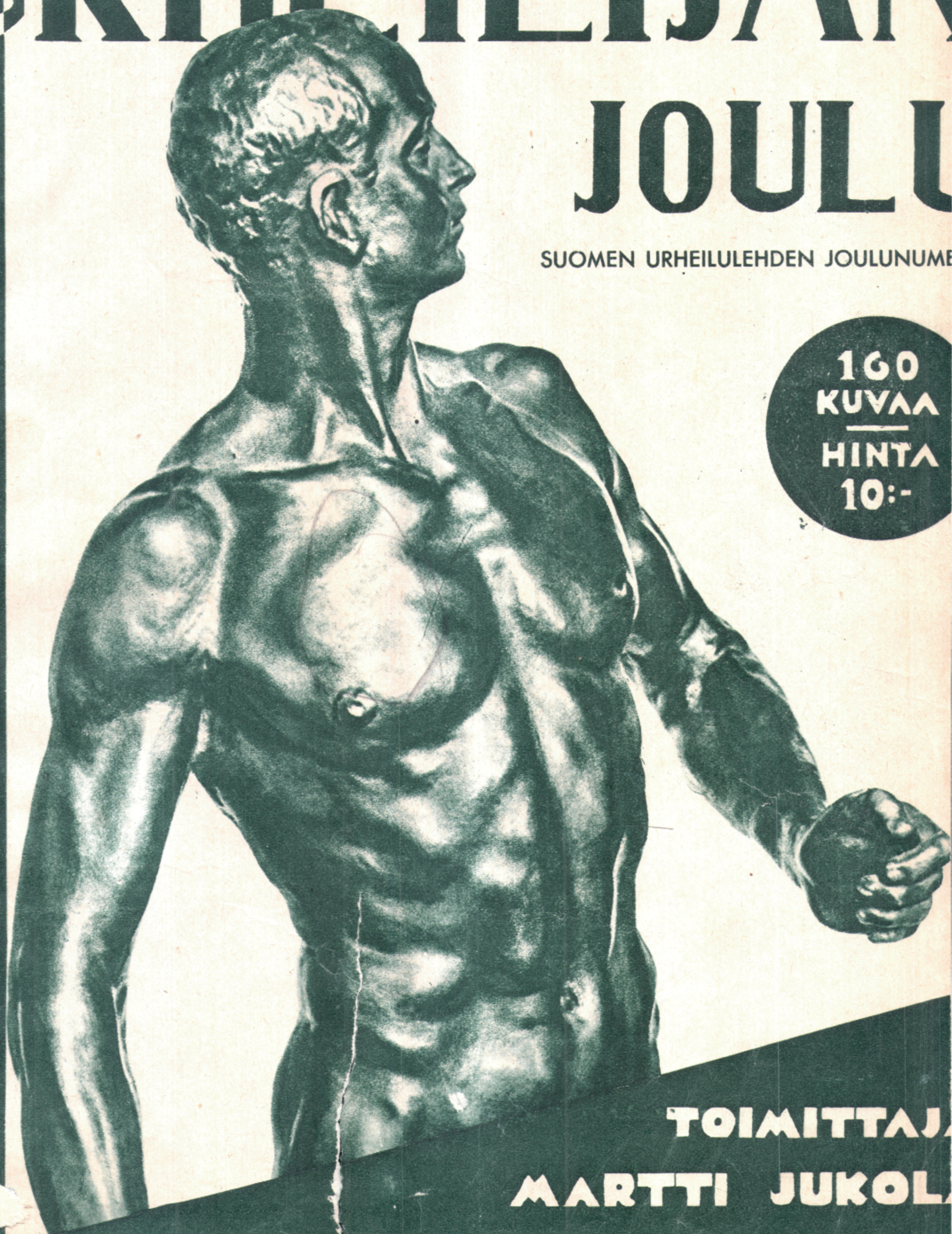

URHEILIJAN
JOULU
SUOMEN URHEILULEHDEN JOULUNUME
160 KUVAA
HINTA 10:-
TOIMITTAJA
MARTTI JUKOLA

näön ja kuulon juhla
KULTA
KALAT
RUBY KEELER
JOAN BLONDELL
DICK POWELL
GINGER ROGERS
ALINE Mac MAHON
WARREN WILLIAM
GUY KIBBEE
Ohjaus: MERVYN LE ROY
Hupaisa kertomus neljästä tarmokkaasta tytöstä, jotka päättivät ottaa selvää kahden miehen »kultakannasta» ja voittivat enemmän kuin mitä olivat uneksineetkaan.
ENSI ILTA
Kolmessa teatterissa TOISENA JOULUPÄIVÄNÄ
KINO-PALATSI — ASTORIA — TÄHTI

URHEILIJAN JOULU

v. 1933

SUKSEN LATU.

*Lumen pehmeä, puhdas metsämaa;
ei hiiskahdusta, ei ääntä lain.
Latu suksen yksin yössä vain
yli tähtien paisteen vaeltaa.
Ken tohtisi häiritä kulkijaa?*

*Mäen korkean huipulle kiipeää
ylös uljas hiihtäjä. Taivas tuo
kuin majan katos levon, suojan suo.
Latu suksen, hankien hauras tie,
kuun alla kuutamouneen vie.*

*Latu laaksoon jyrkännettä päin
alas syöksyy, sauvain sommat soi;
yli hankien sävel kipunoi,
lumi lentää otsaa viilentäin.
Hyv' on olla yössä yksin näin.*

*Joku aina hiihtää, jälki jää.
Mäet, kukkulat suksi sivuuttaa.
Yli tähtien paisteen vaeltaa
niin monta, monta hiihtäjää.
Latu — sanaton laulu — kimmeltää.*

Antero Rajanto.

HIIHTÄJÄN RIEMUISTA ja NAUTINNOISTA.

URHEILIJAN JOULULLE kirjoitti *TOIVO ARO.*

Hannes Kolehmainen kyllä tietää, mitä salattuja aarteita on talvisessa maastossa.

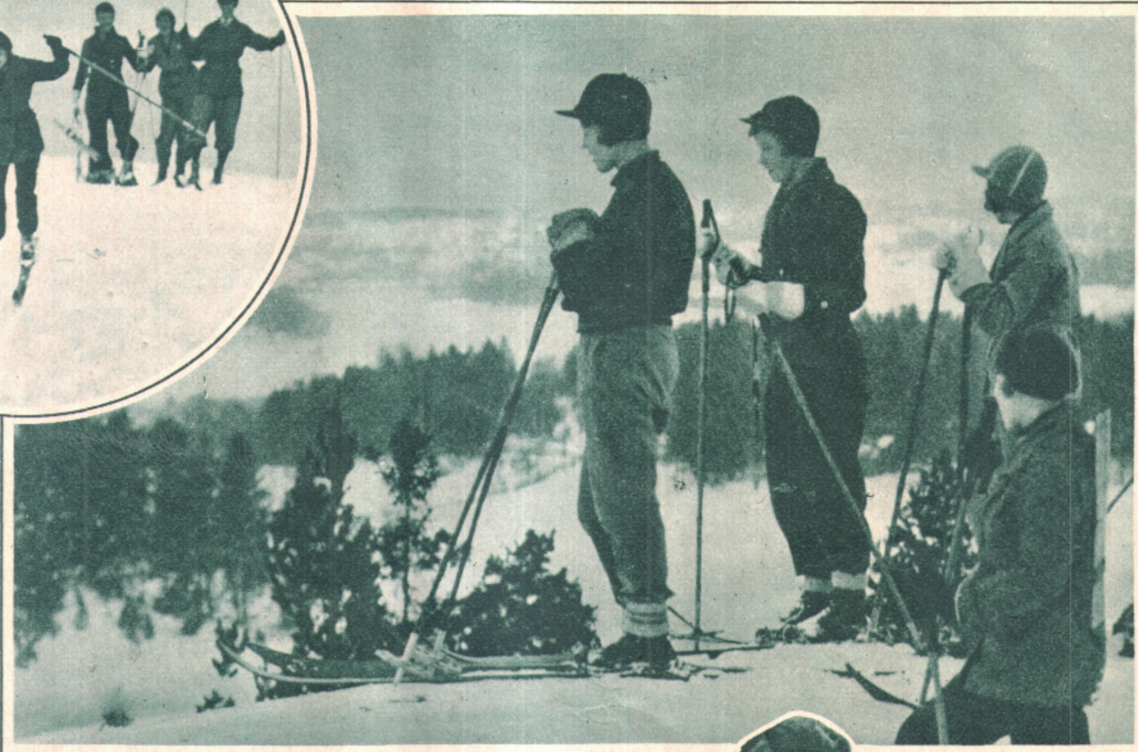
Lunta sataa: Mikä sydäntä sykähdyttävä huudahdus pohjolan poikien ja tyttöjen kuulla syksyllä lokaisen sadekauden päättyessä. Se on yhtä riemastuttava ja panee mielen ailahtelemaan aivan kuin keväällä ensimmäisen leivon liverrys. Se lupaa talventuloa, lunta ja valoa ja talven riemuja. Talvi ei pohjolan asukkaille ole mikään horrosaika, vaan päinvastoin mitä vilkkaimman toiminnan aika. Siksi ensi lumi on kuin ihana lupaus, hartaan odotuksen täyttymys. Se herättää iloisia, suorastaan mieltä hurmaavia mielikuvia, eikä vain lasten ja nuorison, vaan myös vanhemmankin väen mielissä.

Tulee mieleen ihanat alkutalven hämyhetket pehmeään, upottavaan lumeen peittyneessä metsässä, jossa humisee harras hiljaisuus kuin suuressa temppelin pylvästössä. Koko luonto on kuin lumottu. Se on vaipunut uneen, mutta ei suinkaan ole kuollut. Mikä onkaan kaupungin hälinästä lähteneen mielelle rauhoittavampaa ja virkistävämpää kuin hiihtely tässä pyhätössä. Siellä vallitseva sunnuntairauha täyttää mielen hartaudella ja vapauttaa ajatuksen arkihuolista. Kotiin palattua tuntuu vielä kuin olisi käynyt kirkossa.

Mielikuva vaihtuu. Muistuu mieleen tammi—helmikuun kirkkaat pakkaset. Niitä ajatellessa käy suorastaan sääliksi sellaiset, jotka silloin kylmää peläten värjöttävät ummehtuneissa huoneissaan siksi, että eivät ole päässeet kokemaan sitä riemua, jota hiihtäjä tuntee sujutellessaan suksiaan yli hohtavien hankien auringonpaisteessa huurteisena kimaltelevaan metsään. Ei ole haittaa pakkasesta. Kyllä hiihtäjä lämpimänsä löytää. Metsässä on tyyntä. Lumi on luistavaa ja hanki kantaa. On silloin hauska tasketella valmista, tuttua latua, mutta mikään ei myöskään estä hiihtäjää suuntaamasta kulkuaan omia teitään. Tuossa avautuu auringonpaisteessa hohtava kumpu. Suksi painaa kauniin ladun sen koskematto-

»Vielä suuremmaksi kasvaa hiihtämisen nautinto, kun sen saa jakaa ystävien kanssa. — Hiihtoretki: Mitä ihania muistokuvia tuokaan tämä sana sielumme silmäin eteen!»

maan hankeen. Harvaa metsää kasvava rinne viettää alas laaksoon. Vauhti kiihtyy. Jännitys kasvaa. Onkohan siellä alhaalla mitään yllätyksiä? Jotkin matalalle painuneet kuusen oksat rajoittavat näköalaa. Mutta ei hätää: Selvä on. Alhaalla aukenee eteen pieni pelto. Lumi on täyttänyt ojat niin, ettei niistä ole haittaa. Sukset vain taipuvat joustavasti ladun painanteissa ja siihen suksen norjaan notkahdukseen yhtyy jalan joustava potkaisu niin sulavasti, että siitä suorastaan nauttii. Kulku on kevyttä. Pellon toisella laidalla houkuttelee uusi mäenrinne ponnistamaan uudelle kukkulalle. Eivät sellaisessa menossa arkihuolet mieltä paina. Maaston vaihtelu pakottaa hiihtäessä pitämään huomion aina vireillä ja milloin hiihtäjä pysähtyy levähtämään, kiinnittää ympäröivän luonnon häikäisevä kauneus hänen huomionsa. Tuossa on lumi muovannut kuusen näreen pieneksi tontuksi ja tuolla se on taivuttanut pitkän hoikan koivunlatvan maahan asti koristaen siten syntyneen kaariportin hauskasti lumiköynnöksillä. Tällaista taidetta ymmärtää jokainen. Se herättää ihastusta ja kohottaa mieltä. Mutta sitä näkemään pääsee tänne luonnon taikalinnaan vain hiihtäjä. Muilta on talven taidenäyttely suljettu.

Hiihtäminen on ihanaa yksinäänkin, mutta vielä suuremmaksi nautinto kasvaa, kun sen saa jakaa ystävien kanssa. Hiihtoretki: Mitä ihania muistokuvia tuokaan tämä sana sielumme silmäin eteen. Pitkä riemuisa retki kevättalven häikäisevillä hangilla ystävien seurassa. Kilpapyrähdyksiä, huimapäistä mäenlaskua kuperkeikkoineen, lepohetkiä eväskontin ympärillä ja viimein kotiinpaluu lopen väsyneenä, mutta virkistyneenä. Mikä ihana raukeus suonissa soutaa, kun pitkän retken jälkeen on kylpenyt ja kuiviin vaatteisiin pukeuduttuaan syönyt. Kelpaapa silloin kellistyä hetkeksi muistelemaan retken riemuja.

Niin, tällaisia muistoja tuo ja tällaisia riemuja lupaa ensi lumi. Kohta se tulee ja sitten tulee talvi ja talven riemut. Valmistautukaamme niitä vastaanottamaan. Pankaamme ajoissa hiihtotamineemme kuntoon.

SIGARD VESTAD, Holmenkollenin hiihdon ylivoimainen voittaja viime talvena.

ÄLKÄÄ TUOMITKO, VAAN PÄÄSTÄKÄÄ MEITÄ PAHASTA!

Seuraavan tässä suomeksi julkaistun kirjoituksen nykytärkeästä amatöörikysymyksestä on tri Martti Jukola pyynnöstä kirjoittanut NANA:lle (North American Newspaper Alliance'lle, joka edustaa 90 eri sanomalehteä).

Suomen Urheiluliiton puheenjohtaja, hallitussihteeri Urho Kekkonen ja Englannin Urheiluliiton sihteeri Douglas Lowe keskustelevat Eläintarhan kentällä brittiläiskilpailujen aikana.

JULES LADOUMÉQUE, jonka nimi viime kesän aikana oli enemmän kansan huulilla kuin koskaan ennen.

Yli kymmenen vuotta on kansainvälisessä urheiluelämässä jatkunut eräs järjestelmä, joka ei löydä tukea IAAF:n eikä sen jäsenliittojen säännöissä. Päinvastoin se on jyrkässä ristiriidassa pykälien kanssa.

Kysymys koskee kilpailukorvauksia, joita amatööriurheilija ei saisi ottaa muuta kuin sääntöjen määräämän piletin hinnan ja punnan päiväitä ylläpitoon.

Siitä ajasta, jolloin englantilaisen ylimystöluokan herrat sanelivat nämä säännöt, on tilanne paljon muuttunut. Urheilu ei ole enää vain perityillä varoilla elävän luokan ajankulutusta, vaan siitä on tullut jokaisen työtä tekevän ja työstään elävän ihmisen välttämätön elämänvoiman uudistaja.

Kun laajat kansankerrokset oli saatu innostumaan maalle ja yhteiskunnalle mitä myönteisimpään urheiluharrastukseen, oli siitä seurauksena kilpailujen kiristyminen. Ne urheilijat, joiden ei tarvinnut elää kättensä työllä, saattoivat harjoitella niin paljon, että pysyivät ensimmäisinä. Mutta pian huomattiin paljon parempia luontaisia edellytyksiä ruumiillista työtä tekevän kansanaineksen keskuudessa. Kun seurojen, liittojen ja maiden välinen kilvoittelu tuloksista tuli yhä ajankohtaisemmaksi, tarvittiin tervettä ja voimakasta urheilija-ainesta. Näin kääntyivät katseet joutilaina elävistä herraspojista sellaisiin lahjakkaisiin nuorukaisiin, joilla ei ollut työpäivän ohessa aikaa harjoitella tarpeeksi. Heille koetettiin hankkia kevyempää tointa ja ennenkaikkea lyhyempää työpäivää.

Se oli ensimmäinen askel amatöörisääntöjen ohi.

Mutta lahjakkaita nuorukaisia ilmestyi yhä enemmän urheilun levenemisen mukana. Heille ei riittänyt sopivia toimipaikkoja. Heidän piti pian saada kovaa rahaa elääkseen, jos he tahtoivat hiukan vähentää raskasta, ruumiillista työtä ja saada tilaisuutta urheilun harjoittamiseen kuten muutkin IAAF:n sääntöjen edellyttämät »amatöörit». Kun he huomasivat, että seurat tarvitsivat heitä kil-

Vas.: KALEVI KOTKAS, joka viime kesänä oli elämänsä kunnossa. Kiekossa hän heitti Suomen ennätyksen 49,64 ja hyppäsi korkeudessa oman ennätyksensä — tasan oman pituutensa — 194 sm.

Oik.: ENSIO NUPPOLA, voimakasharteinen, uljas pikajuoksijatyyppi, joka sai 100 m:llä vuoden parhaan ajan 10,6 sek.

Martti Alarotu kehittyi viime kesänä Euroopan ja maailman valioluokkaan tuloksellaan 15.75 m. Kuvassamme olympialaisvalmentaja Hugo Lahtinen opettaa Alarodulle kuulantyönnön vauhtitekniikkaa Oriveden leirillä 1932,
Oik.: Risto Kuntsi ,joka »pahana unena» seurasi Alarotua koko kesän. Paras tulos 15.57 m.

Ylh. keskellä: Gustaf Alfonso Koutonen, joka alkoi hätyytellä Villen ennätystä komealla tuloksella 53.55 — toiseksi paras maailmassa viime kesänä.
Oik.: Olympialaisten pronssimitalimies Finlay, jolle hänen vieressään seisova Sjöstedt hävisi englantilaiskilpailuissa vain kielen mitan. Molempien aika oli 14.9. Benkun rinnassa uuden seuransa H:gin Poliisivoimailijoiden merkki.

pailujensa onnistumiseksi, pyysivät he osanotostaan pientä korvausta — ja saivat. Seuran olisi tuollaisen pyynnön johdosta ollut ilmoitettava mies »ammattilaiseksi», mutta se ansaitsi miehellä ja jätti asian sikseen.

Se oli toinen askel amatöörisääntöjen ohi.

Olympialaiskisat ja maaottelut tulivat pian kansakuntien kunnian kysymyksiksi. Urheilijat oli niihin saatava hyvään kuntoon. Heidät vietiin erilaisille valmennusleireille viimeisteltäviksi. Toisissa maissa liitot kääntyivät työnantajien puoleen pyytäen palkallista valmennuslomaa miehille. Toisissa taas itse maksoivat heidän ja heidän perheittensä ylläpidon leiriaikana. Sama juttu. IAAF:n säännöt kieltävät korvauksen menetetystä työajasta. Niiden mukaan sopii urheilla ja kilpailla vain sellaisten, jotka eivät tee työtä.

Se oli kolmas askel amatöörisääntöjen ohi.

Mutta sitten tuli neljäs askel, joka kiristi tilanteen nykyiseen räjähtämispisteeseen.

Seurojen oli saatava kilpailuistaan tuloja voidakseen työskennellä nuorison kasvattamiseksi. Niiden piti saada yleisöä kentälle. Yleisö oli tullut vaativaksi. Se tahtoi joka kerran nähdä parasta. Niin syntyi seurojen kesken huutokauppa huippumiehistä. Tarjoukset nousivat. Urheilijat nostivat rahaa, seurat saivat rahaa, yleisö sai hyviä kilpailuja, urheilukasvatuksen mahdollisuudet laajenivat, koko maa sai hyviä urheilijoita ja nuoriso suuria esikuvia. »Oikein tai väärin, maani puolesta!»

Oo-kay!

IAAF:n amatöörisääntöjä ei ajatellut kukaan.

Ennenkuin heräsi keltainen kateus, joka salajuonilla järjesti eräiden maiden parhaita urheilijoita pois »kunniallisten amatöörien» kirjoista. Nuo umpimähkäisiltä vaikuttavat, mutta tarkoitetut iskut herättivät pahaa verta IAAF:ää kohtaan. Nousi huutoja: Miksi ei samalla eroteta kaikkia! Miksi ei väljennetä koko järjestelmää? Yksi hirtetään ja tuhat kulkee vapaana!

IAAF:n jäsenliitot ovat joutuneet kiperään asemaan. Jokainen tietää pelaavansa väärillä korteilla, mutta kukaan ei uskalla ensimmäisenä sanoa totuutta. Kaiken on annettava mennä läpi sormien ja näyteltävä perin hämmästynyttä ilmettä, jos joku lyö pöytään mustaa valkoisella.

Liitot itse karttavat tekemästä sitoumuksia. Seurat ja urheilijat eivät liioin niitä mielellään tee. Se on luonut erikoisen, irrallisen manageri-kunnan, jonka kautta paperit kulkevat. Tämä piirre on tuonut mukaan tietyn omanvoiton-tavoittelun, joka on saanut vallan huonommassa manageri-aineksessa. Toisissa maissa onnistuvat mainiosti »aatteelliset managerit» (vrt. »kinnasklubit») ja heidän toiminnastaan on maan urheilu saanut suurta hyötyä. Toisissa taas »business-managerit» epäonnistuvat ja joutuvat joskus käpälautaan.

Summa summarum:

Amatöörisäännöt ovat nykyhetkellä kuin epäonnistunut kieltolaki, joka ei vastaa yleistä oikeustajuntaa, jota julkisesti rikotaan, jolle hymyillään sekä lainvalvojien että lainnoudattajien taholta, mutta joka pakottaa naurettaviin tuomioihin »virallisesti» ilmitulleissa tapauksissa.

Kuinka kauan tällainen saa jatkua? Mitä se vaikuttaa sellaisten sääntöjen kanssa kosketuksiin joutuvan nuorison moraalissa ja rehellisyyskäsityksissä?

Siihen seikkaan kiinnitti erikoisesti huomiota se Ranskassa puhjennut IAAF:n vastaliike, jota maan nuorisonkasvattajat ja useat valtiomiehetkin kannattavat:

Urheilevan nuorison nimessä on päästävä toiseen järjestelmään, joka myöntää rehellisesti sopivan korvauksen parhaille yleisön vetonumeroille. Hyvästä urheiluesityksestä palkkion saaminen ei mitenkään voi olla epämoraalisempaa kuin jostakin vastaavan arvoisesta taide-esityksestä, vaikka sen suorittaja ei olisikaan alan varsinainen ammattimies. Sellainen järjestelmä julkisena toimien voisi myöskin paremmin valvoa niihin kohtuuttomuuksiin joutumista, joihin nykyisessä »salakaupassa» monen nuoren urheilijan yhteiskunnallisen tulevaisuuden turmioksi saatetaan mennä.

Maailman voimakkaimmat yleisurheilumaat, Amerikka, Suomi, Saksa, Kanada, Italia jne. voisivat tässä asiassa aloittaa neuvottelut menettelytavoista, joiden avulla nykyinen moraalisesti kestämätön tilanne saataisiin kumotuksi.

NAISTEN URHEILUN UUSI KEVÄT

alkoi pikajuoksun, keihään ja korkeuden merkeissä.

URHEILIJAN JOULULLE kirjoitti toim. siht. *ARVO ALANNE.*

RAILI HALTTU, viime kesän nopein neitosemme. Tulos 100 m:llä 13.1. Piirteiltään puhdastyylistä, voimakasta pohjalaista rotua.

Naisten kilpaurheilu kesti erinomaisen hyvin ensimmäisen kesänsä. Kaikesta huolimatta. Mm. siitä huolimatta, että sangen arvovaltaisella taholla asetuttiin sitä pontevasti vastustamaan, mikä vastustus eri paikkakunnilla »suurten» esimerkkiä noudattaen ilmeni erilaatuisena, missä ivailuna, että urheilevat naiset asettuvat miesten johtamien urheiluseurojen mainosvälineiksi, kun kuulemma muuten ei enää kilpailuihin saada yleisöä — missä taasen peloitteluna ja uhkailuna, väliin tässä onnistuenkin, mutta useimmiten epäonnistuen. En tiedä, ovatko naisurheilun ns. johtavat vastustajat olleet seuraamassa kilpailuja, joissa naisetkin ovat esiintyneet hiilimurskalla tai hyppy- ja heittopaikoilla, mutta jos ovat, täytyy heidän arvatenkin tunnustaa, että suomalainen nainen sopii hänkin urheilukentälle, että, niinkuin alussa sanoin, ensimmäinen kesä meni hyvin ja että tie Berliiniin on pohjattu ja kestää varmaankin hyvin naistemme astua.

Kieltämättä naisurheilun ensimmäinen kesä ei kestä joka suhteessa arvostelua. Onkin parasta tämänkin kirjoituksen puitteissa tuoda esille myönnytys, että luonnollisesti vielä löyty

Vasemmalla istumassa Irja Lipasti. Hänestä oikealle Oulun Pyrinnön ensi kesän ennätysjoukkue (Raili Halttu, Ilta Tolonen, Hebe v. Schantz ja Sirkka Calamnius), kuten tyttöjen manageri ja kirjoittajamme »Ala» (takana) arvelee.

naiskilpaurheilussamme »heikkoja kohtia». Epäilemättähän oli sinne kilpaurheilijattarien joukkoon eksynyt jokunen, jolla pääasia oli näyttää kaunisväristä verryttelypukuaan tai joka muuten tiesi esiintyvänsä edukseen urheilutamineissa. No, kyllä sellaisista päästään erilleen ajan mittaan. Ja tietysti oli joukossa vielä tällä kertaa paljonkin sellaisia, joilla ei ollut juuri minkään vertaa aavistusta asianomaisesta urheilulajista, eihän yksin harrastus mitenkään riitä, mutta tämäkin puoli kyllä järjestyy sekin. Vain harvoilla oli takana jonkinkaanlainen valmennus, mutta hepä erottautuivatkin joukosta, ja hehän muodostavat juuri sen naisurheilumme kantajoukon, jolle tulevien urheilijattarien on syytä olla iäti kiitollisia, he, jotka uhmaten ennakkoluuloja ja pahansuopeutta ovat näille avanneet tien, nämä Irja Lipastit, Raili Haltut, Lempi Sarkamat, Anna-Liisa Juslinit ym. Että suomalainen nainen on yhtä sopiva kilparadalle kuin hänen miehinen toverinsa, sen on mennyt kesä kyennyt osoittamaan, vieläpä senkin, että hänellä on runsaasti ominaisuuksia, joita paitsi moni hänen ulkomainen kanssasisarensa saa olla. Suomalaisella naisella on urheilukentälläkin suomalainen sisunsa — luulenpa, että se on pian herkemmässä kuin miehillä ja helpommin tavattavissa kuin heillä — missään tapauksessa meidän ei tarvitse pelätä, ettei suomalainen nainen osaisi ottaa vastaan voittoa tai tappiota niinkuin asiaan kuuluu.

Naisten nopein viestinjoukkue 4 × 100 m:llä oli viime kesänä Turun Riennolla. 10 v. sitten hallitsi markkinoita naisten viesteissä Turun Urheiluliitto. V a s.: Salme Saari, Lemmitty Perko, Kerttu Vanhanen ja Eila Nuotio.

Kuluneena kesänä ei naisurheilua vielä oltu virallisesti otettu Suomen Urheiluliiton ohjelmaan, mutta siitä huolimatta lukuisat liiton seurat alkoivat sitä harrastaa perustaen useat erikoiset naisjaostonsa, järjestäen naisille jäsentenvälisiä kilpailuja ja liittäen yleisten kilpailujensa ohjelmaan muutaman naisten lajin, tavallisesti joko 60 tai 100 metrin juoksun, harvoissa tapauksissa useampia lajeja. Pääkaupungissa kehitettiin asiaa pitemmälle. Siellä perustettiin oma seurakin, Helsingin Nais-Urheilijat (HNU), mikä seura sitten järjesti oikein kansainväliset naisten kilpailut, joissa kansainvälisyyttä edusti joukko eestittäriä, ja jotka olivat koonneet omasta maasta siksi edustavan joukon naisurheilijoitamme, että kilpailuja hyvin saattoi pitää naisten epävirallisina mestaruuskilpailuina.

Paitsi näitä HNU:n kilpailuja ei järjestetty muita puhtaita naisten kilpailuja. Edellisten jälkeen Turun Riento sai vieraakseen eestiläisen kilpailijatarjoukkueen ja järjesti myöskin kansainväliset naisten kilpailut, joissa täytelajeina oli — miesten kilpailuja. Sitten oli epälukuinen määrä miesten kilpailuja, joissa täytelajeina oli naisten kilpailuja. Eräitten Helsingissä pidettyjen ja edellä mainittujen kaksien kilpailujen lisäksi ovat parit kilpailut merkittäviä nuoren suomalaisen naisurheilun kannalta: Oulun Pyrinnön syyskisat, joissa ensimmäisen suven kaksi kuuluisinta suomalaista naisurheilijaa kohtasi toisensa: Irja Lipasti, joka otti keihäässä revanshin Helsingin kilpailut voittaneelta Raili Haltulta uudella ennätystuloksella, ja Raili Halttu 100 metrillä korjasi myöskin ennätystulostaan, minkä lisäksi oli jo tarjolla, niinkuin asiaan kuuluu, yllätyskin: Irja Lipasti, korkeushypyn mestarittaremme, sai tunnustaa voittajattarekseen »tuntemattoman» ouluttaren Hebe von Schantzin, sekä Seinäjoen Urheilijain kansalliset kilpailut, joissa Irja Lipasti erottautui korkeushypyssä omalle tasolleen ja jo sangen lähelle yleisempää tasoa.

Ensimmäisen kesän tulostasohan ei yleensä kestä vertailua mannermaan tuloksien kanssa. Mutta kuinkapa muutenkaan voisi olla asianlaita. Eihän vielä voinut puhua varsinaisesta tyyliseikkojen hallitsemisesta. Vaikka jollakin näkyikin jo olevan hajua yksistä jos toisistakin nikseistä, eniten kai niistä oli perillä Irja Lipasti, seinäjokelainen opettajatar, joka jo edelliskesänä oli ollut urheiluopistossa tyylejä tutkimassa, ei voi sanoa, että niillä olisi vielä tuloksia tehtäessä pitkälle menty. Eivät tulekaan siksi nämä viime kesän epäviralliset ennätykset monta viikkoa ensi kesän kilpailukautena elämään, se on varmaa, sillä monissa urheiluseuroissa kautta maan tulevat naisurheilijat olemaan samanlaisen ohjauksen alaisina kuin miehiset kilpailijatoverinsa ja ensi kesänä ilmestyykin radoillemme ja hyppypaikoillemme ja heittoympyröihimme naisia, joilla alkaa jo olla hallussaan tietoa ja taitoa.

Raili Halttu voittaa komeasti 100 m:n juoksun OP:n kilpailuissa saavuttaen ajan 13,1.

Kuluneen kesän kaksi huomattavinta nimeä naisurheilijoistamme olivat siis Irja Lipasti, oikea moniottelija, jolla oli jo eräissä kilpailulajeissa, kuten kuulantyönnössä ja korkeushypyssä, oikeantuntoinen ote, ja Raili Halttu, omaa luokkaansa sprintterinä, jolla on varaa parantaa tuloksiaan vielä huomattavasti ja jolla näyttäisi olevan mahdollisuuksia myöskin paitsi keihääseen pituushyppyynkin, jos jalka kestäisi, mutta lienee hänen kohdaltaan viisainta erikoistua pikamatkoihin siinä sivussa ehkä harrastaen keihästä. Näiden kahden lisäksi on sitten vielä runsaasti nimiä, joista saattaa toivoa paljon, ja jotka yhdessä tässä mainittujen kanssa tulevat varmaankin ensi kesänä ottamaan oikein suurrynnistyksen suomalaisen naisurheilun puolesta, sen tunnetuksi tekemiseksi ja sen tason kohottamiseksi. Tämä vaatii myöskin kansainvälistä kosketusta. Saattaa hyvin yhtyä esityksiin, että tulevia maaottelulajeja kiinnilyötäessä olisi pidettävä muistissa naistenkin lajit, varsinkin jos joudumme maaottelusuhteisiin sellaisten maitten kanssa, joitten naisurheilu on korkeammalla tai lähes korkeimmalla kansainvälisellä tasolla.

*

Eräät numerotiedot ensimmäiseltä kesältä lienevät paikallaan urheiluhistorialliselta kannalta ja merkitsevätkin nämä numerot sitä rajaa, jolta ensi keväänä lähdetään kohti kansainvälisiä numeroita.

Suosituimpia lajeja olivat siis, kuten jo mainittu, pikajuoksut ja niistä nimenomaan 60 ja 100 m. HNU:n kilpailujen ohjelmassa oli lisäksi 200 m, joissakin helsinkiläiskilpailuissa 80 m sekä sitten yksissä 100 yardia ennätyksen noteeraamista varten. Nämä lajit tullevat olemaan edelleen naistemme ohjelmassa, lisättynä 80 metrin aitajuoksulla, josta ennustetaan meille kovasti suosittua lajia. Muista lajeista on ollut suosituin korkeushyppy, jonka lisäksi eri kilpailujen ohjelmissa on nähty keihäänheitto, kuulantyöntö, kiekonheitto ja pituushyppy — kaikkia tässä mainittuja lajeja voidaankin pitää kaiketi sopivina jatkuvasti naisurheilijaimme ohjelmaan.

Kun Helsingin Nais-Urheilijat järjestivät monesti mainituiksi tulleet kilpailunsa elokuun 4. p:nä, ei tuloksia oltu juuri tehty

*

Voimistelunopettaja IRJA LIPASTI, joka saavutti viime kesänä parhaat tulokset 200 m:llä, korkeushypyssä, kuulassa ja keihäässä, siis naisten 10-ottelija, jossa Aki Järvisen ja Paavo Yrjölän parhaat lajit näyttävät yhtyneen.

muissa kuin juoksuissa ja korkeushypyssä. Viimeksimainitussa lajissa oli kurikkalainen A. Koskiniemi noteerannut sellaisen kauniin tuloksen kuin 145.5, mutta sprintterit olivat osoittautuneet sangen tasaväkisiksi. 60 m:llä osoittautui Raili Halttu Oulun Pyrinnöstä olevan päätään pitemmällä muita, vaikka joutui tamperelaisen Liisa Salmen kanssa alkuerätulosten perusteella jakamaan ennätysajan. Melkein kuin vahingossa Halttu voitti myöskin keihään, mutta pituushypyssä hän myöskin oli sangen ylivoimainen. Irja Lipasti kunnostautui samoin hyvin: voitti 200 m, korkeushypyn (suorittaen voittohyppynsä heti edellisen loppukilpailun jälkeen) ja kuulantyönnön, viimeksimainitussa lajissa osoittaen paitsi ylivoimaisuutta myöskin vissiä tyylin hallintaa, sekä tuli toiseksi keihäässä. Vain kiekossa voitti eestitär. Voittajatulokset olivat näissä kilpailuissa: 60 m Raili Halttu, Oulun Pyrintö, 8.4, 200 m Irja Lipasti, Seinäjoen Urheilijat, 27.6, 4 × 100 m Turun Riento 54.8, pituushyppy Raili Halttu 482, korkeushyppy Irja Lipasti 145, kuulantyöntö (4 kg) Irja Lipasti 11.78 ja keihäänheitto Raili Halttu 31.52. Kiekossa oli paras suomalainen, toinen, Marjatta Sandell, IK 32, Helsinki, 27.69, voittajan, eestittären Olli Partsin tuloksen ollessa kokonaista 34.17.

Turun Riennon kilpailuista on noteerattava, että järjestävän seuran viestijoukkue juoksi vielä paremmin eli 53.8. Ylläluetteltuja ennätystuloksia paranneltiin kesän kuluessa keihäässä ja korkeushypyssä — 100 m:llä saavutettiin myöskin syyspuolella ennätys.

Ennätykset olisivat siis nyt seuraavat: 60 m 8.3, Raili Halttu, OP, ja Liisa Salmi, TP, 100 m 13.1, Raili Halttu, 100 yardia 12.2, Anna-Liisa Juslin, HNU, 200 m 27.6, Irja Lipasti, SU, 4 × 100 m 53.8, Turun Riento, pituushyppy 482 Raili Halttu, korkeushyppy 150 Irja Lipasti, kiekonheitto 27.69 Marjatta Sandell, IK 32, Helsinki, kuulantyöntö 11.78 Irja Lipasti ja keihäänheitto 33.60 Irja Lipasti.

Pantakoon tähän vertauksen vuoksi ennätystulokset Työväen Urheiluliitosta, jonka keskuudessa naisten kilpaurheilu on ollut harrastuksenalaisena jo liiton perustamisesta alkaen. TUL:n ennätykset ovat siis:

60 m 8,0 Toini Granath, Kauhavan Vesa, 1928; 100 m 13,0 Tyyne Virtanen, R:mäen Kontio, 1922; 200 m 27,5 sama 1926; 4 × 100 m 53,8 Maarian Pyrkivä, 1932; pituus 499 Sirkka Mäenpää, Keurun Toverit, 1932; korkeus 148 Leena Härmä, T:reen Säkenet, 1933; kiekko 27,65 Maiju Pettersson, Vihdin Toverit, 1933; kuula 11,10 Vera Aaltonen, T:reen Säkenet, 1933 ja keihäs 33,60 Elina Jääskeläinen, H:gin Jyry, 1928.

— — —

Naisurheilijat itse ovat tyytyväisiä ensimmäiseen kesäänsä ja aikovat jatkaa ensi suvena yhtä suurella innolla, jonka rinnalle myöskin suurempi taito tulee.

Naisurheilua ei ole vielä vakiinnutettu Suomen Urheiluliitossa. Tämän kirjoituksen tullessa julkisuuteen saattaa asianlaita olla toisin. Allekirjoittaneen kanta olisi, että naisurheilu liitettäisiin Suomen Urheiluliiton ohjelmaan, että sen lajeiksi voitaisiin vahvistaa edellämainitut ja että sekä piirien että Suomen mestaruuskilpailut voitaisiin järjestää 10-ottelu- ja viestimestaruuskilpailujen yhteydessä.

Keihään lento.

Avaruuden sineen
saavuttamattomaan,
keihäs piirtää
kaarta, –
raskas aine
uuvuttaa voiman.

Kimmoisa ruumis
ponnahtelee,
jalat kiihdyttää
nopeutta, –
ruumiin lihakset
kiertyy, latautuu
voimaksi;
singoten käden vivulla
keihään lentoon, –
Ylös,
Ylös huimaavaan
korkeuteen, –
väräjää hetken,
vaipuu maata kohden
voimatonna.

Totuuden kaipuu
sinkoaa ajatuksen
äärettömyyteen. –
Kaipuun tähdenlento
saavuttamattomuudessa.

Oskari Kiiras.

76,10

Sen synty ja tekijä.

Tällä sivulla näemme hymyilemässä vuoden ihmeellisimmän urheilijamme, Matti Järvisen, joka keväästä syksyyn leikitteli keihäänheiton maailmanennätyksellä ja nosti sen ennen tuskin aavistettuun pituuteen. Alempana sarjakuva Matin viimeisestä askelesta ja vedosta, opiksi ja ojennukseksi kaikille keihäsmiehillemme!

MATTI ISÄNPOIKA JÄRVINEN.
Kerkkoon Nuorisoseuran Urheilijat.

1. Matti valmistautuu hirmuisesti keskittyen viimeiseen askeleeseen.

2. Veto alkaa vasta, kun molemmat jalat ovat maassa. Matin vetokäsi ei pääse rustovian vuoksi koskaan suoraksi.

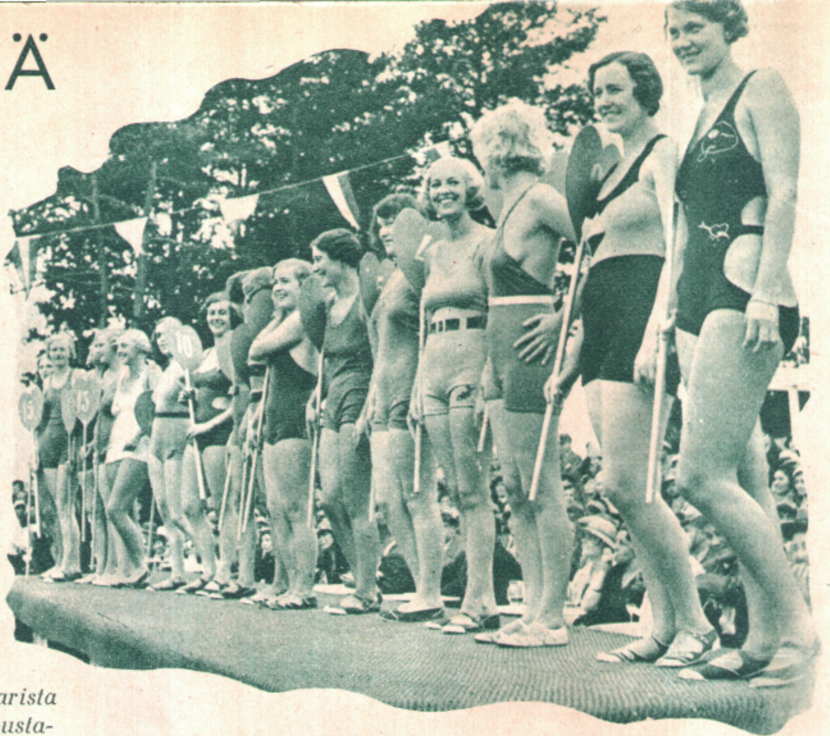

3. Rinta suoraan heittosuuntaan tapahtuu veto.

4. Vartalo ojentuen on veto päättynyt, ja keihään huikea lentomatka on alkanut.

SUOMESSA ELÄÄ SIROMPI ja JOUSTAVAMPI IHMISTYYPPI KUIN ENNEN.

URHEILIJAN JOULULLE kirjoitti
ERKKI KIVIJÄRVI.

Golf-Kasinon kauneuskilpailun osanottajat loppukilpailussa. N:o 10 sai I palkinnon. Ensimmäinen sorjavartaloinen rouva sai III palkinnon.

Sille, joka on ollut Suomesta poissa pitkän ajan, tarjoaa kotiinpaluu useita yllätyksiä. Olot ovat muuttuneet, käyneet väljemmiksi, rakennukset ovat kaunistuneet, elämän rytmi on vilkastunut. Mutta silmiinpistävin muutos — niin vakuutti mm. eräs kolmisenkymmentä vuotta Amerikassa ollut nuoruudenystäväni, joka hiljattain pistäysi vierailulle kotimaahansa — on sittenkin tapahtunut ihmisissä. »Täällähän elää nyt aivan toinen ihmistyyppi kuin oli se, jonka parista vuosisadan vaihteessa lähdin maailmalle: sirompi ja joustavampi rakenteeltaan, sulavampi ja notkeampi liikehtimiseltään, kauniimpi kasvoiltaankin, mutta ennen kaikkia vilkkaampi, tarmokkaampi, avokatseisempi, aloitekykyisempi ja elämäniloisempi.»

Kun tämän mairittelun valossa aloin minäkin puolestani asiaa ajatella, niin päädyinpä kuin päädyinkin samanlaiseen tulokseen: meidän ihmistyyppimme on todellakin muuttunut ja muuttunut — kuten sanotaan — edukseen.

Mutta Amerikasta tullut ystäväni jatkoi huomioittensa selostamista: »Tämä ihmistyypin muutos ei suinkaan rajoitu yksinomaan pääkaupunkiin tai yleensä suuriin asutuskeskuksiin, se on huomattavissa kaikkialla maassa, minä olen sen pannut merkille automatkoillani, joita olen tehnyt Pohjan perille asti.»

Siis koko kansantyyppi muuttunut! huudahdin minä. »Niin», vastasi ystäväni, »mikäli on puhe nuoremmista sukupolvista — vanhemmissa on muutos vähemmän silmiinpistävä.»

Olen tuon keskustelun jälkeen koettanut kulkea silmät auki ja tarkkailla ystäväni huomioimaa ilmiötä enkä ole voinut muuta kuin todeta hänen olleen oikeassa.

Kun ajattelen ja muistelen omien nuoruusvuosieni ihmisiä ja vertaan heitä niihin, joita nyt tapaan kaduilla ja turuilla ja joka paikassa, niin en voi olla merkille panematta »yleistason» kohonneen juuri siihen joustavaan sirouteen, joka oli iloisesti yllättänyt nuoruudenystäväni heti hänen kotimaahan palatessaan.

Kenties on tämä muutos vieläkin silmiinpistävämpi naisissa kuin miehissä — vai johtuneeko olettamus siitä, että maskuliininen silmä herkemmin huomaa feminiinisen viehkeyden?

Oli miten oli — meillä on syytä olla iloisia tästä seikasta. Todistaahan se rodun kehityskykyisyyttä ja jalostumismahdollisuuksia. Ja ne ovat arvoja, joiden merkitystä ei ole väheksyttävä.

*

Kun Munkkiniemen Golf-Casinolla viime syksynä toimeenpantiin ns. kauneuskilpailu, jossa määrättiin »Miss Suomi» ja »Ihannetyttö», oli karsintaa toimeenpanemaan kutsuttu »makutuomareita», jotka edustivat näyttämöä, liikuntakasvatusta sekä urheilullista ja kirjallis-taiteellista estetiikkaa. Siis sangen monipuolinen ja epäilemättä myöskin hyvin tarkoituksenmukainen lautakunta.

Kilpailuun ilmoittautuneet naiset esiintyivät lautakunnan edessä, samoin kuin sitten yleisönkin edessä, uimapuvuissa, joten arvosteltavaksi joutuivat heidän olemuksensa sellaisinaan, ilman pukueleganssin ja hepenien viikunalehtiturvaa. Kukin lautakunnan jäsen antoi pisteet — 10:stä yhteen —, jotka sitten laskettiin yhteen, minkä jälkeen kilpailijattarien uudelleen esiintyessä tulokset tarkistettiin.

Yleensä oli lautakunta hyvin yksimielinen. Vain muutamissa tapauksissa oli eri papereihin merkittyjen pistemäärien kesken 1—3 ero.

Sven Hildén kiinnittää »Miss Suomen» etiketin ensimmäisen palkinnon voittaneen nti Ester Toivosen hartioille.

Tämä yksimielisyys ansaitsee huomiota. Se todistaa nimittäin urheilullisten ja esteettisten sekä näyttämöllisten näkökohtain linjat aivan yhdensuuntaisiksi. Ja tästä tosiasiasta voidaan tehdä eräitä johtopäätöksiä, jotka osaltaan valaisevat meikäläisen ihmistyypin muuttumisilmiötä.

*

Ei ole epäilystäkään, mistä päin on kotoisin tämä ilahduttava kansantyypin muuttuminen. Sen on aikaansaanut se urheilullinen innostus, joka viimeisinä vuosikymmeninä on levinnyt meidän maassamme ja oikean kansanliikkeen voimalla tunkenut laajalle ja syvälle kansamme keskuuteen.

Vain tällainen liike kykenee nimittäin luomaan edellytykset ja asettamaan vaatimukset niin tehokkaalle fyysilliselle kulttuurille, että sen avulla saadaan tuloksia, jotka vaikuttavat kokonaisiin sukupolviin.

Näin ovat esteettiset ja urheilulliset intressit yhtyneet. Ja tämän yhtymisen tuloksina ovat mm. sen »ihannetytön» ja sen »kauneuskuningattaren» ideaalikuvat, joiden vastineita todellisuudesta koetettiin etsiä Munkkiniemenkin kauneuskilpailussa.

II palkinnon saanut »Ihannetyttö», nti Lindebäck.

Tyypillinen suomalainen naisvartalo. Tuomarien mielestä hiukan liian mittava »pitkin matkaa».

Pitkä urheilevan tytön tyyppi. Tuomarien mielestä liian laiha.

Kun näki kilpailijattaret uimapuvuissa, ei näet voinut olla ajattelematta, että niin siroja vartaloja, niin virheettömiä sääriä ja käsivarsia, niin ryhdikkäitä rintoja ja suoria selkiä kuin oli usealla osanottajattarella, tavattaisiin vain poikkeuksellisesti meidän keskuudestamme, ellei koko kansan entistä urheilullisemmaksi muuttuneen käsityskannan mukainen ruumiinhoito olisi ollut myötävaikuttamassa fyysillisessä kehityksessä.

Juuri tässä yleisen »käsityskannan» urheilullistumisessa onkin nähdäkseni eräs kaikkein merkittävimpiä saavutuksia, joihin meillä on päästy. Se on nimittäin suorastaan pakottanut meidän nuorisomme tarkkaamaan ruumiillista kehitystään ja omistamaan sille hygieenistä huolenpitoa.

*

On moitittu näitä »kauneuskilpailuja» siveellisesti arveluttaviksi »turhuuden markkinoiksi». Mutta eiköhän moite perustu pikemmin ajattelemattomuuteen kuin eetillisten tunteiden ja tuntojen loukkaantumiseen? Sillä jos asiaa tarkastelee siitä näkökulmasta, josta esim. arvostelulautakunta kilpailijattaria tarkasteli — nimittäin todellisen ihannetyypin keksimisen toivossa —, niin täytynee myöntää tällaisenkin vertailutilaisuuden merkitys kannustuksena ja kriitillisyyden terästäjänä.

*

Mutta ei siinä kyllin, että nykyinen entistä sirompi, solakampi ja vetreämpi naistyyppimme ulkonaisilta esteettisiltä ominaisuuksiltaan voittaa edeltäjänsä. Fyysillinen kulttuuri ei ole ollut vaikuttamatta psykeenkään. Nykyajan nuori neitonen on myöskin mentaliteetiltaan toinen kuin oli vuosisadanvaihteen nuori neitonen: vapaampi, reippaampi, mutta myöskin valoisampi, elämänhaluisempi ja aloitekykyisempi. Kenties hänen »elämänruokahalunsa» joskus voi viedä kohtalokkaisiinkin yrityksiin, mutta toiselta puolen hänessä myöskin on huomattavasti enemmän kestävyyttä kohtalon kolauksissa, tervettä optimismia, valveutunutta kriitillisyyttä — lyhyesti: niitä ominaisuuksia, joista me rakennamme »moraalisen selkärankamme».

Vanha roomalaisten m e n s s a n a i n c o r p o r e s a n o ei petä, vaan kuuluu ikuisiin totuuksiin.

Ja niinpä ei sekään ihmistyypin kaunistuminen, jonka me tyydytyksellä olemme todenneet meidän kansamme keskuudessa tapahtuneeksi, jää yksinomaan ulkokohtaiseksi ilmiöksi, vaan saa koko inhimillistä olemusta jalostavan merkityksen.

Makutuomareita kauneuskilpailussa.

MUISTOJA POHJOISMAIDEN UINTIKISOISTA.

Ilmari Niemeläinen, Pohjoismaiden mestari ponnahduslauta- ja kerroshypyissä.

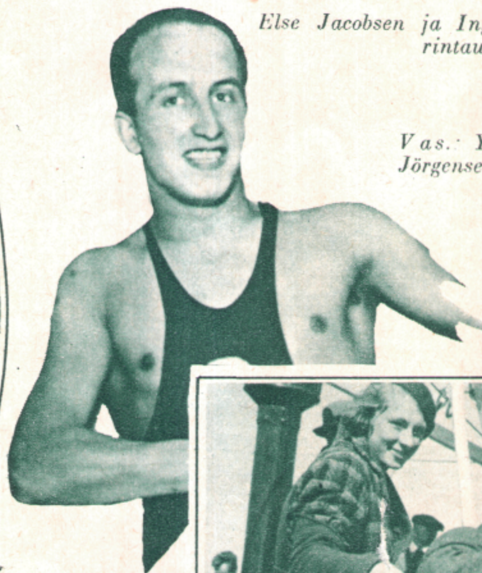
Lilli Andersen valmentajansa E. Thorp-Jensenin kanssa.

Else Jacobsen ja Inga Jönsson, naisten 200 m:n rintauinnin parhaat.

Inger Kragh, Tanska, naisten hyppyjen voittaja.

Vas.: Yllätysmies, tanskalainen Jörgen Jörgensen, joka voitti 400 m:n vapaauinnin.

Oik.: Disa Aspegren-Lindberg ja Åke Blåberg matkalla Köpenhaminaan latvialaisen juoksijatytön Elin Garan seurassa.

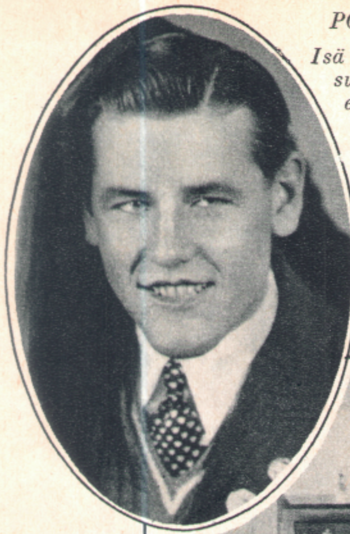

VEIKKO PERÄSALO hyppää Oslossa Norjan—Suomen maaottelussa uuden Euroopan ennätyksen 198, mikä tulos on 20 sm hänen mittansa yli. — On kirjoitettu Veikko Peräsalolla olevan »temperamenttia», luonnesävyä. Mutta mitä? — Viivaisimme alle eniten hänen älyllistä puoltaan. Sen avulla hän on itse tehnyt itsensä. Ei mitään ulospäin pistävää, vaan luotettavan asianmukaista, sitä juuri, mitä käytäntö vaatii. Sanoisiko niinkuin vapaalla metsänelävällä, jolla on kuudes aisti, millä huomaa kaikki tärkeät asiat ajoissa ja sovittaa ne käytäntöön.

»SE KAKSI METRIÄ» eli VEIKKO PERÄSALON KEHITYKSESTÄ.

URHEILIJAN JOULULLE kirjoitti opettaja *ANTTI RAITAMAA.*

Oli maailmansodan aika. Ilmajoen pitäjässä, Munakan pysäkillä Vaasan radan varrella Etelä-Pohjanmaalla olivat pienet poikaset hiihtokilpailussa käyden kiertämässä erään lakeudella olevan ladon. Kolme ensimmäiseksi tullutta sai palkintonsa, muut alistuivat kohtaloonsa, paitsi kaikista pienin poika, joka oli tullut viimeiseksi, näytti ottavan häviönsä vakavalta kannalta teetellen itkua. Vieras setä antoi hänelle ylimääräiseksi palkinnoksi 50 pennin setelirahan . . .

POIKA JA VANHEMMAT.

Isä ja äiti olivat kumpikin körttiläissukua. Sitten tuli muutto »siviiliin», ensin rakuunaksi Lappeenrantaan, sitten pysäkin ja postinhoitajaksi sekä maanviljelijäksi Munakkaan. Taustalla Veikon palkintokaappi, jonka johdosta isä Juho Peräsalo ilmoitti luopuvansa urheilun vastustamisesta. Äiti, o. s. Sanna Kangas Nurmosta, on 15:n lapsen äiti ja vielä hyvissä voimissa.

Tämä 6-vuotias poikanen oli Veikko Peräsalo. Niin ammattilaisuuden merkeissä alkoi hän uransa. Kuitenkin sitten, noin 10-vuotiaana hän sai aatteellisemmankin urheiluherätyksen. Sen antoi Nurmossa asuva serkku, joka oli sen ajan kilpailuissa saanut ensi palkinnoita vauhdittomissa hypyissä 150 cm tuloksella.

Tämän jälkeen Veikon pääasiallisimpana puheenaiheena olivat olympialaiset, Kolehmainen, Nurmi ja Ritola. Ollessaan toisella puolen jokea jonkin aikaa paimenen virassa, levitti poika urheiluinnostustaan siinä määrin, että pian kaikki isännät ja emännätkin alkoivat kokeilla korkeushyppytekniikkaa.

Urheilukehityksen ensi ilmauksia maaseudulla ovat nimittäin korkeushyppytelineet ja siitä syystä Veikkokin tuli valinneeksi tämän uran, kun ei ollut valittavissa muuta kuin yksitoikkoisempi kestävyysjuoksu ja liian raskas täysikasvuisten miesten kuula . . .

Nyt ilmestyi esiin isän mielipide. — Hän oli körttiläisestä siirtynyt siviiliin rakuunaksi Lappeenrantaan. — Tämän kasvatuksen pohjalta kuului ankara tuomio näin: »Urheilu sinänsä on joutavaa, ellei siinä ole mukana sotilaallisen kuntoisuuden saavuttamistarkoitus . . . Minä voitin ensi palkinnoita ratsastuksissa ja painissa entisissä armeijan mestaruuskilpailuissa, mutta olin sen ohessa ennen kaikkea kunnon sotilas. Sinä menet nyt siis ja käyt 5 luokkaa yhteiskoulua ja sitten erikoishakemuksesta sotaväkeen, sitten kadettikouluun ja tulet upseeriksi. Se on jotakin, mutta pelkkä korkeushyppääminen ei ole mitään, ellei hyppää vähintään kaksi metriä!»

— »No, minä hyppään sitten kaksi metriä!» sanoi Veikko. Meni kuitenkin kouluun ja sotaväkeen 17 vanhana erikoishakemuksesta. Kouluaika oli siinä suhteessa rasittava, että täytyi kulkea yönseudut junalla kotona, mutta kesät toivat uusia voimia isän pakolliseksi määräämässä maatyössä ja omissa hyppyharjoituksissa. Tuloksia ei tahtonut vielä tulla. 14 vanhana ei ollut poikapäivillä mitään sanomista. 16-vuotiaana pääsi jo kuitenkin neljänneksi.

Juho Peräsalo Lappeenrannan rakuunana.

Sotaväessä teki saman palveluksen kuin muut täysi-ikäisetkin miehet, nousipa vielä joka aamu $1/2$ 6 juoksu- ja voimisteluharjoituksiin oman ohjelmansa mukaan. Niin meni 15 kuukautta Santahaminassa. Tänä aikana kasvoi pituutta 7 cm. Korkeushyppytuloskin parani puolen siitä ajasta, mitä siviilissä vuoden aikana, nimittäin 177:stä 182:een.

Kotiin saavuttua oli jälleen maatöitä tehdessä entiseen tapaan sisukkaana silmämääränä »se kaksi metriä». Isäkin oli jo alkanut taipua, koska kahden metrin mitta alkoi lähetä, ikä oli vielä alle 20 vuotta. Kun perheen 15:n lapsen kasvattaminen kysyi varoja, sai senkin vuoksi Veikon upseeriura jäädä.

Koska amerikkalainen Osborne oli sisäjalalla hypännyt maailmanennätyksen, niin oli luonnollisesti hänen tyylinsä paras. Veikko omaksui sen kaikista urheiluoppaiden neuvoista huolimatta. Hänellä oli alunperin omat itsepäiset mielipiteensä hyppäämisen vaatimuksista, vaikka hän ei niitä tyrkyttänytkään kenellekään.

Niinpä järjesti hän jo aikaisin seuraavan kesäharjoitusohjelmansa: Maatöistä tultua klo 5 illalla verryttelypuku päälle ja murtomaaradalle. Ensin tietä peltojen halki noin 1 km, sitten notkean ponnistuksen harjoittelua kimmoisalla suolla, tämän jälkeen pyrähdyksiä tasaisella, kuivalla metsämaalla jäljitellen hypyn vauhdinottoa, sitten samaa tietä takaisin kotiin, jossa läpeensä hikisenä 5—6 hyppyä riman yli. Sen jälkeen kuivat vaatteet. Suihkua ei ole ollut, ainoastaan tavallinen lauantaisauna.

Keväiseen aikaan, jolloin maatyöt eivät vielä olleet kiireellisiä, tuli tämän ohjelman lisäksi vielä aamuisin samanlainen murtomaamatka ja sen jälkeen voimistelu.

Sen sijaan, että lepäisi talvella niin kuin moni muu urheilija, Peräsalo pitää sen lujimman harjoituksen aikana. Ei kuitenkaan yrittämällä korkeutta, vaan säännöllisesti hiihtämällä, voimistelemalla ja luistelemalla, joten tulee kestävyyttä ja voimaa, joita korkeushyppy vaatii. Tässä on tärkeä osa myöskin aikaisella maalaisella levollemenolla noin klo 8, viimeistään 10:n aikaan.

— Mutta kuinka tähän ohjelmaan sopi esim. viimekesäinen kilpailutapa: kulkea pitkät ajat eri kilpailuissa, viitenä päivänä viikossa eri puolilla Suomea?

— »Tämä ei muuta kuntoutumisohjelmaa, vaan tulee siihen lisäksi. Kun kilpailukunto on saavutettu monen vuoden työllä, on aika hankkia huippukunto vertailevan kokemuksen kautta. Tämä ei ole mahdollista muuten kuin kulkemalla kilpailusta kilpailuun tehden havainnoita ja parantaen tyyliään kokemusten mukaan. Ja se kokemus osoittaa aina suurempaa yksinkertaisuutta kohden. Oikeastaan ei tarvitse mitään tyyliä. Koko asia on siinä, että säilytämme itsessämme mieltymyksen hypätä riman yli molempia jalkojamme käyttäen», selittää Veikko uteliaille ja jatkaa: »Tätä järjestelmää käyttäen olen edistynyt 10 cm vuodessa.»

PERÄSALOJEN VELJESPARVI.

Veikko ylhäällä oikealla; hänen vas. puolellaan Olavi, tänä vuonna hypännyt 190 sm. Edessä seisomassa pikku Ville, joka tänä vuonna hyppäsi 170 sm. Kuvasta puuttuu kaksi poikaa, jotka ovat tästä »ilon maasta» pois muuttaneet. Keskimäinen kuvassa, vanhin veli, oppi juomaan ja — ampui itsensä — pyytäen kuitenkin päästä sukuhautaan . . . Pohjalaisia!

»Maalaiselämän yksitoikkoisuus on mitä sopivinta kasvatusta urheilijalle. Raataminen antaa sisua ja kaipaavaa mielikuvitusta hienoihin kilpailuihin. Ja kilpailujen jälkeen se taas on sopiva varaventtiili, joka kyllin kovakouraisesti ohjaa hermotoiminnan toisille raiteille.»

Peräsalon perhe on näyte tämän mielipiteen tueksi. Siellä harjoittelee koko perhe kesäisin korkeushyppyä. Posti on alkanut tuoda palkinnoita muillekin kuin Veikolle, jopa 190 cm korkeushyppyä — hyväruumiinen Olavi-veli jne. Naisurheilukin on hyvällä alulla, mutta niistä toiste.

Tämänvuotinen »Vaasan» kultamitali tullee kaiken todennäköisyyden mukaan lisäämään näin nuoren miehen hankkimaksi runsasta kokoelmaa.

Eräs mitali on siellä annettu piirinmestaruudesta: 3-loikassa, pituus- ja korkeushypyssä sekä »aittajuoksussa». Totuus on kuitenkin se, että Veikko ei ole tätä viimeksimainittua urheilulajia harjoittanut, vaikkakin saamme huomata, että hän muuten harrastaa vanhojen tapojen henkiinherättämistä... Toinen poikkeus on se, että hän ei ole koskaan ottanut ryyppyä, koska on kokeneilta miehiltä kuullut, että sen rajoittaminen kohtuuteen on vaikea lisätyö...

Mutta sensijaan vanhat hyvät tavat, kuten iltauni, mennä maata klo 8:lta, viimeistään kymmeneltä, maatyö, syödä neljä kertaa päivässä, pukeutua ilmain mukaan, hierottaa ahkerasti, pari kertaa viikossa kilpailuaikana — varmasti hän iskettäisi suonta ja kuppauttaisikin, jos sattuisi saamaan verensä niin raskaaseen kuntoon, että se sitä vaatisi. —

Oli vielä jäädä mainitsematta, että myöskin tupakanpoltto sekä auringonpaisteessa loikoileminen ovat hänestä veltostuttavia tapoja, joita hän ei halua omaksua.

Hän on siis tavoiltaan muinaissuomalainen.

Tämä ei kuitenkaan näy karkoittaneen naisväenkään suosiota, päinvastoin esim. Seinäjoella kulkiessa poika saa olla miltei aina lakki kourassa...

Muuten hän on nyt 21-vuotias, 178 cm pitkä, omistaa runsaasti lusikoita ja muita talouskaluja tulevaa perhettä varten.

Suomen urheilua suosiva kansa toivoo Veikolle kaikkea hyvää. Mutta — menemättä yksityiskohtiin — ennen kaikkea sitä, että »se kaksi metriä» tulisi mahdollisimman pian rikotuksi, nyt kun jalat ovat vielä niin notkeat.

Lopuksi viime kesän — 1933 — kilpailuluettelo:

Tampere	185	Ilmajoki	195
Jyväskylä	188	Turku	190
Ilmajoki	196	Kemi	185
Turku	190	Kurikka	192
Antwerpen	194	Helsinki	190
Oslo	198	Viipuri	194
Kööpenhamina	196	Kuopio	185
Kööpenhamina	195	Kokkola	185
Kurikka	190	Kaustinen	195 (198)
Vaasa	192	Tampere	193 (196)
Viipuri	193	Seinäjoki	195
Enso	195	Lapua	194

Suluissa ulkop. kilpailun saavutetut tulokset. Yhteensä 24 kilpailua. Keskiarvo 191.86 — 10:ssä kilpailussakin kahden viikon kuluessa.

Vas.: I luokan oppilaana yhteiskoulussa jo 10:n vanhana Veikko suoritti 3:nnen luokan urheilumerkin, josta tärkeästä merkistä rintapielessä piti ottaa vasituinen kuva.

Oik.: Veikko raatamassa.

1100 pisteen MURSKAAJAT.

EINARI OKSA.

Loistava menestyksemme ampumaurheilun alalla on korkealla tasolla olevan ase- ja patruunateollisuutemme ja oivallisten ampujaimme loistava yhteissuoritus. Ilmiömäiset yksityis- ja joukkuetuloksemme ovat useasti ja viimeksi nyt suoritetuissa pohjoismaisissa mestaruuskilpailuissa ihmetyttäneet koko urheilumaailmaa. Tällä aukeamalla olevin muutamin sanoin ja kuvin esitämme arvoisille lukijoillemme kymmenen korkeinta kansainvälistä luokkaa olevaa suurmestariamme, 1 100 pisteen murskaajaa. Mikään muu maa maailmassa ei tällä hetkellä pysty esittämään vastaavanlaista joukkuetta. Kaikki jäljempänä merkityt tulokset ovat kansainvälisin laskutavoin saatuja pistelukuja ja saavutetut vapaakiväärillä 3 × 40 laukauksella 300 m matkalla tahi 40 laukauksella jostakin määrätystä asennosta. Luettelemme mestarit ikäjärjestyksessään.

E i n a r i O k s a, selluloosatehtaan mestari, Karihaara, syntynyt 6/10 —91, on maailmanmestaruuskilpailuissa ansioitunein ampujamme. Voitti m-mestaruuden kolmesta asennosta Antwerpenissä v. 1930 tuloksella 1 111 ja samoissa kilpailuissa m-mestaruuden vap. kädeltä 359. Tämän vuoden Granadan kilpailuissa sai hän lisäksi m-mestaruuden makuulta 388. Pohjoismaisia mestaruuksia on Oksalla: v. 1929 polvelta 360 ja v. 1930 samoin polvelta 379. Maailmanmestarimme sai v. 1930 Antwerpenissä suorittamansa suurtyön johdosta Suomen valkoisen ruusun I luokan ritarimerkin.

N i i l o T a l v e n h e i m o, patruunatehtaan teknillinen johtaja, Riihimäki, syntynyt 26/11 —95, on kuulunut ampujaimme eturivistöön jo useita vuosia. T. on edustanut maatamme monissa pohjoismaisissa kilpailuissa sekä m-mestaruuskilpailuissa v. 1930 ja 1931. Vuosi vuodelta on T. varmistunut ja saavutti tämän vuoden pohjoismaisissa kilpailuissa korkeimman tuloksensa 1 105.

V i k t o r M i i n a l a i n e n, luutnantti ilmavoimissa, Helsinki, synt. 27/12 —02, on monipuolinen ampujakyky, pystyen huipputuloksiin monilla aseilla. Miinalainen on harrastanut vapaakiväärillä ampumista vasta parisen vuotta. Pohjoismaisissa ja m-mestaruuskilpailuissa on Miinalainen edustanut maatamme parina kolmena viimeisenä vuonna ansiokkaasti. Korkein tulos on 1 102, joka merkittiin viimeisissä pohjoismaisissa kilpailuissa.

V. MIINALAINEN.

L. GRAHNBOM.

NIILO TALVENHEIMO.

T. MÄNTTÄRI.

L. G r a n b o h m, kirjapainon faktori, Helsinki, synt. 10/11 —03, on noussut kärkimiestemme joukkoon pari vuotta sitten ja myötävaikuttanut menestyksellisesti kauniiden yhteistuloksien saavutuksiin kaksissa viimeisissä pohjoismaisissa kilpailuissa. Korkeimman tuloksensa 1 100 saavutti Granbohm mestaruuskilpailuissamme Viipurissa tänä vuonna.

T. M ä n t t ä r i, piirustaja, Jyväskylä, synt. 7/2 —04, on myöskin vasta parin vuoden ajan kuulunut korkeimpaan valiojoukkoon. M. on saavuttanut useita huomattavia tuloksia parissa viimeisessä pohjoismaisessa kilpailussa ja varsinkin pienoiskiväärillä. Kilpailuennätyksensä 1 110 saavutti M. tämän vuoden mestaruuskilpailuissa Viipurissa voittaen samalla vapaakiväärimestaruuden.

S. O. L i n d g r e n, luutnantti, sotilasohjaaja, Helsinki, synt. 29/12 —05, on edustanut varsin kunniakkaasti maatamme monissa kansainvälisissä kilpailuissa. Hänellä on enimmin pohjoismaisia mestaruuksia: v. 1928 kolmesta asennosta 1 086 ja makuulta 380, v. 1930 kolmesta asennosta 1 106 ja vap. kädeltä 353, sekä vuonna 1931 kolmesta asennosta 1 110, mikä on Lindgrenin paras saavutus ja vap. kädeltä 353. M-mestaruuskilpailuissa on L. ollut neljä kertaa ja tuli m-mestariksi makuulta pienoiskiväärillä v. 1930 sekä vapaakiväärillä makuulta v. 1931 tuloksella 393, mikä on vieläkin virallinen maailmanennätys.

N. W a s e n i u s, ylioppilas, Helsinki, synt. 18/8—07, on vasta tänä vuonna noussut kansainväliseen maineeseen aivan yllätyksellisesti. Pohjoismaisissa kilpailuissa tuli W. suomalaisista kolmanneksi korkein saavutuksin 1 109.

K u l l e r v o L e s k i n e n, varastomestari, Lapua, synt. 15/9 —08, on korkeimmalle huipulle noussut ampujakyky ja ilmiömäinen ennätystenrikkoja. Jo 21-vuotiaana oli hän taitavimpia aseenkäyttäjiämme. L. on saavuttanut seuraavat pohjoismaiset mestaruudet: v. 1931 polvelta 375, v. 1932 kolmesta asennosta 1 112, vap. kädeltä 356 ja polvelta 374 sekä v. 1933 kolmesta asennosta 1 139 (maailmanennätys 1 114), polvelta 385 (m-ennätys 382) ja makuulta 396 (m-ennätys 393). Maailmanmestaruuden voitti L. makuulta v. 1930 tuloksella 389 ja pienoiskiväärillä polvelta v. 1931. Nykyisessä kunnossaan on Kullervo Leskinen lyömätön.

O s m o R a n t a l a, kersantti ilmavoimissa, Viipuri, synt. 26/9 —08, on tuoreimpia huippukykyjä, vuoden takaa. Rantalan saavutukset ovat korkeinta kansainvälistä luokkaa. Pohjoismaisissa kilpailuissa saavutti Rantala korkeimman tuloksensa 1 112, jonka vain Kullervo Leskinen on suomalaisista ylittänyt. Granadan kilpailuissa tuli R. m-mestariksi polvelta. R. on rauhallinen ja varma tulevaisuuden mies.

V i l j o L e s k i n e n, varastomestari, Tikkakoski, synt. 16/12 —09, on Kullervo Leskisen veli. Hän on suurampujistamme nuorin ja edelleen kehittyvä kyky, jolla on kaunis kilpailu-ura takanaan. Viljo Leskinen on varsinkin pienoiskiväärin käyttäjänä erittäin taitava. Korkeimman tuloksensa vap. kiväärillä 1 103 saavutti L. tämän vuoden pohjoismaisissa mestaruuskilpailuissa.

PAINE.

S. O. LINDGREN.

KULLERVO LESKINEN.

OSMO RANTALA.

N. WASENIUS.

VILJO LESKINEN.

»Tuhku» toimimatkoillaan.

EROTUOMARI ja YLEISÖ.

URHEILIJAN JOULULLE kirjoitti kansainvälinen erotuomari, voim. opettaja *YRJÖ TUHKUNEN.*

On väitetty, että Suomen kansa on asiallinen ja kylmä urheiluyleisö, että se taitaa urheiluesityksille antaa oikean arvonsa sekä ettei se muka liikoja innostu. Ja tottahan on, että sellaisissa kilpailuissa, joissa sekunnit ja sentit vaikuttavat ratkaisevasti voittoon tai tappioon, suomalainen harvoin päästää tunteensa liiaksi valloilleen. Mutta on toisenlaisiakin kilpailutilaisuuksia. Palauttakaa mieleenne jokin paini-, nyrkkeily- tai pallo-ottelu, toisin sanoen kilpailu, jossa johtajana tai arvostelijana toimivan henkilön käsitys esityksen laadusta on määräävä. Tällöin muistanette, että tasaväkisissä tapauksissa »tuomarin» antama päätös on herättänyt yleisössä kahdenlaista ilmaa. Hyvin kuvaavaa yleisön asiallisuudelle on, kun toinen puoli hyväksyy »tuomarin» toimenpiteen toisen puolen sitä ankarasti vastustaessa.

Jalkapalloilussa ei meillä toistaiseksi yleisön kielteinen reagoiminen pelivalvojan (= erotuomarin) edesottamisiin ole saavuttanut varsin suuria mittasuhteita, mutta on ollut tapauksia, jolloin hetkellisesti on hyvinkin voimakkaita paheksumismuotoja kohdistettu pelivalvojan toimintaan kentällä. Pelivalvojan tosin tulee olla ja hän onkin samoin edellytyksin kuin palloilija arvostelun kohde, mutta tämän arvostelun täytyy aina olla asiallista. Jalkapallo-ottelussa äkkipikaisuudessa päästetyt hyvä- ja pahahuudot eivät ole asiallisuutta, sillä suoraan sanoen ne ovat useimmissa tapauksissa tilanteen ratkaisun väärää puntaroimista. Tavallinen kuolevainen näet katsoo ottelua seura- ja sympatiaprillien takaa ja tämä näkemys määrää kerta kaikkiaan, miten kuhunkin kenttätilanteeseen on suhtauduttava. Mutta asiallinen arvostelu ahtaasta näkökulmasta ottelua seuratessa onkin mitä vaikein taito.

Kernaasti myönnettäköön sattuneen, että pelivalvoja itse on aiheuttanut häneen kohdistuneet paheksumishuudot. Hän on ollut leväperäinen, laiska, välinpitämätön ja suorastaan tehnyt karkeita virheitä, mutta tällaisia tapauksia on sittenkin tuiki vähän. Tunnustettakoon edelleen, että yksikään pelivalvoja ei suoriudu tehtävästään pienittä virheellisyyksittä, jotka kuitenkaan eivät oikeuta tekemään pelivalvojaa naurunalaiseksi. Mistä tällaiset erimielisyydet juontavat juurensa? Mainitsin jo »seuraprillit», mutta moni muukin seikka vaikuttaa tähän epämiellyttävään ilmiöön. Huomattavimpia on sääntöjen tulkintamahdollisuus. Jalkapallosäännöt ovat kaikkialla ja kaikille samat, niiden hengenkin pitäisi olla joka maailman kolkassa yhtäpitävä, mutta sittenkään tuskin on sääntökokoelmaa, joka on tulkinnalle altis jalkapallosääntövihkosen lailla. Edelleen jalkapalloilussa tilanne tai tapaus, sen kehitys ja pelivalvojan siitä antama päätös perustuu osittain myöskin pelivalvojan ruumiin- ja luonteenlaatuun. Esim. fyysillisesti heikko pelivalvoja suhtautuu ns. kovaan peliin paljon pikkumaisemmin kuin voimakasrakenteinen, vilkasluontoinen johtaa peliä aivan toisin kuin hidasluontoinen jne. Kumminkaan ei voida väittää, että vastakkaisluontoiset pelivalvojat olisivat johtamissaan otteluissa ylittäneet tai

Olipa maalin edustalla millainen kahina tahansa, aina on erotuomarin oltava selvillä siitä, mitä siellä tapahtuu.

alittaneet valtuuksiaan. — Meikäläisen yleisön täytyy myöntää, että suomalainen pelivalvoja yrittää olla oikeudenmukainen, joskin hän joskus voi erehtyä, mikä johtuu ehkä huonosta valmennuksesta otteluun tai arkailevasta tehtävän hoidosta.

Nähdäkseni suurimmat erimielisyydet yleisön ja pelivalvojan välillä keksitään käsivirheissä, paitsiotilanteissa ja rajankäynnissä lujan ja raa'an pelin kesken. Näiden suurimpien kiistakappaleiden lisäksi sattuu aina ottelussa lukuisasti pieniä vallattomuuksia, näöltään vallan merkityksettömiä, mutta lopputulokseltaan useinkin ratkaisevaa laatua, mutta kumma kyllä ei yleisö näihin nähden reagoi, koska se ilmeisesti ei ole tietoinen rikkomusten sääntöjenvastaisuudesta eikä niiden vaikutuksesta ottelun kulkuun. Voidaankin siis väittää aivan kylmästi, että yleisön kielteinen suhtautuminen pelivalvojan edesottamisiin kentällä johtuu tunnesyistä ja sääntöjen vain pinnallisesta tuntemuksesta.

Käsivirheet ovat sivussa istujan helpoimmin havaittavissa. Säännöt jakavat käsivirheet tahallisiin ja aikomuksetta tehtyihin ja tässä kohdassa yleisö monesti pahan kerran erehtyy. Tulee muistaa, ettei pelaaja juokse kentällä kädet sivuihin sidottuina, vaan että hän käyttää käsiään tasapainonsa säilyttämiseen, vauhdin ottoon ja moneen muuhun luvalliseen tarkoitukseen. Edelleen useimmiten tapahtuu »käsivirhe» niin, että vastustaja potkaisee pallon vasten toisen käsiä, tämän voimatta sitä estää. Jos tällaisissa tapauksissa pelivalvoja aina käyttäisi oikeuttaan määrätä rangaistus »käsivirheestä», menettelisi hän vastoin käsipykälän henkeä ja peliä rikkovien vapaapotkujen luku nousisi 25 prosentilla. Pelaaja tietää, että hän ei saa koskea käsin palloon ja rohkenen väittää, että suurin osa palloilijoistamme vain ani harvoin tahallisesti aiheuttaa todellisen käsivirheen.

Paitsiotilanne ja sen ratkaisu on jo monimutkaisempi tehtävä. Tunnustan, että se on kiperä sääntö, jonka parhaiten oppii kentällä aktiivitoiminnassa. — Maailman pelivalvojat ovat jakautuneet kahteen leiriin. Toiset keskeyttävät pelin heti paitsiotilanteen synnyttyä, toiset taas tarkkaavat pelin kehitystä, ennenkuin tekevät päätöksensä. Kumpikin puoli on oikeassa. Edelliset noudattavat kirjaimellisesti sääntöjä, ovat teorian miehiä, jälkimmäiset toimivat vapaammin, ovat käytännön miehiä. Edelliset voivat vähemmän erehtyä kuin jälkimmäiset, mutta he myöskin useimmiten keskeyttävät pelin tavallaan aiheetta. Kuten sanottu on paitsio niin vaikea juttu, että asiantuntijatkin tuon tuosta joutuvat tukkanuottasille kiistellessään siitä ja siitä seikasta, eikä pelituomari itsekään aina ole aivan vakuuttunut oman tulkintansa oikeudesta. Onneksi on jätetty pelivalvojalle pääsy pahasta pälkähästä. On näet sanottu, että hyvin täpärissä tilanteissa pelivalvojan tulkinta on ainoa oikea ottelun aikana, mikä merkitsee selitettynä sitä, että parempi on erehtyä ilman, että suurempaa vahinkoa on sattunut. Ennen kaikkeahan juuri paitsion avulla voi ottelun tulos muodostua kerrassaan tosioloista poikkeavaksi. — Paitsiopykälä ja sen tulkitseminen on pelivalvojan pahin kompastuskivi ottelussa. Lukemalla selviää pykälän tarkoitus, mutta vasta käytäntö antaa oikean kuvan sen tärkeyden laajuudesta.

Kova peli! On merkillistä, miten yksimielisesti yleisö aina pitää heikomman puolta. Niin joukkueisiin kuin pelaajiinkin nähden. — Jalkapalloilu on terveitten ja voimakkaitten ihmislasten leikkiä, jossa kolauksia annetaan ja otetaan, ja jossa raukalla ja vaivojaan valittavalla ei ole mitään tekemistä. Siinä joutuu matala mies kamppailemaan ison, kevyt raskaan kanssa. Ja kumma kyllä, kun erisarjojen miesten taistellessa keskenään kevyempi useimmiten jää alakynteen, silloin hän voittaa yleisön suosion, mutta voittaja vihellyksiä ja vastalauseryöpyn. Tähän vaikuttaa erikoisesti yleisön tunne, mutta myöskin ennakolta omaksuttu suosimattomuusnäkökanta. Kaikki pelaajat ovat tasaarvoisia ja jos voimakasrakenteinen pelaaja käyttää ruumiillista etuaan tilanteen selvittämiseksi, ei hän siinä tee väärin. Säännöt edellyttävät vastustajan ahdistamista ja otteluhan on kahden tai useamman kamppailua pallosta ottelun alkuvihellyksestä loppuvihellykseen saakka. Vasta kun pelaaja käyttää voimiaan väärin, vahingollisella tai väkivaltaisella tavalla, silloin on pelivalvojan puututtava leikkiin. Suurin piirtein tällaiset rikkomukset ovat niin selviä, ettei niistä kiistaa nouse, mutta pelivalvojan on valppaasti seurattava peliä ja ankarasti puututtava kipeään kohtaan, jos oireita liian voimakkaaseen peliin ilmenee. Moni pelivalvoja onkin menettänyt peliohjaksensa liian laimean suhtautumisensa vuoksi juuri edellämainittuun epäkohtaan.

Kuinka erotuomarin on sijoituttava kulmurin aikana. Erotuomari T. Ovaska. Ottelu: HPS—TIFK; Amme Karlsson työssä.

Oik.: Maajoukkuetukimiehemme Max Viinioksa, joka on parhaita jääpallotuomareitamme.

Siunatuksi lopuksi olen kuitenkin sitä mieltä, ettei meikäläinen jalkapalloyleisö ole niin vaarallista. Jokaisella on lupa innostua ja innostaa omiaan, kunhan pysyy sopivaisuuden rajoissa. Mutta on oletettavissa, että kun jalkapalloilumme nousee, kun yleisön lukumäärä moninkertaistuu, kun joukkueiden kamppailu pisteistä kiristyy, myöskin ihmisen huonot puolet pyrkivät pinnalle, meillä niinkuin muuallakin. Sitä ei kylläkään voi välttää, mutta hyvällä tahdolla jokainen voi itseään hillitä. Tutustuminen sääntöihin ja asiallinen arvostelu ottelun aikana ovat oivallisia apuneuvoja tässä pyrkimyksessä. Edelleen tulee muistaa, että pelivalvojakin on ihminen, joka voi erehtyä, jolla voi olla »huono päivänsä» aivan samoin kuin pelaajillakin. Toivokaamme jatkuvasti »hyviä» suhteita yleisön, pelaajain ja pelivalvojain kesken.

ILOINEN JA KAUNIS SIVU.

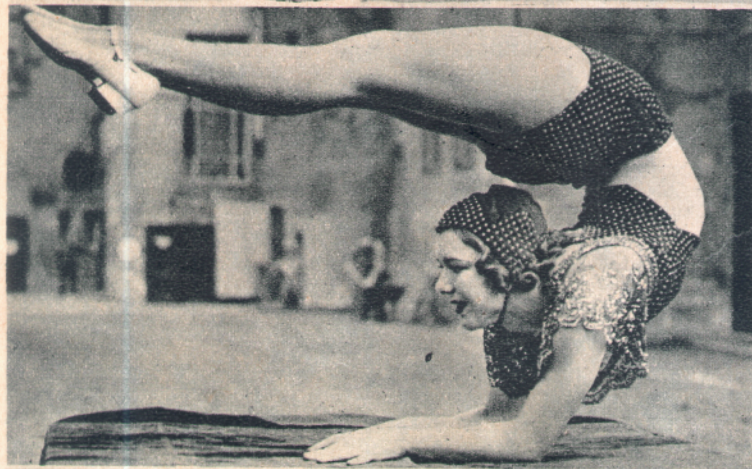
Kalifornialaisia balettityttöjä harjoittelemassa Long Beachin rannalla.— Oik.: Viime kesän rantapukumuoti Amerikassa: leveät hatut, rinnusliivit ja housut. Tavataanko Hietarannassa ensi kesänä? — Vas.: Suloista kesälomanviettoa.

Los Angelesin tyttöjen keksimä jännittävä pyöräkroketti.

Oik.: Edith Michaelis, Saksan viime talven kaunoluistelumestari.

Grace de Faye, Amerikan paras akrobaattitanssijatar.

OTTAKAAMME KANOOTTI JÄLLEEN ARMOILLE!

URHEILIJAN JOULULLE kirjoitti *ERNST LAMPÉN.*

Tämä urheilu näyttää ikäänkuin pyrkivän haudasta nousemaan uuteen eloon. Kanootti on jo perin vanha kapine Suomessa. Sen ensimmäinen ilmestyminen tapahtui jo 1700 keskipaikkeilla. Lainakapine se oli sieltä jostakin Amerikan kylmiltä rannikoilta, johon suomalainen tutkija oli perehtynyt matkoillaan. Mutta ei sen ajan kanootti kauan elänyt maassamme. Se hävisi melkein samalla, kun se oli tänne tuotukin. Tätä seurasi pitkä ajanjakso, jolloin kanootteja ei ollenkaan näkynyt Suomessa eikä siis kukaan sitä urheilua harjoittanut.

Mutta noin 1880 vaiheilla se taas rupesi kummittelemaan maassamme, alussa yksityisinä eksemplareina, voittaen jo kymmenessä vuodessa melkoisen suurta suosiota, niin että se voidaan sanoa yleisesti tunnetuksi noin 1895:n tienoilla. Tästä saamme kiittää August Ramsayta, joka julkaisi kanoottimatkoistaan erityisen kirjankin. Koska minä kuuluin niiden ensimmäisten joukkoon, jotka hankkivat tämän uuden vehkeen, niin näin sen synnyn ja seurasin surumielin sen nopeaa vähenemistä meidän vesiltämme.

Juhani Aho ja minä päätimme hankkia kumpikin kanoottinsa ja viedä ne Iisalmen reitin soukille vesille. Meihin liittyi kolme muuta reipasta nuorta miestä, niin että meidän laivastoomme kuului kokonaista viisi alusta. Soudeltiin sitten koko kesä Iisalmen kirkolta kaikille ilmansuunnille kapeita reittejä myöten, jotka olivat kuin luodut tälle urheilulle. Siellä oli tarjona kaikkea, mitä kanoottiurheilija vain saattaa kaihota. Oli laajoja järvenselkiä, joissa aallokko saattoi nousta aikamoisen korkeaksi. Oli viehkeitä salmia, joissa kanootti solui kuin sukkula kankaan kuteessa. Ja siellä oli koskia, joista oli niin perin hauskaa lasketella myötävirtaan. Totesimme, että kanootti ei säikkynyt korkeimpiakaan aallokoita ja että se kosken ryöppyävissä kuohuissa eli kuin kala meressä. Ihannekapine siis meidän mielestämme!

Juhani Aho antoi »kanootille» suomalaisen nimenkin. Hän risti sen »Palkoveneeksi». Onhan tai olihan sen ajan kanootti täyteläisen pavunpalon näköinen sangen suuressa määrin. Melko yleisesti sitä käytettiinkin niin kauan kuin kanoottiurheilu oli muodissa. Sen sammuessa hävisi myöskin tämä nimitys. Onhan sitä paitsi kanootti mukavampi ja kuontuvampi nimitys.

Erityisesti on minun mieleeni jäänyt se suurenmoinen jännitys, minkä koskenlasku tuottaa urheilijalle. Meidän oli tutkittava, minkälainen se kanootti oli koskiveneenä. Ei kukaan vielä ollut kokenut mitään sillä alalla. Alettiin virroista, siirryttiin yhä jyrkempiin putouksiin, kunnes vihdoin uskallettiin syöksyä alas myllyn padon harjalta. Huomattiin lisäksi, että kanootti nousee virtaa ylös siitä, mistä soutamalla ei pääse etenemään. Omituista kyllä, ainoa haaksirikko, mikä meille tapahtui, oli sittenkin vastavirrassa. Yksi mies näet — muutoin maailman epäkäytännöllisin henkilö — rupesi väkivalloin puskemaan ylös virrasta. Hänellä oli jyrkkäkokkainen kanootti eikä arvannut pitää kokkaa tiukasti virran päävuota kohti. — Laski kokan painumaan vain hetkeksi hieman vinoon, ja samassa

Posiojärvellä auringon noustessa on kanootteineen yhtä vapaa liikkumaan kuin aamutuuli.

virta tempasi kanootin mukaansa niin raivokkaasti, että mies suistui suin päin virtaan ja kanootti kellui kumollaan alas suvantoon. Sinne jäivät miehen kaikki tavarat virtaan joen pohjalle, joen, jonka nimi sen jälkeen muutettiin »Piippukoskeksi».

Myötävirroissa taas ei minkäänlaista vahinkoa sattunut. Teimme sen huomion, että padon päältäkin saattaa laskea koskeen, kun vain padon päällä on sen verran vettä, ettei kanootin köli tartu siihen kiinni ja että padon alla taas on vettä niin paljon, ettei kanootin kokka syöksy pohjakiviin. Kanootti aina pulpahtaa pinnalle kuin saippuakupla. Syntyi oikea kiihko päästä koskille kanootilla laskemaan, kun kerran yleisön tietoisuuteen pääsi, että kanootti paljon paremmin valvoo kosken tyrskyjä kuin pitkäkin koskivene. Onhan se muuten luonnollistakin, että kanootti on turvallisempi alus kuin vene, joka silmänräpäyksessä saattaa aallokossa joutua vesilastiin. Jos taas kanootin istuinsyvänteen kattaa vedenkestävällä presenningillä, niin onhan se teoreettisesti uppoamaton esine. Tähän luottaen eräs hyvin oppinut maisteri uskalsi lähteä Oulunkoskia laskemaan. Hän onnistui kuin onnistuikin, elää vieläkin vanhana miehenä, mutta kuului lausuneen, ettei häntä uudelleen haluta tehdä tätä temppua.

Mikä sammutti tämän ensimmäisen kanootti-innostuksen?

En löydä siihen muuta syytä, kuin että tuo niin paljon nopeampi polkupyörä sen siirsi syrjään. Kun kanootilla pääsee tunnissa kulkemaan 6 à 7 kilometriä, niin polkupyörällä helposti suorittaa samassa ajassa 16 à 17 km. Ihmisillä on kiire nykyaikana. Se vehje, joka nopeimmin kiidättää ihmisen paikasta toiseen, on aina paras. Nyt on auto sysännyt syrjään polkupyörän, moottoripyörät samoin, ja kohta on se aika koittava, jolloin lentokoneet ajavat nämäkin kojeet nurkkaan. Sillä lentokone katkaisee 150 à 200 km tunnissa.

Mutta eihän matkan hauskuus riipu suinkaan sen nopeudesta. Luulisinpa, että hauskimmat matkat tehdään sellaisin vehkein, jossa ihminen itse on moottorina. Kaikki konekyyti käy pitkän päälle ikävystyttäväksi. Olen eräinä kesinä ajanut autoilla viikkomääriä. Kun olen matkalta päässyt kotiani, olen ollut henkisesti tylsä ja ruumiillisesti turta. En näet itse ole ollut ohjauspyörässä kiinni. Toista on, kun olen viikkoja kestäviltä kanoottimatkoilta kotiutunut. Silloin olen ruumiillisesti virkistynyt ja voimistunut ja henkisesti olen piristynyt. Sen on tehnyt nopeampi verenvaihto, kun olen melonut käsilläni lakkaamatta ja kanneskellut kanoottiani vastakoskista ohi ja taipaleitten poikki. Kanootin kantaminen on erinomaista voimailua. Siinäkin saattaa kehittyä puolijättiläiseksi.

Uusien keksintöjen tulva lamautti siis kanoottiurheilun moniksi vuosiksi. Mutta kun ihmiset nyt ovat jo perehtyneet näihin uutuuksiin, ehkä osalta niihin kyllästyneetkin, ovat ajatukset taas suuntautuneet jo hyljättyyn kanoottiin.

Ei ole muuta maata tämän ilman kannen alla, joka olisi ikäänkuin luotu kanoottiurheilulle.

Meidän vesistömme on luoja luonut silmällä pitäen juuri tulevaa kanoottikeksintöä. Ei tarvitse olla monisanainen selvittäessään tätä seikkaa. Otamme esimerkiksi Saimaan vesistön. Aivan helposti pääsee sen lähdevesiltä melomaan joko Laatokkaan tai Suomenlahteen. Kun vain koskien ja kanavien ohi kantaa kanoottinsa. Matkaa karttuu lopulleen 500 km. Sillä taipaleella saa jo kerrakseen kyllältään. Mutta ei mikään myöskään estä kulkemasta vesistöstä toiseen. Aivan hyvin saattaa Venäjän rajalta lähteä Lieksan vesistöä solumaan alas Pielisjärvelle, sieltä Saimaan vesistöä pitkin jonnekin Päijänteen rannoille, josta mukavasti pääsee Vanajan reitille ja lopuksi Porin kaupungin kohdalta Pohjanlahteen. Tätäkin matkaa karttuu 500 km, ehkä enemmänkin, riippuen siitä, pyrkiikö meloja suorinta tietä vai hakeeko hän mutkia, jotka häntä syystä tai toisesta miellyttävät. Valikoiman varaa on aivan loppumattomiin. Suorastaan naurettavan monta.

Keski-Euroopan maissa ei tällaisia ihanteellisia reittejä tapaa. Siellä on vain kapeita jokia, jotka ovat yksitoikkoisia kuin maalla maantiet. Ja sittenkin Euroopan mannermaan kansat ovat intoutuneita kanoottiurheilijoita, paljon suuremmassa mittakaavassa kuin me suomalaiset.

En todellakaan tiedä toista urheilua, joka tarjoaisi yhtä paljon hauskoja hetkiä kuin kanoottiurheilu. Ajatelkaammepa, että 5 à 6 henkeä lyöttäytyy yhteen, valitsee itselleen reitin ja lähtee yhdessä melomaan. — Naisia täytyy olla mukana, sillä ruoan valmistus niemien nenissä ei onnistu miehiltä yhtä kivuttomasti kuin naisilta. Eikä mikään ruoka parhaimmassakaan ravintolassa maistu niin herkulliselta kuin juuri taivasalla keitetty. — Keittovehkeet kulkevat mainiosti kanoottien onkaloissa. Kulkee niissä makuutelttakin. Yksi naisille, toinen miehille. Ihanampaa yön viettoa ei saata toivoa kuin teltassa torkkuminen päivän uutteran urakan loputtua. Ja miten karkaisevaa tällainen elämä onkaan ruumiille ja miten rauhoittavaa hermoille! Sellaisella matkalla kaikkoavat surut ja huolet pois yhdessä lauhan lounaan mukana. Eri sukupuolien seurustelu keskenään antaa elämälle paljon suurempaa suloa kuin jos mies kuljettaa naista vyötäröltä jazzin tai tangon yksitoikkoisissa kiemuroissa, ahdingossa ja pilaantuneessa ilmassa. En tiedä, että melojan tarvitsee turvautua ranta-asukkaiden armoihin muulloin kuin maidon ostossa. Sitä ei saata kuljettaa mukana; se muuttuu kanootissa kokkeliksi muutamassa tunnissa. Jollei asukkaita satu olemaan ulottuvilla, tulee sitä yhden päivän toimeen vesistön kirkkaalla vedelläkin. Yhden neuvon tahtoisin tässä vielä antaa. Jos on kartta mukana, löytää sieltä helposti pohjasyvänteitä, joissa vesi on ainoastaan + 4:n asteen temperatuurissa. Upottakaa sinne pilaantumiselle alttiit ruokatavaranne yöksi ja kun aamulla ne nostatte ylös, ovat ne kuin jääkellarissa säilytetyt.

Nythän on muodissa leirielämä. Kaikki nuoret, virkut naiset viettävät kesänsä leirissä yli koko maan. Mitäs kanoottiretki muuta on kuin leirielämää ja urheilua? Mutta verrattuna noihin kankailla sijaitseviin leireihin pitäisi kanootin tarjota paljon vaihtelevampaa leirielämää. Näköalat kanootista ovat kauniimmat, ja leirielämä niemen nenässä on ainakin yhtä hauskaa kuin kankaalla. Yksin saksalaisetkin naiset ovat ruvenneet retkeilemään kanootissa ja viettämään telttaelämää. Ne ovat pistäytyneet meilläkin melomassa. Esimerkkinä siitä, miten kiintyneet he ovat telttoihinsa, mainittakoon, että kaksi saksatarta ei millään suostunut Savonlinnassa asumaan erään perheen luona, joka tarjosi heille vapaan asunnon, vaan pystytti telttansa muutaman kalliokielekkeen nenään.

Ottakaamme kanootti siis jälleen armoille!

——— *niin perin hauskaa on lasketella myötävirtaan.*

KOLME KOVAA OTTELUA.

NURMEN MANTTELISTA

kiistelivät nuoret juoksijamestarimme Lehtinen ja Isohollo viime kesänä. Heti keväällä he löivät yhteisvoimin Paavon 3 000 m:n maailmanennätyksen ajoilla 8.19,5 ja 8.19,6. Siitä juoksusta, jonka Lehtinen repivällä pinnissellään voitti, on soikiokuvamme vas. ylhäällä. — Sitten tuli heidän yhteenottonsa Nurmen kanssa samalla matkalla elokuussa. O i k. y l h ä ä l l ä juoksijat »kävelevät», kuten yleisö suvaitsi sanoa, Lahden-Toivosen johdolla 2 000 m ajassa 5.36,0. Pyöriössä on raju loppu, jossa Lehtinen ensimmäisen kerran elämässään voittaa Nurmen »kaikkien aikojen» loppupinnistyksessä. (Viimeinen 1 000 m 2.39,0!) — Sivulla Nurmi riisuutumassa juoksuun, josta tuli hänen kaarensa taitekohta. — Isohollo jäi tuossa juoksussa kolmanneksi, mutta hänkin otti vielä osansa Nurmen sädekehästä. — Vieressä on kuva Viipurin 15 000 m:n juoksusta, jossa Isohollo hirmuisella pinnistyksellä voitti kaikkensa yrittävän Paavon parilla metrillä.

Kuningas on kaatunut, mutta tämä kuningas elää aina, sillä ilman häntä meillä ei olisi hänen voittajiaan!

NYKYAJAN OLYMPIALAISET

tarjoavat kuvanveistäjälle enemmän aiheita kuin

ANTIIKIN KISAT.

URHEILIJAN JOULULLE kirjoitti toim. siht. *HARRI ELJANKO.*

Erinomainen veistos runsaita kauneusarvoja tarjoavasta uintihyppyurheilusta.

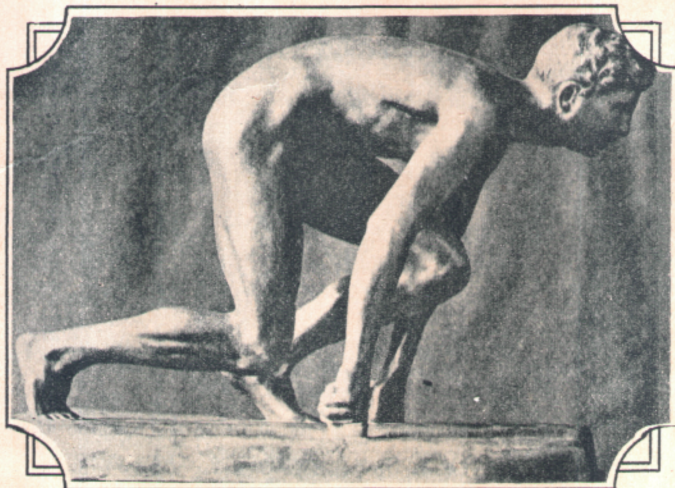
Kun nykyajan ensimmäiset olympialaiset kisat pidettiin v. 1896 Ateenassa, oli de Coubertin ajatellut kuvanveistotaiteen liittämistä niiden yhteyteen. Hän ei kuitenkaan silloin ehtinyt tarkemmin syventyä asian järjestelypuoleen, joten puuhasta ei tullut mitään. Vasta Amsterdamissa neljännesvuosisata myöhemmin otettiin taidekilpailut olympialaisten ohjelmaan. Sen jälkeen on innostus niihin joka olympiaadin aikana kasvanut ja toiminta tällä alalla niin paljon laajentunut, että on ruvettu palaamaan tietä takaisin ja ajateltu taidekilpailujen supistamista.

Helleenisenä aikana ei olympialaisten kisojen ohjelmassa ollut suoranaista kilpailua kuvanveistäjille, vaikka monet heistä toivat niihin tuotteitaan näytteille. Sen sijaan he olivat kisojen aikana ahkerassa työssä ja huomioiden teossa, sillä taiteilijoilla oli Stadionilla oma penkkiriviinsä, josta hyvin saattoi seurata kilpailijoiden toimintaa. Varmaankin heillä oli tilaisuus nähdä kauniita malleja, sillä Arcadian ylätasangoilta tuli kiharapäisiä paimenia, maan keskiosista tummapintaisia maanviljelijöitä, karskia merimiehiä saarilta ja siirtokunnista. Kaikki nämä kilpailijat olivat puhdasverisiä kreikkalaisia, rotunsa komeita edustajia.

Nykypäivien olympialaisissa kisoissa on rotuedustus paljon laajempi. Amsterdamin kisoissa esim. oli yli 50 kansakuntaa edustettuna. Eurooppa, Aasia, Afrikka, Pohjois- ja Etelä-Amerikka, Australia ja pienemmät saaret lähettivät kisoihin eläviä kuvanveistoksiaan, valkoisia, keltaisia, mustia, ruskeita ja välivärejä. Kiharatukkainen neekeri Gordon oli Los Angelesin kisojen uljaimpia ilmestyksiä sekä vartaloltaan että aristokraattisten kasvojenpiirteittensä puolesta. Kosketuskohtia on siis jo yksistään edustajien monivivahteisuudessa enemmän kuin vanhanajan kisoissa, mutta yhtä tärkeä momentti on kuvanveistäjänkin kannalta nykyisten olympialaisten suuresti laajentunut ohjelma ja monet uudet tyylimuodot.

Jo varhaisista ajoista lähtien oli ollut tapana, että kilpailijat lähtivät juoksemaan pystyasennossa seisten, vaikka asento tietenkin saattoi vaihdella, kuten eräs maljakkomaalaus n. vuodelta 500 e. Kr. osoittaa. Vielä 1880-luvun puolivälissä tunnettiin ainoastaan pystystartti, mutta 1888 muuan Yalen ylioppilas, Charles Sherrill, asettuessaan kilpailussa starttilinjan taakse kumartui eteenpäin, asetti kätensä viivalle ja jalkansa 30 cm sen taakse ja 6 tuumaa toisistaan, siten tehden odottamattoman keksinnön. Syöksy tästä kyyryasennosta antoi hänelle nopeamman lähdön kuin toisille, ja sanomattakin on selvää, että ns. kyyrystartti pian tuli ainoaksi lähtömuodoksi pikajuoksijoille. Siten sai kuvanveistotaide uuden kauniiden ja sopusuhtaisten linjojen yhdistelmän käytettäväkseen. M. m. Pennsylvanian fyysillisen kasvatuksen professori, tait. McKentzie, jota pidetään tämän hetken parhaana urheiluaiheisten kuvien veistäjänä, on veistänyt kyyryssä lähtölaukausta odottavan juoksijan, jonka herkän ja odottavan asennon hän on tuonut esille erinomaisen onnistuneesti, kuten kirjoitukseni yhteydessä olevasta kuvasta huomaamme.

Kreikkalaiset aikoinaan arvelivat, että urheilija teoreettisesti laskien saattaa kohota seipään avulla 14 jalkaa korkean riman yli, mutta käytäntö tarvitsi 1 000 vuotta, ennenkuin tuohon tulokseen päästiin. Viime vuosina ovat useat amerikkalaiset ja pari japanilaistakin ylittäneet tämän 420 cm:n uskomattomalta tuntuvan korkeuden. Lentoheilahdus seipään avulla näin korkealle tarjoaa taiteilijalle sarjan mitä kauneimpia ja siroimpia lentoasentoja, jotka ovat todellinen nautinto silmille. Seiväshypyssä nähdään samoja jaloja asentoja, joita nykyaikainen telinevoimistelu synnyttää, ja joista Hellaan aikakausi ei tiennyt mitään. Samaten nykyaikainen korkeushyppy on kehittänyt useita eri tyylejä, ulko- ja sisäjalan tyylit eri vivahteineen.

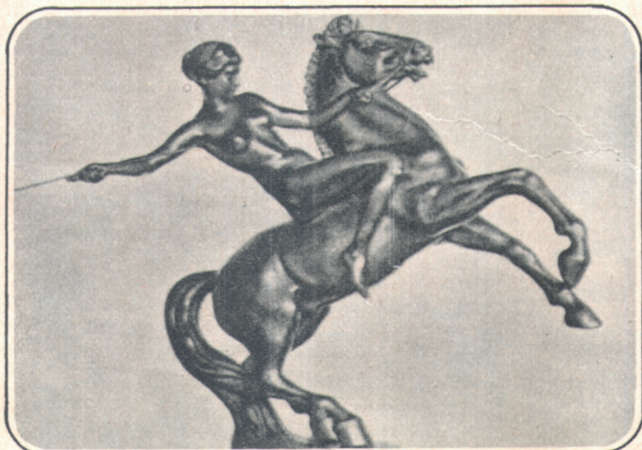
Prof. McKentzien herkkä veistos pikajuoksijan kyyrylähdöstä.

Uuden ajan keksintö on myös Irlannissa suosituksi tullut käsikahvalla varustetun 27-kiloisen painon nosto, joka on standardisoidummassa muodossa päässyt olympialaisiin kisoihin asti. Moukarinheitto, jota alkuaan harrastettiin vain Skottlannin ylätasangoilla, kivenheitto olkapäältä, josta johtuu nykyinen renkaasta suoritettava kuulantyöntö, ovat niinikään aivan uusia urheilulajeja. Molemmat viimeksimainitut ovat nykyisen lyhyen vauhtitavan saaneina luoneet sarjan liikemuotoja, jotka ovat aivan kuin luodut kuvanveistäjille aiheiksi aina ensimmäisestä alkuasennosta välihyppyjen ja pyörähdysten kautta viimeiseen asentoon, jota taiteilijain kesken sanotaan l i n t u a s e n n o k s i.

Keihäänheittoasento keihään lähdettyä kädestä on nykyisin jokseenkin sama kuin ennen, vaikka meidän päiviemme urheilija pitää kiinni varresta eikä renkaasta, kuten tekee vanhoissa atticalaisissa maljakkopiirustuksissa kuvattu heittäjä. Meikäläisen keihäänheittäjän asento loppuriuhtaisun aikana on kuitenkin komeampi helleeniläisen urheilijan esittämää, sillä vanhan ajan urheilu ei tuntenut nykyistä tyyliä, jossa rinta uljaasti kaartuen on käännetty suoraan heittosuuntaan. Oittisen keihäänheittäjäveistos kuvaa erinomaisesti nykypäivien heittäjän loppuvetoa.

Kiekonheitossa on ero antiikin ja nykyajan välillä kuitenkin suurin. Kun olympialaiset kisat uudelleen herätettiin henkiin, kävivät oppineet ja tiedemiehet soveltamaan käytäntöön kiekonheiton aikaisempaa tyyliä sen mukaiseksi, jollaiseksi he sen Lucianin, Stratiuksen, Philostratuksen ja muiden eri puolille maapalloa siirretyistä kuvapatsaista, pikkuveistoksista, metallirahoista ja piirroksista sen käsittivät ja joka M y r o n i n kuuluisassa veistoksessa »Kiekonheittäjä» on saanut keskeisimmän ilmauksensa. Tuloksena oli kuitenkin perin epäonnistunut hedelmä, jota alettiin kutsua hellenistiseksi l. antiikkiseksi tyyliksi, ja joka nyt on jo viskattu syrjään. Nykyajan urheilija on kuitenkin käyttänyt viisasten keksintöä hyväkseen ja tehden itsensä syypääksi pieneen jäljittelyyn lähtenyt parantamaan patenttia, mikä seikka on ollut asialle ehdottomaksi siunaukseksi ja kohottanut tulostasoa huimasti. Oppineet lienevät tehneet tyylioletamuksessaan aikamoisen virheen, joka taisi johtua siitä, että Myronin veistosta ei käsitetty oikein, kun otaksuttiin kiekon koko heiton aikana kulkeneen käsivarren alla samaan suuntaan. Viimeksimainittua olettamusta pidetään kuitenkin nyt jo miltei kaikkialla vääränä. Kaiken todennäköisyyden mukaan lienee veto tapahtunut seisovasta asennosta, käden suoritettua sitä ennen kaartoliikkeen. (Tässä yhteydessä ei minulla ole tilaa selittää edellä mainittua »viisasten erehdystä», varsinkin, kun perusteluja siihen, että antiikkinen kiekonheitto on tulkittu väärin, on hyvinkin useita.)

Olen joskus kuullut sanottavan, että nykyaikaisista urheiluista on katselijan puolesta aitajuoksu hienoin. Kreikkalaiset eivät tunteneet aitojen yli liitämistä, muussa tapauksessa heidän taiteessaan jokseenkin varmasti esiintyisi kuvia tästä kauniista urheilusta. Charles Hwarton Stork — yksi Amerikan harvoja urheilurunoilijoita — on sonetissaan »Ponnistuksen ilo» erinomaisen runollisesti kuvannut aitajuoksun herkkää henkeä. »Ponnistuksen ilo» on myöskin nimenä kolmea aitajuoksijaa esittävällä pyöreällä kuparikilvellä, joka v. 1912 upotettiin Tukholman stadionin seinään muistoksi siellä pidetyistä olympialaisista kisoista. Tässä korkokuvassa menevät juoksijat juuri aidan yli. Veistäminen on suoritettu suurenmoisesti taiteen sääntöjä tulkkina käyttäen, mutta tyylillisesti ei kenelläkään aitajuoksijalla ole kuvasta mitään opittavaa.

»Amazooni», nykyajan urheilevan naisen symbooli.

John Lougenin veistos »Juoksija» otettuna juuri esille lähetyslaatikostaan sen saapuessa Royal Academylle. Mallina ollut lordi Burghley.

Uinti ja sukeltaminen kuuluivat kreikkalaisten jokapäiväisiin harrastuksiin, mutta heidän urheilullisista saavutuksistaan tai harrastuksistaan tällä alalla on aivan niukasti tietoja. Taiteessakaan ei tämä urheilumuoto esiinny, paitsi joissakin piirroksissa, joissa on haluttu ikuistuttaa jokin erikoinen tapa tai tapaus. Luulisi nykyaikaisen crawluinnin, joka saa veden ryöppyämään ja aaltoilemaan ja panee käsivarret kulkemaan kauniissa kaarissa, vetävän taiteilijoiden huomion puoleensa. Valitettavasti meillä kuitenkin harrastetaan kovin vähän liikunnan kuvaamista. Kuvanveistäjät ovat enimmäkseen valinneet kuvattavakseen ihmisruumiin levossa tai hyvin pienessä liikkeessä, vaikka nopeat ja rajut liikkeet useimmiten tarjoavat sisällykseltään verrattomasti täysipitoisempia aiheita.

Urheilussa on tapahtunut suuria muodonvaihdoksia antiikin päivien jälkeen. Jo tuona aikana kuvattiin Homeroksen ylistämiä komeita atleetteja ja kevytrakenteisia juoksijoita, mutta taiteilijoilla ei ollut kovinkaan suurta aihevarastoa sopivia asentoja urheilijoilleen valitessaan. Kuitenkin käyttivät he tarkemmin hyväkseen urheilun tarjoamia mahdollisuuksia kuin meidän päiviemme kuvanveistäjät. Suurissa Korintin, Delphin, Nemean, Ateenan ja Olympian juhlissa koristivat eri kisojen voittajien kuvat usein koko juhla-alueen, mutta nykyiset urheilukuuluisuudet lienevät vain erikoistapauksessa joutuneet kuvanveistäjän malliksi. Antiikissa oli urheilukuvanveistotaide tavallaan tiiviimpää kuin nyt, vaikka luulisi asian olevan päinvastoin, kun viime aikoina fyysillinen kasvatus ja liikunta ovat tulleet päivän tunnuslauseeksi, ja urheilu tarjoaa kuvanveistäjälle uskomattoman paljon aiheita mitä vivahdusrikkaimmissa ilmenemismuodoissa.

URHEILIJAN JOULULLE kirjoitti *JALMARI SAULI.*

Ahomäen Anselmi, autonkuljettaja, on kovasti »metsäänmenevä» mies. Siinä määrin, että on ajanut autonsakin kolmesti korpeen, saanut nenänselkänsä solmuun ja huulensa halkiomeen. Niinpä hän nytkin, kesken kiireintä perunanottoa, tuli minulle toimittamaan, että käytäisiin Kyyjärven summattomilla saloilla kukkometsoja kyöräämässä.

Ja minä, mies-parka, vaihdan aina parhaankin perunan komeaan korpikukkoon. Joten me ajelimme — Anselmi, Hurri-haukku ja minä — kolmisin noin neljä penikulmaa koillista kohden ja saavuimme Kyyjärven saloille. Aamu oli tyyni, tuima ja pureva, kuten tämän vuoden syyskuulla viikkomäärin, ja kukkoja tuli kuin koppaan noukkien.

Olen salojen, vaan en suuren saaliin mies, joten panin koiran koppeliin ja komensin Anselminkin eväskontille. Siinä syötäessä selitin, ettei tämä eräretki ollut ainoa este minun perunanotolleni — piti saada vielä jokin joulutarinakin »Urheilijan Jouluun».

— Yhtä saa, niin toista pyytää — sanoi Anselmi tuttuun, hauskan-hiljaiseen tapaansa — mutta jos jaksat kotia päin palatessamme poiketa tieltä ja painella noilla pitkävartisillasi vielä pari, kolme kilometriä Peuralammille, niin saanet Pyy-Josualta jutun, joka sopii jouluksi . . .

Ja jaksoinhan minä, Josuan ja jutun takia, vaikka toisenkin mokoman. Siellä oli pieni, pyöreä metsälampi, tyyni ja kirkas kuin kuvastin, rannalla mökki ja muutama tynnyrinala tehtyä maata. Kynnyksellä, syyspäivän haaleassa lämmössä, kyykötteli vanha, valkoisenkirjava kana, metsähiiri paaperteli pihalle kannettujen kaurakyylien väliä — muuta ei elollista mitään.

Eikä ensi näkemältä ollut pirtissä senkään vertaa. Unkea äänettömyys, vähäisen ikkunan vihervä hämy, ja takassa pivollinen hiipuvia hiiliä. Siinä kaikki. Mutta hiljaksiin irtautui ympäristöstään matalan pöllin päässä istuva ukko, joka näytti valikoivan perunoita vasusta toiseen. Kurttuiset kasvot, lyhyet, lujatekoiset viikset ja villapaidan kauluksella harmaa partaviuhka kuin kipparilla ikään. Suuret tinasankaiset silmälasit nenävarressa ja päässä vanha, virttynyt huopa — ensi näkemältä ei enempää.

Hän ei ollut meistä aluksi millänsäkään, mutta tunsi sitten Anselmin ja siirsi työnsä syrjään. Kun hän nousi, näin keskimittaisen, vielä vankan ja jämeän varren, ja hänen kulkiessaan poikki permannon ovipuoleen, tunsin heti eränkävijän äänettömän ja joustavan jalannousun.

— Tuota tuokseen — terveluloa! — toivotti ukko.

Olin saanut Anselmilta ohjeet, mutta osaan minä »konstin» jo muutenkin. Jos näet saalis on kierrettävä kaukaa ja varoen, niin on erämies otettava vieläkin varovammin. Aivan muina miehinä kaivoin siis kahvitarpeet esille, pyysin pannun ja aloin keitellä kahvia. Ja siinä sivulla kerroin iloisesti ja avonaisesti mitä ikänään mieleeni johtui. Vasta sitten asetin ansaani syötin:

— Taisi tulla perunoita piisaamaan asti — jokohan riittää jouluksikin?

— Riittää — pian jo pääsiäiseenkin, innostui ukko. Oli hetken ääneti ja jatkoi sitten:

— Puhuvat pulasta, »maailmanpulasta» — minun pulani on tuolla pellolla. Jos siellä on, on minullakin — ellei, ei ole minullakaan! Muuta laskutaulua ei siihen tarvita . . . Tässä takavuosina, kohta kapinan jälkeen, tuli tyhjä talvi. Perunoita niin vähän ja pieniä, että sai seulalla hakea suurempia, ohra kevyttä ja kelvotonta, eikä kaurasta kannata puhuakaan. Silloin tuli joulu tyhjään tupaan — ei muuta mitään kuin kana ja minä, ja navetassa »Nättike». Seisoin tuossa ikkunan suussa, samoilla jalansijoilla kuin tuo Ahomäen Anselmi nyt, ja katselin piippuni yli pihamaalle. Oli aatto ja aamu sarasti. Monesti ei ole keliä, että kirkkoon mennä, mutta sinä jouluna oli talvi kuin Takalapissa. Suojannutkin jo välillä, että pihamaalla oli kantava hankikohva. Taivaalle rakosi sellainen punainen palle, kuin lehmän kieli, pihamaa punersi kuin marjapuuro, aidaksissa rotkahteli ihan yhtenään. Mietin, millä päästä pyhien yli, mitä panna pataan. Metsässä ei ollut mitään — menneet kaikki, tiesi minne. Eivät antaneet ansat, eivät

loukut eivätkä liskut, eikä osunut huurremetsokaan enää eteeni. käyttämättömiä kauroja oli tuossa kontissa kolme, kukaties neljä kourallista, mutta ne tarvitsi kana, ja mikäpä niitä muutenkaan . . .

— Vieläkö se on sama tuolla kynnyksellä? kysyin minä.

— Tuota tuokseen — taitaa olla jo neljäs, vaikkapa viideskin, mutta varsin saman värinen . . . Ajattelin, että panen pataan sen, mutta synnillä tuntui senkin syöminen. Sisar se oli ollut, vanha, vaivaton mummu. Mutta muutakaan ei ollut, ja niin me pääsisimme pahasta molemmat . . .

Ukko työnsi Ahomäen Anselmin syrjään ja asettui itse ikkunan ääreen. Katseli ulos, pöllyytteli piippuaan, ja puhui taas:

— Silloin minun silmiini osui outoja. Tuolta noin, vainion puolelta, saunan ja läävän välisestä veräjästä tulla taapersi kokonainen liuta lintuja pihaan. Edellä kulki kukko, jolla oli suuri, ruskea solki rinnassaan ja asento niin uljas kuin kuninkaalla. En uskonut ennen nähneeni, mutta jostakin minulle johtui mieleeni, miten peltopyyt tulivat illalla Israelin lasten leiriin ja täyttivät koko tanhuan. Ja siitä minulle selvisi, että niitähän ne olivatkin. Silmäsin vaivihkaan tuonne ovensuuhun, tuota tuliluikkua, joka on jäänyt tänne jo Fieandtin miehiltä, toista sataa vuotta sitten, kun majuri tappeli miehineen näillä main. Siinä oli silloin piilukko, mutta nyt se lyö nalliin. Suuni meni maireeksi ja minä sanoin kanamummulle, että »nyt saamme syödäksemme molemmin.»

Ukko katseli taas kotvan äänettömänä, ja hänen kasvoilleen tuli hiukan hämillinen ilme.

— En minä tiedä, mikä minuun meni — jatkoi hän jälleen — joko se oli joulun mielisuosio, taikka tekee tämä takamaa miehensä melloksi: en saanut silmiäni noista siivekkäistä irti! Sen kukon rintasolki paistoi päivännousussa kuin punakultainen koru, se katseli kahtapuolin, kulki askel askeleelta eteenpäin ja näytti ikäänkuin olisi isäntäväkeä odotellut. Ja minun juolahti mieleeni, että jouluhan se oli sitläkin, köyhä, leivätön joulu, ja tuollainen joukko turvattavanaan . . .

— Laskin niitä kohta kolmeenkymmeneen, kaikki yhtä kauniita, lempeitä ja luottavaisia. Se oli kuin syntisen paini pelastusta vastaan! Sitten silmäsin taakseni, en enää aseeseen, vaan kanamuorin kaurakonttiin. Sanoin: »Jos nuo tuolla ottavat, kun minä annan, pakenematta pois, niin on Peuralammen Josuakin saanut jouluvieraita ja vierainaan ne pitää.» Muori ei sanonut siihen mitään, katseli vain pää kallellaan, kun minä kahmasin molemmat kourani kauroja täyteen ja painuin portaille.

— Kukko seisoi kaula suorana, pää poikittaisin ja silmä kovana minuun. Kutsua-kurnuttelin niinkuin kanaakin, siroitin siemenen, pari ja puhelin taas. Silloin se tuli, otti etäämmät ensin, maistoi matkutteli, ja kukersi sitten koko joukkonsa koolle . . .

Vanha mies ei enää hävennyt, hänen äänessään helisi hellyys ja kyyneleet, kun hän kertoi:

— On minulla ollut mieleisenikin joulut, minulla niinkuin muillakin, kun oli akka ja lapset, ja oli mitä antaa, mutta sellaista iloa ei minulla silti ole ollut milloinkaan. Ne teuhasivat kuin pienet tenavat, ne asettuivat aivan käteni alle ja kurkottelivat kaulojaan, kun en kohta antanut lisää. Katselivat minua kirkkain silmin, olivat niin uteliaita, iloisia ja ystävällisiä kuin ihmisten lapset ikään. Kanamuori katseli kynnykseltä olkani ylitse, mutta ei mennyt mukaan. Ei, vaikka minä valittelin, että »siinä nyt menevät sinun joulujyväsi».

— Ne eivät tyytyneet, ennenkuin kopistelin konttini tyhjäksi, eivätkä ne sittenkään siirtyneet pihamaalta pois: paapersivat pitkin pieliä, noukkivat rippeitä navetan suulta ja olivat kuin kotonaan ainakin. Minä katselin niitä kaiken päivää pimeän tuloon asti, kunnes nälkä alkoi nurista nuttuni alla ja minun oli pakko . . .

— Panna kanamuori pataan! ehätti Anselmi.

— Eikä, kun mennä yrittämään ehtyneestä lehmästäni edes pientä maitopisaraa. Otin kiulun ja avasin oven. Ihmettelin, että joko nuo jouluvieraani nyt noin jo vieroksuvat, kun koko parvi pyrähti suin päin pakoon. Mutta silloin osui korvaani kulkusen helinä, ja kun vilkasin kupeelleni, pistäytyi hevosen pää juuri pirtin nurkalta näkyviin. Nestori-poika sieltä tuli, ainoa poika eikä pitkään näkynyt. Sitten kuin sotakeväänä — oli aluksi Karstulan miesten matkassa, sitten kulkeutui Karjalan ja Viron sotiin ja kuului sitten olleen uitto- ynnä muissa hommissa. Mutta nyt tuli, ja reki täynnä tavaraa. Kertoi saaneensa Pietarsaaren konepajassa kovasti hyvän paikan ja alkaneensa tuntea itsensä niin aikuiseksi ja iäkkääksi, että oli tullut isää ikävä. Oli viikko vapaata ja varaa tulla. Me söimme, kanamuori ja minä, kerrankin taas kyllämme, eikä ole sen erän perästä pitänyt tyhjää pataa tulelle panna, ei jouluna enempää kuin arkenakaan. —

Me joimme kahvia, mietteissämme, sellainen sula tunne sydänalassa. Kaataessani toiset kupit, kysäsin:

— Siitäkö kauransyötöstä te sitten saitte sen Pyy-Josuan nimen?

— Hm — eipähän se jäänyt kertaan, eikä kahteen, eikä jää minun elinaikanani enää milloinkaan, vastasi vanhus verkalleen. Siitä lähin olen minä lintujani syötellyt, ja niitä on minun maillani minkä verran vain, vaikka muualla ei missään. Olen luonut niiden varalta lunta orasmailtani, olen tehnyt kuusenhavuista kotuksia, mistä saavat suojaa ja kourantäyden siemeniäkin silloin tällöin. Enimmäkseen ne noutavat eineensä täältä, eivät turhan tautta, vaan kun on tosi edessä. Mutta muuten ne kyllä, ihan iltikseen, tepastelevat täällä tanhuvilla ja pyörivät pihamaalla, ja tämä meidän muori kaipaa niitä kovasti, ellei kotvaan aikaan kuulu. Nestori on jo akottunut, mutta käy täällä silti tenavineen jok'ainoa joulu, eikä sen lapsista taitaisi joulu enää joululle tuntuakaan ilman Josuavaarin pieniä »jouluvieraita». Tuovat täydet pussit jos jotakin niille, syöttävät piparkakkunsa ja paakelsinsakin, että estellä pitää . . . Sillä keinolla on Peuralammin Josuasta sitten tullut »Pyy-Josua», ja Pyy-Josuana se pysyneekin, niin kauan kuin vanhat »jouluvieraat» vielä käyvät vaaria katsomassa . . .

KUKONPAISTAJA

Suomi voitti vuoden ainoassa k

Vas.: Suomen nopea ja luotettava viestinjoukkue, joka voitti sekä 4 × 100 m että 1 000 m:n maaotteluviestit. Vas. Strandvall, Aki Järvinen, Palle Virtanen ja Kumlander.

Kireän seiväshyppykilpailun osanottaj väksi kiisteltyään siitä koko kilpail (voittaja, 385), C

Oik. pyörylässä: Kurkela vie hyvää kyytiä 800 m:n juoksijoita, jotka ovat »yhtenä koipena». Seuraavina Mickelsson, Keller ja Petit.

Vas.: Lehtinen ja Tuominen ovat lähteneet repimään takasuoralla. Lefevre sivuuttaa juuri Rerollen ja alkaa ajaa takaa Tuomista.

100 m:n lähtö. Strandvall, Skavinsky, Paul ja Virtanen, joka näyttää »etujalkaa» katsoessa saaneen aavistuksen verran paremman lähdön kuin muut.

Kolmen vuoden jälkeen saimme nähdä Eläintarhassa maaottelun. Kolme vuotta on urheilussa pitkä aika. Se oli muuttanut maaottelun luonteen kokonaan.

V. 1930 vallitsi kentällä piinallisen kireä, intohimoinen ja lopuksi syvästi epätoivoinen tunnelma. »Vanhat mummot sylkivät Bylehniä kasvoihin», sanoi Tukholman Torvi, jonka mielikuvitus osoitti, ettei epänormaali jännitys suinkaan ollut yksipuolista.

V. 1933 oli vieraanamme Ranskan rehti joukkue. Mieluinen sikäli, että se osasi hävitä kuin kelpo gentlemanni. Yleisöllämme oli enemmän kuin varaa myöskin osoittaa herrasmiehen tapoja. Tricolorin pienet menestykset saivat suhteettomat aploodit. Mutta meidän »Husis» aplodeerasi vain »finländareille». Heidän rinnassaan oli kuitenkin sana »Suomi», kuten vierestä näette. He ovat kansan eivätkä »Husiksen» poikia!

Vas.: Pitkäraajaisia poikia nämä neljännesmailerit: Skavinsky, Mickelsson, Strandvall ja Guillez.

AISET Eläintarhassa.

tikenttämaaottelussa Ranskan 103—66.

at saatuaan vihdoinkin järjestyksen sel-ujen ajan. Vas. Vintousky, Lindroth repin ja Häkkinen.

Ranskan vuorenvarma kiekkopari, Noël ja Winter, jotka saivat Gallian ainoan kaksoisvoiton. Noël heittelee juuri iloissaan kiekkoa.

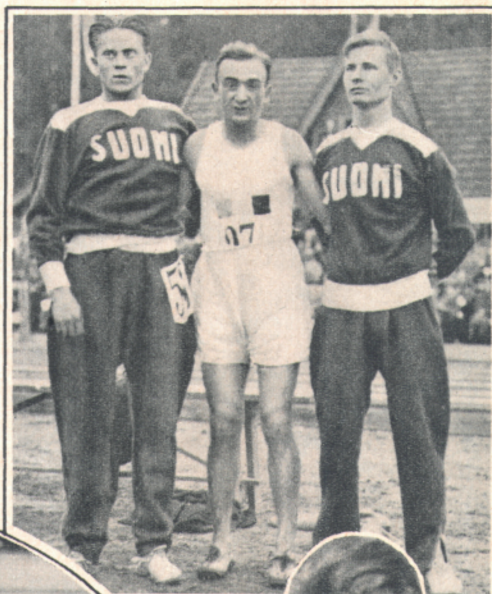

Larva ja Isohollo keskustelevat juuri johtajanvirasta 1 500 m:n juoksussa. Heidän välissään Normand, takana Badin.

Vas.: Epätasainen (kyvyltään) kuulamiehistö. Vas. Alarotu, Noël, viiksiniekka Drecq ja Kuntsi.

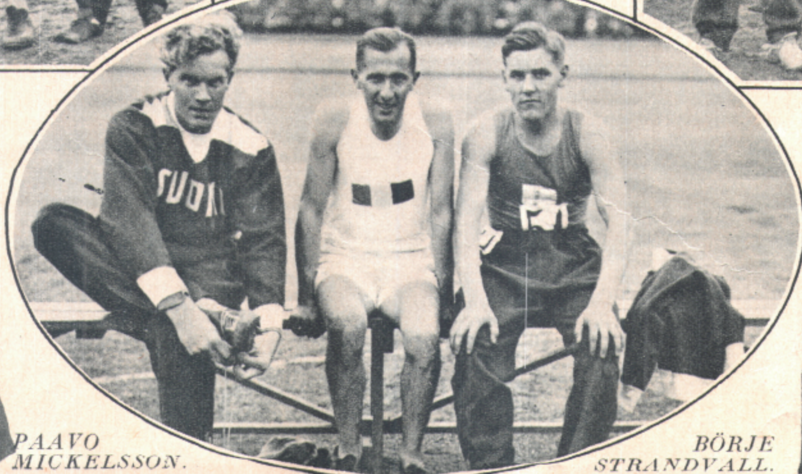
Oik.: Pituushyppääjät. Keskellä voittaja Paul, vas. Nissilä ja oik. oman ennätyksensä (701) hypännyt Laine.

Alla: Kotkas, Menard ja Peräsalo, korkeushypyn parhaat.

PAAVO MICKELSSON.

BÖRJE STRANDVALL.

JÄRJEN RIEMUVOITTOJA VOIMASTA

olivat Tunneyn kaksi maailmanmestaruutta.

»Ammattinyrkkeilijä, joka näyttää filmitaiteilijalta», sanoi New York Times aikanaan julkaistessaan ylläolevan kuvan Gene Tunneystä.

Tunney—Dempsey-ottelujen taktiikasta URHEILIJAN JOULULLE kirjoitti maist. *VIKTOR SMEDS.*

Tunneyn ja Dempseyn seuraaja nyrkkimaailman valtiaana, Max Schmeling.

Jack Dempseyn vastustajana oli joskus ovelampiakin tekijöitä kuin Tunney. Hänen ensimmäinen puolisonsa, filmitähti Estelle Taylor, jonka elämäntavat olivat viedä Jackin vararikkoon, minkä johdosta hän ottikin avioeron.

Yhtä tärkeä kuin on nyrkkeilyn mekaniikka, s.o. tekniikka, nyrkkeilyoppilaalle, yhtä tärkeät ovat taktiikka ja strategia kilpailunyrkkeilijälle. Kirjassaan »A Man Must Fight» tähdentää Gene Tunney monesti sitä seikkaa, että hän, huolimatta suhteellisen heikosta rakenteestaan, etenkin heikoista nyrkeistään, pystyi ottelemaan menestyksellisesti itsensä pelätyn miehennäännyttäjän Jack Dempseyn kanssa, juuri kiitos taktiikkansa ja strategiansa. Tunneyllä olivat aina ottelusuunnitelmansa valmiit ennenkuin hän meni kehään, mutta jos hän ottelun aikana huomasi, että hänen ennakkolaskelmansa, hänen »piirustuksensa» jossakin kohdassa pettivät, ei hän tietenkään itsepintaisesti jatkanut alkuperäisen suunnitelmansa toteuttamista, vaan hänen nopea ajatuksensa reagoi ja löysi erien välillä uudet tiet vastustajan voittamiseen. Dempseytä esim. hän seurasi ja opiskeli monen vuoden aikana, ennenkuin hän katsoi olevansa valmis ottelemaan hänen kanssaan maailmanmestaruudesta. Tunneyn kaksi perättäistä, kiistämätöntä voittoa voittamattomana pidetystä, hirmuiskuisesta Dempseystä on meille jäävämätön todistus siitä, että raakana pidetyssä nyrkkeilyssä on henki, äly, se ase, joka oikein käytettynä tuo omistajalleen lopullisen voiton yli ruumiillisen voiman ja rajuuden. Tämä nyrkkeilyn eetillinen arvo asettaa sen rahvaan poikien kasvatuksellisessa merkityksessä empimättä monta muuta urheilua edelle.

Tyypillisinä esimerkkeinä kylmästi toimivan älyn ja huippuunsa kehittyneen tekniikan ylivoimaisuudesta yli raa'an voiman ja tappeluhalun kannattaa hieman syventyä näitten esimerkillisten ottelujen taktiikka- ja strategiapuoliin. Kun Tunney keväällä 1931 kävi Helsingissä, oli minulla tilaisuus henkilökohtaisesti tutustua häneen ja saada kuulla hänen omat mielipiteensä kyseellisistä otteluista. Itse on hän myöhemmin seikkaperäisesti käsitellyt ottelujaan kirjassaan »A Man Must Fight.»

Tunney oli istunut kehän vieressä ja tehnyt havaintojaan, kun Dempsey otteli Brennanin, Carpentierin ja Firpon kanssa. Hänen tarkka silmänsä oli huomannut, kuinka Dempsey voitti Brennanin nopeutensa ja kestävyytensä perusteella, näyttämättä kuitenkaan mitään erikoista nyrkkeily t a i t o a. Tunneyn mieleen painui myös Carpentierin pitkä oikean käden osuma Dempseyn vasempaan poskiluuhun toisessa erässä, jolloin Dempsey horjahti kuin kaislankorsi tuulenpuuskassa. Dempsey ei siis ollut haavoittumaton. Tunney näki myös Firpo-ottelussa, kuinka Dempseyn vasen koukku alkoi jo Dempseyn hyökätessä nurkkauksestaan ensimmäisessä erässä, jättäen hänen päänsä kirkkaaksi maalitauluksi vastustajan suorille iskuille. Tunney harjoitteli nyrkkejään, taitoaan, nopeuttaan ja kestävyyttään, kunnes syyskuun 23. päivä 1926 valkeni. Milloin Tunney vain kuuli, että joku oli »sparrannut» tai otellut Dempseyn kanssa, hän koetti kiinnittää hänet sparringpartnerina leiriinsä.

Tehdäkseen voimakkaan psykologisen vaikutuksen Dempseyhin saapui Tunney Philadelphiaan vasta ottelupäivän aamuna l e n t o k o n e e l l a harjoitusleiristään. Toinen asia oli se, että Tunney itse tuli merisairaaksi kuoppaisessa ilmassa ja selveni pahoinvoinnistaan vasta iltapäivällä.

Ottelun Tunney aloitti hyvin varovaisesti, jopa defensiivisestikin, sillä toiselta puolen hän tiesi Dempseyn koukkujen tuhoavan voiman ja toiselta taas hän tahtoi istuttaa Dempseyhin uskon, että sanomalehdet olivat olleet oikeassa väittäessään, että hän pelkäsi Dempseytä. Ja jo ensimmäisen erän loppuvaiheeseen tultua oli Tunney onnistunut taktiikassaan väistää Dempseyn

toistuvaa vasenta koukkua kallistumalla taaksepäin sekä saada tuo usko pelkuruudesta vahvistetuksi, kunnes hän tilanteen tullen yht'äkkiä syöksyi koukkusuunnan sisäpuolelle ja samalla laukaisi voimakkaan oikean täysiosuman Dempseyn poskiluuhun. Dempseyn polvet notkahtivat, mutta hän pelastui seuranneen lähiottelun avulla. Tämä täysiosuma otti pois liialliset luulot Dempseystä horjuttaen sangen pahasti hänen itseluottamustaan. Tunneyn äly oli jo tällä ilmaisullaan osoittanut olevansa vahvempi ja vaarallisempi kuin Dempseyn nyrkit. Ken on nähnyt ottelun filmauksena, joutuu pakostakin toteamaan, että Tunneyn taito ja nopeus leikittelivät pelätyn »Man Eaterin» kanssa. Dempsey koukkuineen pyrki alati onnistumatta lähiotteluun, ja Tunneyn vasen suora hakkasi konevasaran tavoin Dempseyn kasvoja. Jokin oikea suora antoi silloin tällöin voimakkaamman painon hänen loistavalle kaukonyrkkeilylleen. Ja kun gong soi kymmenennen erän päättyneeksi, oli Tunney saavuttanut yhden nyrkkeilyhistorian huomattavimmista voitoista ja maailmanmestaruuskruunun. Kättelyssä lausui lopen uupunut Dempsey onnitellen Tunneytä ja tunnustaen reilusti häviönsä: »All right, Gene! Good luck!»

Ottelun järjestäjä, Tex Richard, joka muuten oli Dempseyn suuri ihailija, jopa rahallinen kannattajakin, älysi heti, että miljoonia taaloja tarjoutui itsestään uusintaottelun järjestämisessä sekä myös mahdollisuus hänen suosikilleen Dempseylle anastaa jälleen maailmanmestarinarvo. Ottelu päätettiin pidettäväksi Chikagon Soldier's Fieldillä syyskuun 22. p:nä 1927.

Dempseyllä oli nyt kokonainen vuosi käytettävissään kuntonsa hoitamiseen, terästämiseen ja hiomiseen. Tällä kertaa, jos koskaan, hän olisi otteluvalmis gongin soidessa. Hänellä ei ollut mitään hävittävää ja lisäksi hän jo oli Philadelphiassa perusteellisesti tutustunut Tunneyn ottelutapaan. Tunney oli nyt epäedullisemmassa asemassa kuin vuosi aikaisemmin. Nyt hän tiesi, että Dempsey ei menisi niin sokeasti hänen virittämäänsä ansaan kuin Philadelphian ensimmäisessä erässä, ja toiselta puolen taas olivat osat tällä kertaa vaihdetut: Dempsey oli nälkäinen hyökkääjä, kun Tunneyn taas oli tavanmukaisten juonittelujen ja rettelöitten rasittamana maailmanmestarina puolustettava titteliään.

Jo ottelusopimuksessa oli eritoten sovittu siitä, että jos maahanlyönti tapahtuisi, olisi hyökkääjän viipymättä peräännyttävä etäisimpään puolueettomaan nurkkaukseen uhalla, ettei sekunteja sääntöjen mukaisesti laskettaisi, jos hyökkääjä laiminlöisi tämän. Aivan ennen ottelua huomautti reilu kehätuomari, tinkimätön sääntöjen valvoja, Dave Barry, vielä kerran tästä seikasta ottelijoille heidän kätellessään toisiaan.

Ottelun aloitti Tunney tällä kerralla yrittäen nopeata ratkaisua tyrmäysiskuin oikeallaan. Mutta Dempsey muisti Philadelphian läksyn hyvin. Hän suojeli itseään mainiosti sekä käsillään että varovaisella crouchtyylillään, jättäen ani harvoin iskutilaisuutta Tunneylle. Vasta viidennessä erässä sai Tunney laukaistuksi yhden oikean täysiosuman Dempseyn ohimoon, joka

Suomen teknillisesti ja taktillisesti taitava raskaansarjan mestari Bärlund, jota pidetään nykyisin Euroopan amatöörimestarina.

Tämän vuoden maailmanmestari on italialainen Primo Carnera. Kuvassamme hellät kädet hoitelevat häntä ottelun jälkeen.

Carneran erinomaisesti kehittyneet selkälihakset. Hän on 205 sm pitkä ja painaa ottelukunnossa 127 kiloa.

Sten Suvio, joka kauden alussa yllättäen knokkasi Brynkka Ahlbergin.

kyllä horjutti, muttei kaatanut. Tunney odotti jo, että isku olisi lamaannuttanut Dempseyn kuntoa, mutta turhaan; Dempsey otteli edelleen hyvin teknillisesti ja taktillisesti oikeinkin, vaikka Tunneyn nopeampi liikkuminen ja osuvampi kaukonyrkkeily selvästi määräsivät ottelun tahdin ja luonteen. Lähitilanteissa Dempsey viljeli ahkerasti ja tarkoituksellisesti niskalyöntejä, joista Tunneyn henkinen joustavuus ja ruumiillinen kunto vaikeasti kärsivät.

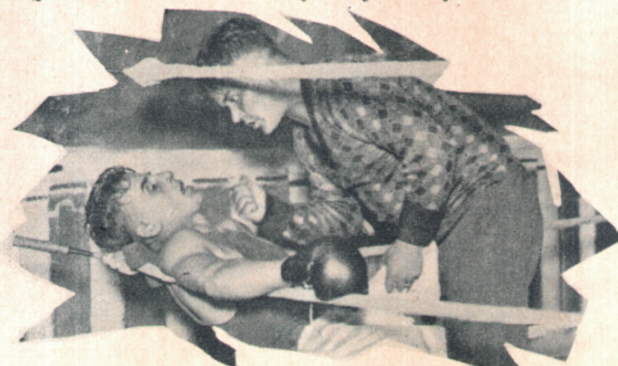
Seitsemännessä erässä esitti kumpikin ottelija vuorostaan mainion taktiikka- (tilannejuoni-)näytteen. Tunneyn suoraan vasempaan vastasi Dempsey pitkällä oikealla, joka kuitenkin osui liian korkealle tehdäkseen mitään tuntuvaa vaikutusta Tunneyhin. Tunney tanssi pari askelta taaksepäin Dempseyn lähettäessä hurjan vasemman koukun hänen leukaansa. Se kuti »meni kotia», kuten sanotaan. Sekä suuttuneena, ettei ollut huomannut Dempseyn »sähköttämää», pitkää koukkulyöntiä että myöskin hämmentyneenä iskun vaikutuksesta Tunney ponnahti köysistä nostaen suojaansa. Dempsey huomasi tilanteen ja hetkensä lyöneen sekä suuntasi toisen voimakkaan vasemman koukun suojauksen sisäpuolelta jälleen leukaan. Liikkeitten vastakkaisuudesta tuli iskuun kaksinkertainen teho heittäen Tunneyn taas köysiin, joitten varassa hän hiljakseen luhistui kanveesia kohden. Hätäilemättä iski Dempsey vielä oikean, vasemman ja oikean koukun vastustajaansa ennenkuin hän oli ehtinyt koskettaa lattiata.

Tämä oli Tunneyn ensimmäinen maahanmeno koko nyrkkeilyuransa aikana. Seitsemän perättäistä iskua Dempseyn vasarankovasta nyrkistä olisi kaatanut vahvatekoisemmankin mestarin kuin Tunneyn. Mutta yhtä oivallisen järkevästi kuin Dempsey oli käyttänyt Tunneyn hätätilanteen hyväkseen, yhtä älykkäästi käytti Tunney maahanlyönnin edukseen. Jo aikoja sitten hän oli harkinnut juuri tätä tilannetta, että Dempseyn koukku kaataisi hänet maahan ja miten silloin olisi meneteltävä. Tavallisesti luotetaan maahanlyönneistä noustessa kahteen eri tilannejuoneen: joko käydään syliksi, minkä kestäessä toivotaan kunnon palaavan, tai yritetään saada vastaisku osumaan varomattomaksi käyneeseen, hätäilevään hyökkääjään, siten kääntäen pelin aivan päinvastaiseen suuntaan. Tunney harkitsi, tuomarin laskiessa, tilannetta ja tuli siihen johtopäätökseen, ettei kumpikaan menetelmä tässä kelvannut. Jos hän menisi Dempseyn kanssa syliksi, olisi Dempsey varmasti jatkanut niskan takomista, eikä toiselta puolen Dempseyn tällä kertaa varovainen crouchtyyli, leuka alinomaan painettuna rintaa vastaan, olisi antanut mitään tilaisuutta ratkaisevaan iskuun. Jäi siis kolmas vaihtoehto: noustua oli vain tanssittava alta pois ja pysyteltävä Dempseyn koukkujen ulottuvilta.

Ensimmäinen käsky maahanlyöntitilaisuudessa on: käytä sääntöjen sallimat 9 sekuntia levätäksesi, harkitaksesi miten on noustessa meneteltävä. Alokas ja yleisönyrkkeilijä hyppää usein pystyyn heti kosketettuaan lattiata, mikä on suuri taktillinen virhe. Tunney ei ollut yleisönyrkkeilijä, hän oli järkinyrkkeilijä ja nousi pystyyn vasta, kun Dave Barryn käsi alkoi kohota kymmenennen sekunnin merkiksi. Tässä on mainittava, että Dempsey ei heti poistunut maahan lyödyn Tunneyn vierestä, kuten oli sovittu, vaan oli Barryn pakko taluttaa hänet puolueettomaan nurkkaukseen, mihin kului aikaa toisten mukaan 2 sek., toisten taas 4 sek. Itsestään selvä on, että järkinyrkkeilijä Tunney ei välittänyt muusta paitsi kehätuomarin virallisesta laskusta ja sai siis levätä rauhassa ja koota voimiaan kauemminkin kuin 10 sek. Dempsey vuorostaan raivostui sekä Tunneylle myönnetystä lisälevosta että siitä, että hänen iskunsa eivät olleet kyllin tehokkaat Tunneyn lopulliseen tyrmäykseen. Hän lähestyi oikean suojauksen varassa ja vasen koukku valmiina tyrmäysiskuun, mutta Tunney oli nyt viisastunut. Hän antoi koukun lähestyä ja työnsi sen sivulle. Tunney havaitsi pian ilokseen, että Dempsey ei pystynyt liikehtimään yhtä nopeasti, sekä antoi lihastensa velttoina koota terävyyttä. Dempseyn taas lähestyessä Tunney yht'äkkiä pysähtyi ja osui oikealla täysin voimin Dempseyn ohimoon. Dempseyn polvet notkahtivat. Hän koetti saavuttaa Tunneytä uusin swingein ja koukuin, mutta turhaan. Uusi oikea sattui pistävästi hänen leukapieliinsä. Dempsey menetti nyt taktiikkatajuntansa jääden seisomaan keskelle kehää ihan kuin olisi kehoittanut Tunneytä käymään »kraiveleihin kiinni». Tunney ei mennytkään kraiveleihin, s.o. lähiotteluun, vaan liikkuen köykäisen vauhdikkaasti Dempseyn ympäri hän etsi aukkoa täysiosumalle. Sellainen tarjoutuikin pian sydänalaan — Dempsey öhkähti kivusta. Tästä huolimatta Dempsey, urhoollinen suurnyrkkeilijä kun oli, ei antanut perään, mikä olisi voinut koitua hänelle kohtalokkaaksi, vaan hyökkäili vimmatusti erän loppuun asti. Ja kuitenkin isku oli ollut niin kova, että Dempsey jäljestäpäin kerran sanoi siitä: »Ajatuksissani ei silloin ollut tyrmäyksen pelkoa, vaan luulin kuolevani, en voinut hengittää.» Kai iskun mehu vielä viipyi hänen ruumiissaan, kun hän kahdeksannen erän alussa itse meni maahan Tunneyn osumasta. 9. ja 10. erän aikana Dempsey oli suorastaan Tunneyn hiekkasäkkinä, mutta hänen fighting spiritinsä (taistelumielensä) ei lannistunut: hän pysyi pystyssä loppuun asti, jaksoipa vielä onnitella Tunneytä: »Hyvä oli ottelu, tein kaiken voitavani . . .»

Vielä Tex Richard koetti järjestää kolmannenkin suurottelun näiden mestarien välillä. Tunney suostui, mutta Dempsey vastasi kauan viivyteltyään: »Tex, laske minut ulos!» Dempsey tunnusti, että hänen voimansa ja rajuutensa eivät riittäneet Tunneyn tekniikalle ja älykkäälle strategialle.

Ylläesitetyt taktiikan näytteet ovat tärkeytensä puolesta parhaat niistä lukuisista järkeen ja taitoon perustuvista otteiuista, joita Tunney yhdeksän vuotta kestäneen nyrkkeilijäuransa aikana kävi. Selvempää todistusta nyrkkeilyn älyllisestä merkityksestä, ruumiin kuntoisuutta kehittävästä arvosta tuskinpa kukaan kaivannee, ajatellessaan, minkä jättiläismäisen tehtävän edessä hento ja vastustajansa rinnalla verrattain heikko Tunney oli. Dempsey, kaikkien aikojen kehähirmu, jonka pelkkä nimi vapisutti ketä raskaan sarjan nyrkkeilijää tahansa — — —!

Avustaja neuvoo taktiikkaa erien välillä. (Leskinen—Stenvall.)

BÖRJE STRANDVALL on kahden viime vuoden aikana noussut urheiluhistoriamme ensimmäiseksi 400 m:n juoksijaksi. Ennätysajallaan 48,1 hän tänä vuonna oli toinen Euroopassa. — Tässä Kruununkylän talonpojan pojassa on tinkimätön panos pohjalaista taipumattomuutta, joka kauneimmalla tavalla on tullut näkyviin hänen suurissa maaottelu-urakoissaan.

ERKKA VILEN (pyör.) edellisen polven maaotteluurakoitsija, joka on luovuttanut ennätyksensä ja mestaruutensa Strandvallille, täytti viime kesänä 35 vuotta.

PESÄPALLOPELIN TAKTILLISISTA HIENOUKSISTA.

URHEILIJAN JOULULLE »puhuttanut» *JORRI KIRI.*

Riihimäen, Lännen ja Suomen mainio lukkari Pasi Harvela.

Tri Jukola pyysi allekirjoittanutta esittämään Urheilijan Joulun lukijoille joitakin piirteitä »maamme valtapelin» — kuten hän sanoi — pesäpallon taktiikan kehityksestä. Allekirjoittanut taas tunnustaen totuuden, että laiskuus on suuri hyve, jos sitä osaa oikein käyttää, päätti selviytyä lupauksestaan haastattelulla. Pirteä valtionpuhelimen neitonen, joka sivumennen sanoen on Olli Veijolan jos ei nyt ihan luokka- niin ainakin koulutoveri ja tuntuu tuntevan tietenkin ensisijassa suuresti ihailemansa »Ansan» uroteot mailankäyttäjänä samoinkuin muutkin pesäpallokenttien suuruuksien edesottamukset, järjesti nopsasti yhteyden Riihimäelle ja Pasi Harvelan langan päähän. Puhelusta tuli ehkä hiukan pitkänlainen, mutta niinpä juttuni pääkohdat olivat myös paperilla.

*

Miksi käännyin juuri Pasin puoleen. Tulihan RPL:lle nyt vasta ensimmäinen mestaruus ja sekin hyvin täpärästi. Eikö olisi ollut täysi syy kääntyä ensi sijassa Olli Veijolan puoleen, semminkin kun LMV neljänä edellisenä vuotena oli voittamaton? Pesäpalloteoreetikkona ja vielä enemmän aktiivipelaajana hän on Pasiin täysin rinnastettavissa.

Kääntyminen Pasin puoleen oli kuitenkin hyvin luonnollista jo senkin vuoksi, että pelin harrastajia erikoisesti kiinnostaa saada tutustua niihin menetelmiin, jotka johtivat mestaruuden siirtymiseen. Ratkaiseva seikka oli kuitenkin se, että RPL on mielestäni ehdottomasti vienyt pesäpallotaktiikkaa aimo askelen eteenpäin, antanut siihen uutta verta, niinkuin tavataan sanoa.

Se, mitä seuraa, on siis Pasin ajatuksia allekirjoittaneen sanoilla.

*

Erikoisesti kahtena viime vuotena on RPL tehnyt työtä mestaruuden saavuttamiseksi. Se onnistui siinä.

Mitä tekijöitä RPL saa kiittää saavuttamastaan mestaruudesta? Kenties

tärkein niistä on ehyt seurahenki ja ankara joukkuekuri.

Ratkaisevissakaan otteluissa ei kuullut kenenkään pelaajan huomauttavan toiselle katkerassa äänilajissa epäonnistumisen johdosta. Koko joukkueen mielipide keskittyi Vallu Karvosen sanojen taakse: »Ei puhuta, pojat, joka mies tekee parhaansa. Haukutaan vasta pelin jälkeen.» Tämä yksimielisyys loi pohjan sille luottamukselle, joka kuluneena kesänä antoi RPL:n ulkopelille sille ominaisen rauhallisen ja vakuuttavan leiman.

Toinen vaikuttava tekijä RPL:n menestykseen oli siinä, että RPL:llä oli onni omata yhdeksän pelaajaa, jotka kaikki tunnustivat pesäpallossa

»järjen voiton aineen yli»,

toisin sanoen myönsivät, että ottelun ratkaisee yhtä paljon pää kuin ruumis. Tavallisestihan joukkueessa on aina joku, jonka ainoa ohje on, »lyökää lujasti päin miestä», mutta sellaista ääntä ei RPL:ssä viime pelikautena kuulunut. On luonnollista, kun joukkue asettuu — suotaneen sanoa — järkipelin kannalle, sen on pakko kaikin tavoin tarkistaa ja kehittää taktiikkaansa, ja sen

Suomen mestaruuden kolmannesta loppuottelusta, RPL:n Vallu Karvonen vetää hampaat irvessä kolmoselle LMV:n Siivosen vangitessa palloa.

Lännen voittoisa joukkue kuuluisassa Itä—Länsi-ottelussa, jota Hesperiassa 3/10 oli seuraamassa ennätysmäärä yleisöä, 4 000 henkeä.

teki RPL viime kesänä yhdessä joukkueenjohtajansa Pellisen kanssa. Hyvissä ajoin ennen jokaista ottelua suoritettiin »kämpässä» taktillinen neuvottelu, jossa jokaisen pelaajan piti ehdottomasti olla läsnä. Ottelun jälkeen oli taas ensimmäinen kysymys, millä tavoin menetellään seuraavan vastustajan kanssa. Nämä neuvottelut tulivat niin tavaksi, ettei kenenkään päähän pälkähtänyt mennä »valmistautumattomana» peliin. Usean pelin jälkeen jouduttiinkin toteamaan, että tulos oli jo »etukäteen» ratkaistu.

RPL varustautui eri tavalla jokaiseen otteluun.

Alkukesä pelattiin suurin piirtein etukenttäpeliä, mutta kun tämä tuli liian tunnetuksi ja vastustajat muuttivat etukenttäpelin »ilvesmäiseen» hyökkäykseen pallon kimppuun, omaksuttiin Lahden kentälle soveltuva takakenttätyyli. Kun Nuotion harvinaisen rohkea sijoittuminen — Lahden vastaveto — ratkaisevasti sotki RPL:n lyöntisuunnitelmat joukkueen voimatta lujassa ottelussa sopeutua tällaiseen tilanteeseen, asetettiin Hesperian loppuottelussa määräksi lyödä myös keskelle pesiä vaihdettaessa. Tämä auttoikin ja miehen »kuljettaminen» kolmoselle sujui usein ihmeellisen helposti.

Myöskin lukuisasti suoritetut miesten vaihdokset aiheutuivat vastustajain lyöntipelistä, koska otaksuttiin heidän ottavan lyöntiharjoituksissaan huomioon ns. heikon kohdan. Muuttamalla ulkojärjestystä koetettiin tehdä tyhjäksi vastustajain mahdollisetviimeistelyharjoitukset. Kuvaavaa tässä suhteessa on, miten Veijola Hesperian finaalissa ensi kerran lyömään asettuessaan etsi Lahdessa epäonnistunutta Koskea kakkoselta. Tällä kertaa Koski kuitenkin pelasi kolmosella ykköspesän »suojassa».

Taktiikan »viimeinen huuto»: merkkisysteemi.

RPL:n sisäpelin varsinainen avain oli pesiltälähtö syötöstä. Joskin aavistuslähtöjen tiedoittaminen merkin antamisella on vanha niksi, jo takavuosina esim. Helsingissä tunnettu ja käytetty, niin RPL on kuitenkin kehittänyt sen siksi pitkälle, että se voi Pasin mielestä nykyiseen systeemiin esittää eräänlaisen patenttivaatimuksen. Siinä muodossa kuin RPL sitä käytti, se antoi erinomaisen varmuuden sisäpeliin. Merkin mukaan lyöjä saattoi vedota, pommittaa takakenttää, järjestää »rakoja» ja ainoastaan »merkitty» syöttö oli lyötävä maahan ja mieluimmin hiljaa kuin kovaa. Näpäysten käyttö edellytti myös merkkiä ja syötöstälähtöä. Koska RPL:n merkkisysteemi on »sotasalaisuus», ei sitä voi tässä lähemmin selostaa. Sen muistiin painaminen vei tietysti aikansa, mutta niinpä se tuli siksi hyvin suunnitelluksi, että »viholliset» eivät ole saaneet sitä selville. Tällaisen merkkisysteemin hyödyn voi todeta siitäkin, että vaikka se perustuukin aavistuslähtöön, niin vain harvoissa tapauksissa juoksija kuoli väärään syöttöön.

B-sarjan finaalijoukkueet pelikiilassa Salon kentällä. Vas. Salo—Uskelan sk. ja oik. Sortavalan Palloseura.

Soik.: B-sarjan mestaruusottelun palkintokokoelma, josta puuttuu vain varsinainen mestaruuspokaali.

Uljas hämetär palloa iskemässä naisten akateemisissa mestaruuskilpailuissa.

Ulkopelitaktiikassa pyrittiin mukautumaan vastustajain sisäpeliin,

mihin lisäksi tuli liikkuminen syötön aikana, siis vanha »aukkojen» järjestäminen ja täyttäminen, jota mm. Nuotio on hyvällä menestyksellä käyttänyt. Esim. LMV:n peruslyönti on viime vuosina ollut laaka varavahtien jalkoihin. Jos takapesävahdit sulkevat tämän aukon syötön aikana, niin matalalta laakapeliltä on kärki poissa. Näin RPL yritti pelata jo Lahdessa, mutta vasta Hesperian hitaammalla kentällä menettely pääsi täysiin oikeuksiinsa.

Erikoisena piirteenä RPL:n ulkopelissä on vielä mainittava, että joukkue ei pelännyt ajolähdön muodostumista. Jos vastustaja koetti kumuripelillä siirtää ajon syntymistä heikompien lyöjien kohdalle, jätettiin koppi usein ottamatta, vaikka kolmosella oli juoksija. Esim. loppuotteluissa — joissa näin meneteltiin — se oli »leikkiä kuoleman kanssa», mutta sittenkin voi pitää parempana — tietenkin edellytyksellä, että ulkokenttään voi luottaa, suorittaa ratkaiseva leikkaus antamatta sisämiesten ehtiä järjestää parhaimpia lyöjiä kotipesään.

Miten ratkaisevaa laatua RPL:n kehittämä sisäpelitaktiikka oli, osoittanee parhaiten se, että molemmissa ratkaisuotteluissa RPL—HPL 1—1 ja RPL—LMV 1—0 RPL:n molemmat juoksut tehtiin aavistuslähdöllä sen jälkeen, kuin merkki oli annettu. Ilman näitä »leikkauksia» ei RPL olisi tänäkään pelikautena saavuttanut mestaruutta.

Hävisikö RPL tahallaan Mailassa HPL:lle?

Uskokoon ken tahtoo, mutta RPL:n häviö niin Mailassa kuin myöhemmin Riihimäellä ystävyysottelussa HPL:lle oli ns. bluffipeliä, jolloin RPL:n sisäpeliä rajoittivat kokeilutarkoituksessa annetut määräykset.

Etukenttäpeli piikkeineen ja näpäyksineen, merkkitaktiikka sekä tarkan taistelusuunnitelman laatiminen yhdessä lujan ulkopelin kanssa olivat ne tekijät, jotka toivat RPL:lle mestaruuden. RPL:n pyrkimys oli aina yllättää vastustajansa tavalla tai toisella ja siten siirtää hyökkäysaloite omiin käsiin.

*

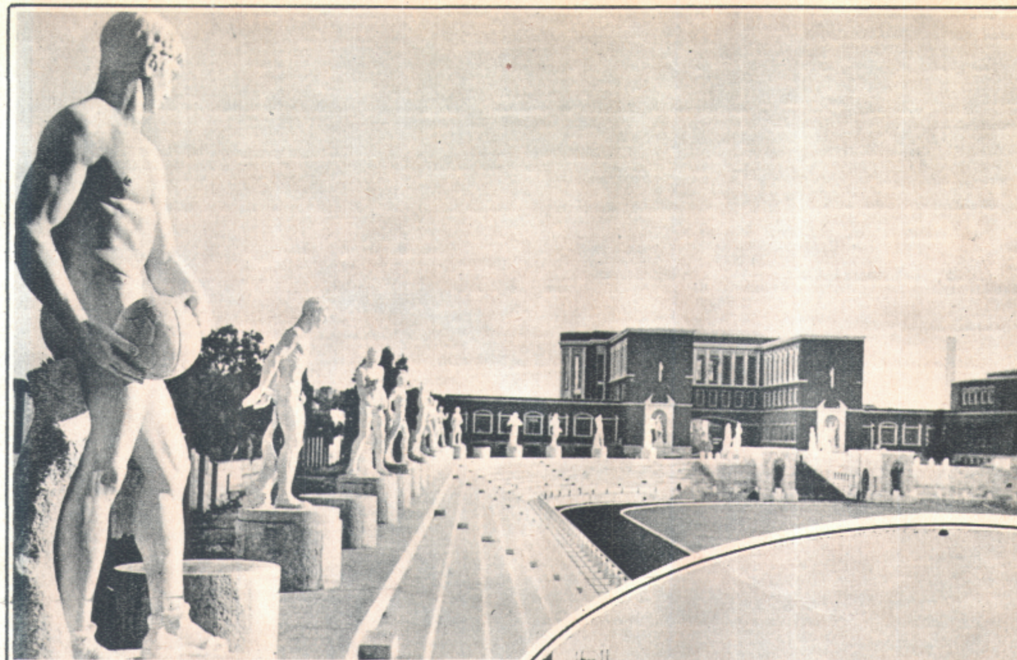
Näin Pasi.

Useat näiden »paljastusten», kuten esim. merkinanto aavistuslähdössä, esilletuomat seikat ovat johtaville joukkueille tunnettuja. RPL:n — ja Pasin — ansioksi on kuitenkin luettava niiden laajennettu ja kehitetty soveltaminen peliin. Erikoista huomiota ansaitsee miesten tahallinen vaihtaminen ulkopelissä. Tämä ei ole merkityksellistä vain vastustajain hämäännyttämiseksi, vaan sillä on suuri merkitys myös pelaajien kehittymiselle. Mitä taas oikean joukkuehengen merkitykseen tulee, niin sitä ei voi tarpeeksi usein korostaa.

Alunperin oli tarkoitus tässä kirjoituksessa vertailla eri suursarjajoukkueitten pelitaktiikkaa toisiinsa. Se olisi kuitenkin ollut monestakin syystä vaikeata. RPL:n pelitaktiikka on tällä hetkellä pisimmälle kehitetty ja eroaa muista erikoisesti suuren vaihtelevaisuutensa vuoksi. Siinä on pyritty eroon liian yksipuolisesta pelistä, joka yleensä on pesäpallojoukkueittemme suurimpia vikoja. Sen vuoksi olen rajoittunut vain siihen.

Kauneimpia kuvia pesäpallopelistä. Onnistuneella hetkellä näpätty levy polttajan raisusta hypystä palloa tavoittamaan.

Vas.: Komein veistokuvin kaunistettu »Mussolinin stadion» Roomassa.

Alla: Osa Venezian maailmankuulua kylpyrantaa, jossa kymmenettuhannet ihmiset palvovat terveyden jumalia.

ITALIA RAKASTAA URHEILUA.

Taiteilija *TOINI MUONA* kertoo URHEILIJAN JOULULLE.

Ei ole liioittelua sanoa, että nykyaika on urheilun aikaa. Liikkuipa millä elämänalalla tahansa, aina joutuu kosketuksiin urheilun kanssa.

Tapasin eräänä päivänä koristetaiteilija Toini Muonan, joka kesällä teki laajan opintomatkan ympäri Eurooppaa. Kertoessaan kokemuksiaan matkaltaan joutui hän puhumaan myöskin urheilusta, niin kokonaan eri alaa kuin se keramiikan kanssa onkin.

— Kun suomalainen lähtee ulkomaille, on hänen muiden matkavarustelujensa lisäksi hankittava mahdollisimman tarkat tiedot Suomen urheilusta, Paavo Nurmesta ym. kuuluisuuksista, sillä niitä hän tarvitsee, aloitti neiti Muona vilkkaasti ja jatkoi: — Harvemmin kysytään ulkomailla, mihin saavutuksiin Suomessa on päästy sillä tai sillä taiteen tai tieteen alalla, mutta kyllä usein: missä piilee suomalaisten menestyksen salaisuus urheilussa? Minkälainen Nurmi on ihmisenä? Urheilevatko kaikki Suomessa? ym.

— Ranskassa ja Saksassa ei urheiluinnostus näytä olevan läheskään niin korkealla kuin Italiassa. Vaikka Suomessa onkin tottunut »urheiluhulluihin», niin kyllä niitä Italiassa on vieläkin enemmän. Kaikki puhuivat urheilusta, varsinkin Beccalista, Carnerasta ja jalkapallosta, ja ainakin joka toinen henkilökohtaisesti harrasti jotakin liikunnan muotoa.

— Parhaana todistuksena valtavasta urheiluinnostuksesta ovat lukemattomat, toinen toistaan komeammat urheilukentät kaikkialla maassa. Pääkaupungissa Roomassa on monta henkeäsalpaavan komeata stadionia, mutta taiteilijan silmällä katsottuna on juuri valmistuva Mussolinin stadion kaikista kaunein. Tekee silmälle hyvää katsella sen kauniita väriyhdistelmiä. Stadionin ympärys ja porrastumat ovat valkoista marmoria, juoksurata mustaa hiilimurskaa ja keskikenttä punertavaa hiekkaa. Eri puolille katsojakorokkeita on pystytetty suurikokoisia, kauniita urheiluaiheisia veistoksia, jotka tekevät valtavan vaikutuksen. Suurin osa veistoksista on nykyaikaisia, mutta osa on muinaisaikaisten veistosten mestarillisia jäljennöksiä. »Foro Mussolini» ei ole vielä valmis. Varsinainen stadion on tosin valmis, mutta sen ympäristön kunnostus on vielä alkuasteella. Kaikki pitäisi olla valmiina ensi kesänä ja varmasti onkin, sillä Italiassa osataan panna toimeksi.

— »Foro Mussolini» on tarkoitettu pääasiassa poikastadioniksi. Sen yhteydessä on nuor-fascistinen urheiluopisto, jonka päärakennukset näkyvät ohessa olevan kuvan taustalla.

— Jos Mussolinin stadion on kaunis, niin kyllä Rooman päästadion on komea. Se käsittää pari urheilukenttää, joukon jalkapallo- ja tenniskenttiä, 25 ja 50 m:n uima-altaat, ja vaikka mitä. Olisi mennyt kokonainen päivä stadionin yksityiskohtaiseen tutkimiseen. Se on Rooman urheilun keskus, jossa kaikki tärkeimmät kilpailut melkein kaikilla urheilun aloilla (yksinpä painissa ja nyrkkeilyssäkin) pidetään. Yleisöä mahtuu katsomoon kymmeniä tuhansia, mutta sittenkin se käy joskus ahtaaksi. Olin katsomassa erästäkin jalkapallo-ottelua, joka oli koonnut koko laajan stadionin täyteen katselijoita.

— Jos italialainen ei sattumalta harrastaisi muuta urheilua, niin ainakin hän on innostunut uintiin ja soutuun. Siitä näki todistuksia eri puolilla maata olevilla hiekkarannoilla, joissa aina oli tuhansittain väkeä kaikista kansankerroksista. Valtio pitää kunnossa uintipaikkoja, niin että varattomatkin voivat hoitaa terveyttään. Esim. Veneziassa, Lidossa, jonka kansainvälisesti kuuluisaan kylpypaikkaan kerääntyy väkeä maailman kaikilta kulmilta, on suuret alueet kunnostettu yleisön maksuttomasti käytettäväksi. Mutta kyllä siellä onkin väkeä. Erikoisesti pisti silmään se, että Lidossa ei tolkuttomasti maattu laiskana aurinkokylpyjä ottaen, vaan kaikkialla touhuttiin milloin minkin urheiluleikin kimpussa ja välillä uitiin.

— Opintomatkaltani jäi voimakkaimmin mieleeni Italia, jossa elää urheilua rakastava ja ehkä juuri sen vuoksi voimakas kansa.

Varjonyrkki.

Yllä: Lipunnosto Vierumäen poikaleirillä. »Siniristilippumme, sulle valan vanomme kallihin.» *Oikealla ylh.:* Ahvenlampi: »Kun pilven varjot vaeltavat kuvastimessasi.»

Valkjärvi, Vierumäen helmi.

Oik.: Helteisenä retkeilypäivänä Saarijärven rannalla.

Heinolan marssi.

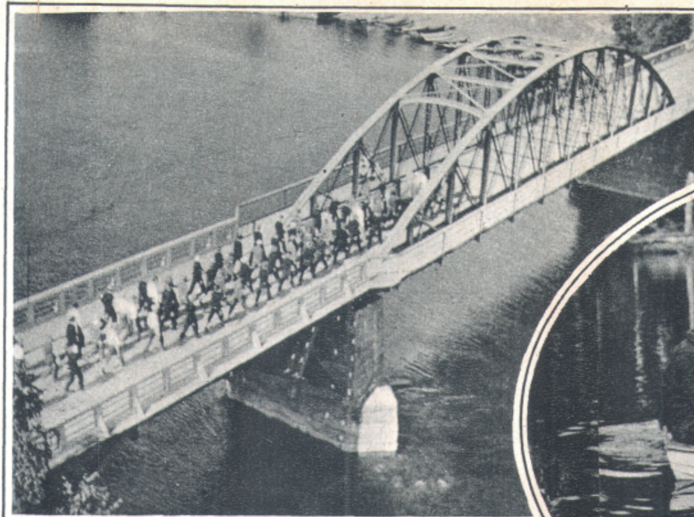
POJILLA OLI HAUSKAA VIERUMÄELLÄ.

URHEILIJAN JOULULLE valokuvasi ja kirjoitti opettaja *GUNNAR VALTONEN.*

Poikaurheiluliiton kuluneen vuoden toiminta on varsin huomattavassa määrässä suuntautunut urheilukasvatus- ja valistustyöhön. Niinpä on kesän aikana järjestetty kolmet poikaurheilukurssit, nimittäin Lohjalla, Pölläkkälässä ja Vierumäen Urheiluopistossa.

Viimeksimainitussa paikassa pidetyn kurssin luonne oli hieman poikkeava, kuten nimikin: Poikien urheilukasvatus- ja virkistysleiri.

Tämä kaksiviikkoinen leiri alkoi 24. p:nä heinäkuuta, jolloin 24 reipasta urheilijapoikaa pystytti värikkään telttarivistön Valkjärven rantatörmälle. Työhön käytiin heti innolla ja tarmolla. Mooseksen, Pallen ja Teemun opetukset rata- ja kenttäurheilussa painettiin päähän, käsiin ja jalkoihin yhtä visusti kuin Jukolan Eero painoi

Vas.: Jyrängön sillalla: »Hurraa nyt komppania kotiamme kohti — —»

Oik.: »Järvi oli tyyni kun rannalta läksin, mutta seljällä nousi myrsky» — jolloin »Mooses» heitettiin yli laidan.

Kurssien opettajat.

Pelastettuja.

aapisen. Heikin voimistelumuokkaus löysi varmasti kiitollisen maaperän. Ja kun Rannanjärven laulu ei oikein Reschin mielestä sopinut pojille, koska siinä puukkoa ihaillaan, vei hän heidät kehään opettelemaan itsepuolustuksen jaloa taitoa. Kovasti pojat nyrkkeilyyn innostuivatkin. Jotkut vain punnitsivat, kumpi itsepuolustuskeino on parempi, Vallen vaiko Pallen.

»Aallokko, aallokko kutsuu». Valkjärvi ei tosin aaltoillut paitsi silloin, kun poliisikurssin isot papat sinne tomumajansa vierittivät, mutta sittenkin se kutsui.

Kalle Karvonen siellä opetti kaloja matkimaan. Vesikauhu katosi pian. Tosin niitä mustapintaisia pikku ahvenia ei vielä tavoitettu, mutta vauhti oli muutamilla jo varsin vinha.

Valkjärvi kristallinkirkkaine vesineen viekotteli muuten puoleensa sekä uimataitoisia että -taidottomia. Jos vielä sattui urheiluopiston idyllinen sauna höyryämään, niin sieltä järveen meno oli nautinto, jolle ei vertaista liene. Mahtaisiko Aho runoilla uudestaan Sasu Punaisen, jos vielä olisi elossa ja sattuisi näkemään, kun nelisenkymmentä miestä urheiluopiston saunanlauteilla vastaa heiluttaa.

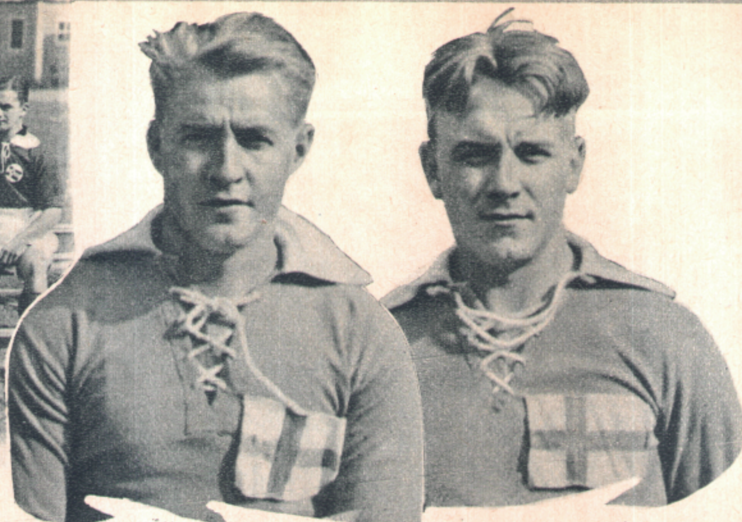
Virkistystä tarjoaa Vierumäki ympäristöineen. Suurjärvi, Saarijärvi, Ahvenlampi ja monet muut pikku järvet mahtavine ranta-äyräineen ja harjuineen avarsivat nuorten urheilijapoikien kauneustajuntaa ja jättivät muistoja, jotka eivät hevillä häviä. Urheilu ja virkistys kulkivat käsikädessä Vierumäen poikaleirillä ja eiköhän se lienekin paras keino kasvattaa pojista ei ainoastaan urheilijoita, vaan myös ihmisiä sanan parhaimmassa merkityksessä. Tässä mielessä piirrettiin urheiluopiston vieraskirjaan leirin päättyessä seuraava lause:

Terve, voimakas ja elämänhaluinen nuoriso takaa kansan tulevaisuuden.

Vas. alh.: Make kunniakierroksella.

RASKAS TAPPIO

kohtasi Suomea jalkapallomaaottelussa Norjaa vastaan 3/9. Hävittyämme Ruotsille kunniakkaassa pelissä 2—0 (toinen maaleista virheelliseksi tuomittu rangaistuspotku) ja voitettuamme Baltian maat, menimme liian ylimielisesti Norjaa vastaan — saadaksemme nenällemme 5—1.

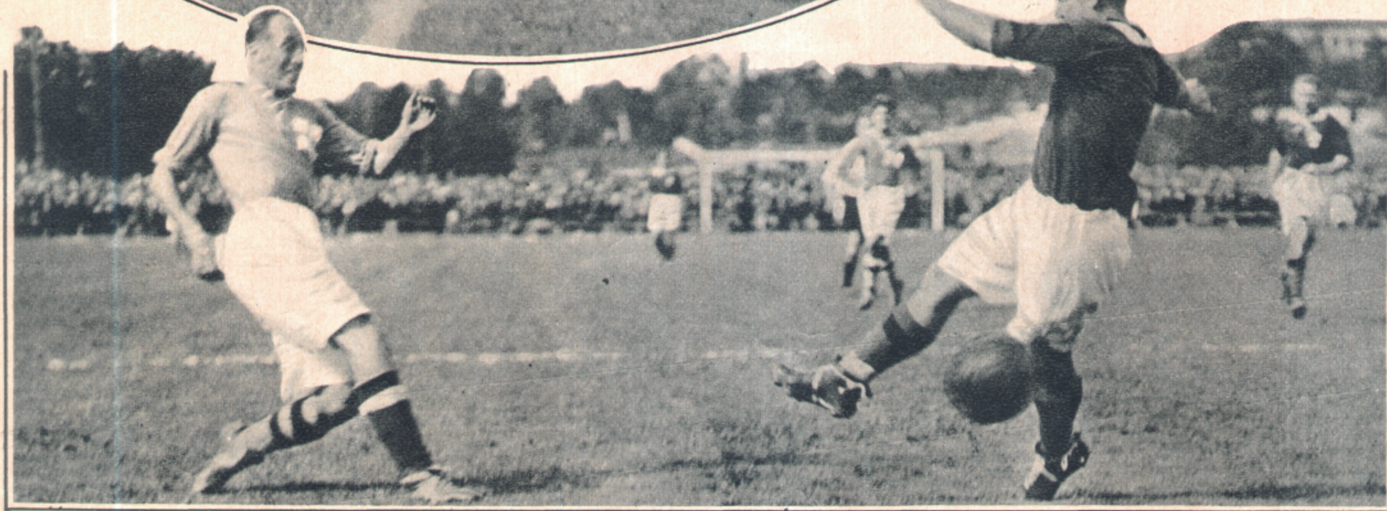
Yllä.: Norjan reipas ja teknillinen joukkue.
Soikiossa.: Ati Närvänen katkaisee mainiolla taaksepäinpotkulla Juven syötön vaaralliselle Hansenille oikealla laidalla.

Viipurin ja Vaasan vankka panos maajoukkueessamme: »Keisari» Närvänen (vas) ja Nuutti Lindgren.

Erkkuli Grönlund, joka pantiin pelaamaan hänelle sopimatonta keskushyökkääjän paikkaa, yrittää turhaan hätyyttää lujaotteista norjalais-puolustusta.

Suomen »lohdutusmaalin» tekee kauniisti Gunnar Åström Kurre Veckströmin syötöstä. Brenna-Lund ei ehtinyt ponnistuksistaan huolimatta Åsan nopean laukauksen tielle.

MILTÄ SARJAJOUKKUEIDEN HYÖKKÄÄJÄT MAALIVAHDISTA NÄYTTÄVÄT.

URHEILIJAN JOULULLE kirj. *VILJO HALME.*

»Suomen sarjan paras yksilöpelaaja ja epämiellyttävä kaveri maalivahdille» — on Halmeen sanojen mukaan *Holger Salin.*

HJK:n ja Suomen tarkka, lujakourainen maalivahti *Viljo Halme, joka myöskin on terävähuomioinen teoreetikko.*

Meillä Suomessa jalkapalloilun hyökkäyspeli on ollut sekä liitto- että seuraotteluissa puolustuspeliä heikompaa. Kansainvälisissä otteluissa ovat suomalaiset harvoja poikkeuksia lukuunottamatta yleensä olleet alakynnessä, mistä aiheutuu kovemmalle koetukselle joutuneen puolustuspelin paremmuus. Lisäksi sopii suomalainen kansanluonne paremmin voimaa ja kovuutta uhkuvaan puolustuspeliin kuin taitoa ja vikkelyyttä kysyvään hyökkäyspeliin. Suomen-sarja, maamme jalkapalloilun huomattavin eteenpäinviejä, ei paranna tilannetta, ellei siihen osallistuvissa joukkueissa aleta kiinnittää tarkempaa huomiota hyökkäyspeliin. Ankara taistelu pisteistä sarjassa pysymiseksi on tehnyt otteluista tyypillisiä puolustuspelejä, joissa hyvin varovaisesti hyökätään. Sarjan 8 joukkueesta on tällä hetkellä vain kahdella — HIFK ja VPS — hyökkääjälinjassa joukkueen paras osa.

Helsingin IFK:lla on ylivoimaisesti paras hyökkääjäviisikkomme. Sen muodostaa 5 erityylistä pelaajaa, jotka sopeutuvat mainioksi kokonaisuudeksi. Oikealla laidalla Åström elää pääasiallisesti nopeudellaan päästen tämän tästä silmä silmää vasten maalivahdin kanssa. Opittuaan nyt vanhoilla päivillään ampumaan hän aiheuttaa yhä kiperämpiä tilanteita maalin edessä. Kuitenkaan ei Åsa ilman »Erkkuli» Grönlundia pääsisi tällaisiin tilanteisiin, sillä viimeksimainittu se on, joka häntä auttaa erinomaisilla syötöillään kulmalippua kohti. Tämän järkevän ja rauhallisen, teknillisesti korkeata luokkaa olevan oikean välihyökkääjän työ on suurimerkityksellinen sekä HIFK:n että Suomen maajoukkueiden eturiveille. Maalin edessä hän ei ole tarpeeksi ahne ampumaan, mutta tekee silti usein maaleja pienillä vippauksilla ja työnnöillä ja suo monesti toiselle kunnian kruunata työn, vaikkakin hänellä itsellään olisi siihen mahdollisuuksia. — Keskushyökkääjä »Abbe» Lönnberg on mainio pallonkäsittelijä ja ruffikas pelaajatyyppi, joka jakaa palloja hyvin laita- ja välihyökkääjille. Suurikokoisena hän kykenee helposti murtautumaan puolustuksen lävitse laillisin ja laittomin keinoin, ja maalin edessä hän on vaarallinen kovine laukauksineen, jotka tulevat suoraan syötöistä. — Vasen välihyökkääjä Holger Salin on Suomen-sarjan hyökkääjistä paras yksilöpelaaja. Hänen pallonkuljetuksensa on joustavaa ja kissamaisen pehmeätä, ja ylimielinen vastapelaajan puijaaminen on hänen mielityötään. Epämiellyttävä kaveri vastapuolueen maalivahdille nopeine ja kieroine laukauksineen, jotka tulevat yllättäen ja useimmin maalin yläkulmaan. — Vasen laitahyökkääjä Olle Strömsten on sarjan paras maalinampuja. Hyvänä pääpelaajana hän tekee puolet maaleistaan »ylätietä». Hän suorittaa laukauksensa tarkasti ja voimakkaasti. Keskikentällä hänen pelinsä ei ole erikoista, mutta maalin edessä hän antaa hyviä syöttöjä ja vetää kulmurin erinomaisesti.

MESTARUUSJOUKKUEEMME 1931, H:gin IFK.
'yökkääjät: Åström, Grönlund, Lönnberg, Salin ja Strömsten.
Tukimiehet: Nylund, Malmgren ja L. Karjagin.
Puolustus: F. Karjagin, Närhinen ja Lindbäck.

HIFK:n hyökkääjäviisikolla on kuitenkin eräs heikkous, vaikka se ei olekaan tullut ilmi tänä vuonna: sen peli ei pääse luistamaan, ennenkuin sillä on maalin, parin johto turvanaan. Tässä suhteessa onni on sille hymyillyt monessa tiukassakin ottelussa. Samoin on pitkä piste-etumatka muihin joukkueihin tehnyt heidän pelinsä jännittyneisyydestä vapaaksi.

VPS:n hyökkääjälinjassa on monta hyvää pelaajaa, joista ennen muita on mainittava Lindgren ja Julin. Edellinen on voimakas ja suoraviivainen laitahyökkääjätyyppi rohkeine peliotteineen ja komeine laukauksineen. Erinomaisella fyysillisellä voimalla ja jalkapalloilijalle sopivalla matalalla, nopealla askeleella murtautuu Lindgren puhtaasti puolustuksen lävitse ja ampuu loistomaaleja. Syötöt hän antaa

Nuoren polven lupaava oikea rajahyökkääjä HJK:n Eronen.

matalalta, joskus ehkä liian lujaa. Hänen hyvänä puolenaan on hyökkäyksen suorittaminen omin avuin, mihin hän on tottunut sekä seura- että liittojoukkueissa häntä huonosti muistavien »innereitten» takia. Viimeisissä otteluissa on hänen vieressään vasemmalla pelannut aika hyvin »joka paikan pelaaja» Laakso. — Aikaisemmin keskushyökkääjänä esiintynyt, mutta paremmin välihyökkääjäksi soveltuva Julin on ainainen puolustuksien kiusa. Suuren yritteliäisyytensä ansiosta hän on päässyt sarjan parhaitten maalinampujien rulliin. Teknillisesti ei hänen pelinsä ole erikoista, mutta omituisen vaanivilla ja kovilla otteillaan Julin on vaarallinen vieras maalin edessä. — Oikea ulkohyökkääjä Rullo on nopea ja puhdaspotkuinen, mutta joskus liian saamaton. Hän syöttää hyvin keskustaan Lindgrenin tyyliin ja jatkaa keskeltä saamiaan palloja vauhdilla maalia kohti.

VPS:n hyökkääjistön valtti on nopeissa laitahyökkääjissä ja yritteliäässä keskuskolmikossa. Sarjasta putoaminen ei ollut hyökkääjälinjan syytä, sillä se teki HIFK:n jälkeen eniten maaleja, vaan puolustuksen, joka Tammisaaren jälkeen laski eniten palloja omaan maaliin.

Muilla sarjajoukkueilla on saamattomat eturivit, sillä niillä on vain yksi tai kaksi maalintekijää, ja sellaisia eturivejä vastaan on puolustuksien helppo pelata.

HJK:n eturivi pelaa keskikentällä erinomaista lyhytsyöttöpeliä, mutta maalin edessä jaetaan syöttöjä sivuttain mieheltä miehelle ja säästetään laukauksia. Vaarallisin mies on keskushyökkääjä Salo, joka yksin on tehnyt puolet HJK:n maaleista. Jos hänellä olisi aina molemmat välihyökkääjät »tuntumassa», niin hän saisi aikaan suuria, mutta hän joutuu yleensä itse tekemään kaiken valmistavan työn maalin edessä. Salolla on pehmeä

Susien keskushyökkääjä Kettunen tunkeutumassa HJK:n Nilssonin »lävitse».

pallonkäsittely ja hyvä pääpeli ja syötöistä hän ampuu ihailtavan suoraan ja surkeilematta asennosta välittämättä. — Lilja ja Virtanen ovat teknillisesti eteviä, mutta heiltä puuttuu juuri se välihyökkääjille kuuluva tärkein ominaisuus, että päästessä maalin eteen pitää siekailematta ja ripeästi ampua, eikä asetella saamattomana palloa paikasta toiseen. — Laitahyökkääjät Eronen ja Sandström ovat riuskoja ja nopeita poikia, joista edellinen on mainio laukaisija ja jälkimmäinen yritteliäisyydessään vertaistaan etsivä. Sandströmin loukkaannuttua menetti HJK:n viisikko moraalisen tuen, sillä hän piti aina vauhtia pelissä yllä.

HPS:n Ronkanen on vauhdikas ja oma-aloitteinen läpisyöksyjä. Kuvassamme Turun IFK:n Lindroos yrittää häntä turhaan taklata. Huom! Mainio kuva sääntöjenmukaisesta lähiottelusta — kädet »pois pelistä».

TPS:n hyökkääjälinjan peli on kovin yksipuolista, sillä maalin edessä työnnetään Lati Lehtiselle palloa joka puolelta. Hänen lapikkaansa tekeekin usein puhdasta jälkeä, mutta laiskuudellaan mies pilaa monta hyvää tilannetta. Latilla on Suomen sarjan kovimmat laukaukset, ja jos hän olisi maalin edessä riuskempi, hän olisi maalivahtien kauhu. — Laitamiehet Eklund ja Vahtera ovat teknillisiä ja nopeita, ja ampuvat joskus komeita maaleja. Kumpikin syöttää hyvin keskustaan, jossa Latin lapikas odottaa palloa.

Susien eturivin peli muistuttaa paljon HJK:n esittämää. Keskikentällä pelataan hyvin yhteen, mutta etäämmällä ei kenestäkään sitten ole maalinampujaksi. Paras on keskushyökkääjä Kettunen, joka joskus heiluu hurjana maalin edessä ja ampuu vangitsemattomia laukauksia, mutta välistä ilmenee hänessäkin liiaksi haluttomuutta. Naapurinsa Paakkanen ja Väätänen ovat liian lempeitä maalin edessä ja laitamiehet Ukkonen ja Poutanen pilaavat monta hyvää tilannetta hätäilemisellään.

HPS:n hyökkäykset ovat tänä vuonna olleet heikompia kuin koskaan aikaisemmin. Miehiä on eturivissä muutettu paikasta toiseen koko pelikauden aikana ja vasta nyt sarjan lopptuessa keksittiin oikea hyökkääjälinja. Paras kokoonpano oli oikealta alkaen Salonen, Koponen, Kuhlberg, Sotiola, Ronkanen. Viimeksimainittu on joukkueessa vaarallisin nopeuden ja puhtaiden laukauksiensa ansiosta. Koponen ja Sotiola taas ovat joukkueelle tarpeellisia työmuurahaisia. Edellinen on vanhastaan tunnettu kovista laukauksistaan, ja jälkimmäinen on näppärä poika ampumaan suoraan syötöistä. Kuhlberg on kuuluisa pienistä nilkkavippauksistaan maaliaukon edustalla. Salonen ennätti niissä muutamissa otteluissa, joissa hän sai kunnian olla mukana,

Lati Lehtinen on TPS:n hyökkäysten viimeinen silaaja, harvinaisen luja kaukoampuja.

Englantilaiset sarjajoukkueet pitävät valmentajansa johdolla ennen jokaista ottelua pitkiä taktillisia harjoituksia.

HPS:n Koponen »hääräsi sutena» Turun »kanarialintujen» parvessa »murha-ottelussa» syksyllä. (11—0.)

esittää hyvin tehokasta »ytteripeliä» tehden seuralleen monta kallista maaliakin.

Turun IFK ei ole koko sarjan aikana yrittänyt todellista hyökkäyspeliä tuskin kertaakaan! Tänä vuonna se oli onneksi seuralle, mutta tulevaisuutta ajatellen tuskin sitä taktiikkaa kannattaa uusia. Monessa ottelussa seura on voittanut kolmen hyökkääjän avulla enemmän onnen kuin pelin ansiosta. Välihyökkääjät ovat aina joutuneet pelaamaan kovin alhaalla, joten he jouduttuaan mukaan hyökkäyksen tiimellykseen eivät ole saaneet aikaan mitään positiivista. Nuori Hestenaes keskellä sekä laitamiehet Wihlman ja Lundgren ovat pitkien syöttöjen avulla silloin tällöin päässeet puolustuksen läpi tekemään maaleja.

Tammisaaren IF on joka ottelussaan yrittänyt pelata hyökkäyspeliä häviöistään huolimatta. Tästä ei ole muuta kuin hyvää sanottavana, sillä joukkue olisi joka tapauksessa pudonnut sarjasta. Teknillisesti on hyökkääjäviisikko vielä alkuasteella, mutta yritteliäisyyttä on paremmillekin joukkueille esimerkiksi. Enempi vain pallonkäsittelyä, niin hyvä tulee. Bäckroos oikealla laidalla on vaarallisin mies, mutta hänen laukauksensa ovat olleet liian summittaisia.

— — —

Yhteenvetona voi suomalaisten hyökkäyspelistä sanoa, että siitä puuttuu ennen kaikkea vauhti. Tässä suhteessa me voimme ottaa esimerkkiä norjalaisista, jotka vauhdikkaalla ja yritteliäällä pelillään ovat useasti voittaneet teknillisesti etevämmät ruotsalaiset ja tanskalaiset. Joskaan hyökkäyspeliä ei Suomessa saa niin tempperamenttitäyteiseksi kuin Keski- ja Etelä-Euroopassa, missä veri kiertää paljon kuumempana, niin voidaan siihen kuitenkin panna vauhtia, ja silloin tulevat tuloksetkin sen mukaisiksi. Seurojemme pitäisi ehdottomasti kiinnittää suurempi huomio hyökkäyspelin tiivistämiseen eikä aina vain suunnitella puolustusmenetelmiä niinkuin tähän asti on ollut tapana. Pelit saadaan silloin mielenkiintoisemmiksi ja Suomen-sarja saa enemmän huomiota osakseen. Tunnuslauseeksi sopii nimittäin tässäkin kohdin: »Hyvä hyökkäys on paras puolustus».

Tästä se alkaa! Helsinkiläispoikia Kaisaniemessä ikuisesti elävän leikkitoverin, pallon, kera11a.

Tällä pojalla oli sarjassa töitä! Tammisaaren maalivahti Braxen, joka sai poimia 83 palloa verkostaan, mutta vangitsi niitä 10 kertaa enemmän.

LAURI LEHTINEN,

joka ennen viime vuoden olympialaiskisoja juoksi 5 000 m:n maailmanennätyksen ja sen vakuudeksi pitkästä matkasta alikuntoisenakin Los Angelesissa valloitti ankarassa ottelussa saman matkan kultamitalin, osoitti kuluneena kesänäkin, että hän kykenee astumaan Nurmen jälkiä. Hän rikkoi nyt Suuren Paavon 3 000 m:n maailmanennätyksen tuloksella 8.19,5. Lehtinen on jäyhäluontoinen, kova urheilija, jonka peräänantamaton harjoitussisu ja ankara taistelumieli ovat nostaneet hänet nykyiseen asemaansa. Hänen luonteensa, kuten tuloksensakin muistuttavat lähinnä Nurmea. Syksyllä Lehtinen joutui herättämään tavallista suurempaa huomiota, kun hän urheilujohtomme taholta sai kokea oudoksuttavan perustelematonta kohtelua ja sai kilpailukelvottomuusrangaistuksen, josta hän kuitenkin on valittanut korkeampaan instanssiin.

LUIGI BECCALI,

1 500 m:n olympialaisvoittaja, joka viime kesänä rikkoi saman matkan mailmanennätyksen.

Foto: Lauri Lehtinen Los Angelesin' stadionilla.

URHEILIJAN SOKAISI KUNNIANHIMO

URHEILIJAN JOULULLE kirjoitti *HELGA NUORPUU.*

Toukolan talon suurta salia valaisi vain osaksi keltavarjostiminen lamppu, joka oli asetettu pienelle pöydälle ikkunan eteen. Suurin osa huonetta oli verrattain pimennossa, huonekalujen ääriviivat vain heikosti kuvastuen. Korkean kaappikellon kupera lasi kimalteli ja tikitys kertoi vuoden viimeisten tuntien lähenevän joutuisasti määränpäätä, kahtatoista.

Keltaruskean valohämyn ulottuvilla, aivan lähellä pöytää, istui Toukolan Pentti laajassa nojatuolissa. Hän istui rennosti taaksepäin nojautuen, leuka painettuna vasten rintaa ja jalat pitkälle ojennettuina. Näkyi vaipuneen syviin mietteisiin.

Vasta äsken oli talon muu väki lähtenyt seuratalolle uuden vuoden vastaanottajaisiin. Penttiäkin olivat kiusanneet, oikein joukolla, mutta hän ei lähtenyt. »Tulen sitten jäljestä . . . Ennättäähän tuonne vielä . . . Kellohan on vasta kahdeksan maissa . . .» oli hän vältellen vastannut toisten pyyntöihin. Ja niin he olivat lähteneet ja jättäneet hänet yksin, omiin mietteisiinsä.

»Sieti miettiäkin», ajatteli Pentti. »Sellaista, mitä minä olen tehnyt tämän vuoden aikana, liekö koskaan sattunut urheilumaailmassa? Ehkä sentään . . . Joskus . . . Mutta kyllä minä sentään olin eri roistomainen . . .» Hän käännähti levottomasti tuolissaan, mutta jäi yhä entiseen asentoonsa.

Tänä iltana, äsken, kun kaikki olivat istuneet tässä salissa ja kuunnelleet radiosta uuden vuoden iltajumalanpalvelusta kirkosta, olivat aikaisemmat syyttävät ajatukset palanneet entistä soimaavampina, raskaampina.

»Tutkikaa sydämiänne tänä vuoden viimeisenä iltana», oli pappi sanonut. »Jos olette tehneet rikoksen, jota ette vielä ole tunnustaneet, joka ehkä vielä on jollakin tavoin korjattavissa, ryhtykää puuhaan vielä tänä iltana. Koettakaa poistaa mustat tahrat tämän vuoden elämänkirjasta tunnustamalla syntinne. Lopettakaa vanha vuosi katumuksella, alkakaa uusi vuosi parannuspäätöksillä, jotka myöskin pidätte.»

Pappi oli vielä jatkanut, mutta Pentti ei ollut enää kuullut, mitä hän puhui. Hän oli ajatellut omaa syyllisyyttään. »Lopettakaa vanha vuosi katumuksella.» Niin, niin hänenkin pitäisi . . . Pentti oli parhaansa mukaan ottanut osaa keskusteluun saarnan loputtua, mutta hän huokasi helpotuksesta, kun kaikki viimein lähtivät. Sillä hänen täytyi nyt saada olla yksin, saada selväksi tämä asia itsensä kanssa ennen vuoden loppua.

Tapaus oli sattunut jo elokuussa. Oli lähikaupungissa suuret pyöräkilpailut, joihin otti osaa Parrun kirkonkylästä neljä nuorta miestä: Salmen veljekset, Peltolan Risto ja hän, Pentti. Innostus oli ollut seurassa suuri ennen heidän kaupunkiin lähtöään. Siellä oli kiistelty, jopa lyöty vetoakin, kumpi heistä kahdesta, Peltolan Risto vai Pentti, tulisi voittajaksi. Yleensä kallistui myönteinen mielipide Riston puolelle, sillä hän oli melkein jokaisissa pyörä- ja hiihtokilpailuissa, kylien ja pitäjäin välisissä ollut ensimmäisiä. Mutta olihan Penttikin silti ollut ja viimeisissä hän oli päässyt ensimmäiseksi. Risto oli vain joitakin metrejä jäljessä.

Oli muuten kummallista, miten Risto ja Pentti olivat monissa asioissa joutuneet kilpasille keskenään. Heidän tiensä kulkivat alati rinnakkain ja sotkeentuivat tuon tuostakin ristiin. Jo kouluajoilta se oli alkanut. Ensin kilpailtiin etevämmyydestä ja ensi sijasta opinnoissa, koska he olivat samalla luokalla. Ja useimmiten vei Risto voiton. Sitten alkoivat ensimmäiset urheilu- ja voimistelukilpailut. Niissä he myös olivat jotenkin tasaväkiset.

Vähitellen, melkein huomaamatta, oli Pentin mieleen alkanut hiipiä kateus. Etusija olisi oikeastaan pitänyt kuulua hänelle, olihan hän pitäjän rikkaimman talon poika. Risto vain köyhän palstatilallisen, jolla lapsilauma oli suuri, peltotilkku pieni. Miksi siis Risto tuossa rynnisteli ja pyristeli etupaikoille? Tekisi työtä eikä vouhkisi urheiluhulluna.

Sitten he joutuivat yhdessä maanviljelyskouluunkin. Siellä alkoi sama kilpajuoksu ensi sijasta heidän kesken. Ja yhäti sitä jatkui kotitaloihin palattua. Molemmat he olivat innostuneita urheilusta ja kuuluivat pitäjän urheiluseuraan.

Niin olivat kuukaudet ja vuodet vierineet. Salassa oli Pentti usein puinut nyrkkiä muistaessaan Ristoa ja hänen saavutuksiaan, mutta tunteitaan ei hän kenellekään ilmaissut. Risto tuntui kyllä aavistavan jotakin. Ehkä eniten siitä, että viime vuosina oli Pentti lyöttäytynyt Riston seuraan yhä harvemmin.

Tulivat sitten ne suuret pyöräilykilpailut. Kylän nuori väki oli oikein joukolla lähtenyt asemalle saattamaan kilpailuun lähteviä ja evästelemään vielä viime hetkellä, antaen niitä tavallisia »rannalla seisovien» niin helposti lähteviä viisaita ohjeita. »Nc ta-kaa, pojat, pitäjä kunniaan!» »Pentti, tee [illegible]
yhtä kuuluisaksi kuin on seitsem[illegible]
»Risto, pidä sinä kielesi kurissa, k[illegible]
jalkojen pistellä sitä tiukemmi[illegible]
asemalaiturilta.

Ja sitten olivat kilpailu[illegible]
täytyi poikien luona puhu[illegible]
tarkka korva havaitsi m[illegible]
pääsemisestä ensi sijoill[illegible]
Pentin nimeä ei sen [illegible]
teyteen . . .

»Saadaanhan [illegible]
kunhan palata[illegible]

Hän tunsi olevansa voimissaan, virkeä. Pyörä tuntui olevan loistokunnossa. Ja korvissa kaikuivat alkutaipaleella Riston junassa Salmen Paavolle lausumat sanat: »Olen taitanut harjoitella liikaa viime päivinä. Jalat tuntuvat kuin hieman kankeilta.» Se oli kuin olisi toivonkipinä puhallettu valtavaan loimuun, ajatteli Pentti.

Hän polki alussa tasaisesti, kiirehtimättä. Mutta mitä edemmäksi hän lähtöpaikasta joutui, sitä nopeammin polkivat jalat. Kevyttä tuntui olevan. Väliajat olivat hyvät. Se kannusti yhä suurempaan ponnistukseen. Maisemat vilahtelivat nopeasti ohitse, taival tuntui taittuvan kuin itsestään.

Pentti tiesi, että Risto oli arvonnassa saanut hänen jälkeisensä numeron. No, eipä pelkoa, että se poika hänet kiinni saisi kangistuneine jalkoineen! Pentti kuuli jo korvissaan huumaavat voittohuudot, joilla häntä tervehdittäisiin, näki kimaltavan pokaalin . . . Silloin kuului äkkiä takaa reipas huuto: »Hei, hei!»

Pentti oli juuri polkemassa taipaleen korkeinta mäkeä ylös päin. Hän vilkaisi taakseen. Vaikka kyllä hän tuon äänen katsomattakin tunsi. Hänen hampaansa puristuivat tiukasti toisiaan vasten, ikenissä rusahteli. Hän tunsi veren kohoavan päähänsä.

Tuossa oli Risto. Aivan kintereillä. Jos se tämän mäen voittaisi, tässä sivuuttaisi hänet, silloin . . . Risto olisi voittaja. Pentti ähkäisi melkein ääneen.

Mäen päällä seisoivat ajan tiedoittajat ja joukko katselijoita. Vielä kerran vilkaisi Pentti taakseen. Risto oli nyt mäen puolessa välin. Hän läheni nopeasti. Pentti painui hyvin lähelle ohjaustankoa. Pyörä humisi alas mäkeä . . . silmiin kihosi vettä tuulen vaikutuksesta . . . tuolla läheni käänne . . . siinä . . .

Sinä silmänräpäyksenä pimisi hetkeksi kaikki hänen silmissään ajatuksesta, joka oli humahtanut hänen mieleensä nähdessään äkkikäänteen edessään. Hän ei harkinnut hetkeäkään, päätös oli heti valmis.

Kun Risto muutaman hetken kuluttua syöksyi tuulen lailla alas mäkeä, kaartoi taitavasti jyrkässä kulmassa, töksähti hän suoraan Pentin yli, joka oli asettunut tien viereen. Esteeksi . . .

Riston pyörä kierähti ympäri, paiskasi miehen tien oheen pensaikkoon ja heilahti itse ojaan. Niin voimakas oli töytäys, että Penttikin kaatui, loukkasi hieman kylkensä. Mutta hänen pyöränsä oli toisella puolen tietä eheänä. Hän heittäytyi sen selkään ja alkoi jälleen polkea äskeistäkin kiivaampaa vauhtia. Hän ei vilkaissut taakseen, hän ei ajatellut, rikkuiko toisen pyörä. Sen hän oli ennättänyt nähdä, että Risto kompuroi kiireesti pystyyn.

Uupuneena, läähättäen seisoi Pentti riemuitsevan, eläköötähuutavan väenpaljouden keskellä. Hän ei jaksanut ajatella, päässä humisi . . . Väsyneenä ja hieman ärtyisänä vetäytyi hän lähellä olevaan saunaan, jonne alkoi ilmaantua kylpijöitä toisensa jälkeen sitä myöten kuin määrän päähän saapuivat. Eikä hän ollutkaan osannut nauttia voitostaan, joka ihan kiistattomasti oli joutunut hänelle, sillä toiset olivat hyvän joukon hänen jäljessään.

Risto oli tullut kolmanneksi onnettomuudestaan huolimatta. Hänen pyörästään oli ohjaustanko vääntynyt pahoin, samoin toinen poljin. Mutta perille hän silti oli pinnistänyt. Kolmantena . . . Pentti kuuli vielä iltajuhlassa kaupungissa lukuisia kertoja sanottavan, että hyvin todennäköisesti olisi Risto ollut ensimmäinen, jos ei hänelle olisi sitä ikävää vahinkoa sattunut.

Kilpailun jälkeen oli Pentti yhä enemmän kartellut Ristoa. ... sivulta, kun pojat juttelivat urheilusaavu- ... Risto olisi kertonut jollekulle, miten

... tonaan. Ei millään tavalla hän ... osoittanut ajatustaan Pentin ... osta. Ensin alussa oli asia ... vasti. Mutta mitä pitem- ... ävi unohtaa koko juttu. ... ut mieleen. Entistä voi-

... hän salin lat- ... eensa, sytytti

»Se on kuin ilkkuva silmä . . .»

lampun. Ensimmäinen, mikä välähti vastaan matalan kirjahyllyn ylimmältä hyllyltä, oli korkea hopeapokaali . . . Se kimalteli tänä iltana kuin entistään loistavampana. Lampun valo taittoi sen pinnalle leveänä välkkyvän juovan.

»Se on kuin ilkkuva silmä . . .», ajatteli Pentti.

Vuoden viimeinen ilta . . . Ei saisi antaa vuoden kadota sopimatta asiaa. Uusi vuosi täytyisi voida aloittaa selkeällä mielellä. Mutta sehän tarkoitti sitä, että hänen pitäisi tunnustaa rikoksensa paitsi Ristolle, kaikille kyläläisille, koko pitäjälle, kaupungille, kymmenille tuhansille ventovieraille ihmisille. Hän joutuisi halveksituksi, naurunalaiseksi.

Pentti ähkäisi tuskastuneena. Hän nousi jälleen kävelemään.

»On tässäkin urheilija . . . Koira minä olen! Oman halpamaisen kunnianhimoni orja! Roisto.» Hän ei keksinyt kyllin voimakkaita nimityksiä itselleen. Siinä kävellessään osui hän kirjahyllyn eteen. Pokaali kimalsi, se vilkutti hänelle.

Hän tempasi sen äkkiä käteensä, katsoi tuokion ja hänen sormensa puristivat sitä niin lujasti, että olisi melkein luullut sormenjälkien syöpyvän pokaalin välkkyvään pintaan. Sitten hän nosti sen korkealle kohti valoa, katsoi . . .

»Sen minä teen . . .», mutisi hän hiljaa itsekseen.

Hetken kuluttua taivalsi yksinäinen mies nopein askelin, melkein puoli juoksua kylän tällä hetkellä hyvin hiljaista tietä pitkin. Se oli Pentti. Hänellä oli päättäväinen ilme kasvoillaan, tuskin huomattava uhman hymy huulillaan. Hän uhmasi omaa kunnianhimoaan vastaan, joka oli äkkiä muuttunut hänelle katalaksi kompastuskiveksi. Hän tahtoi edelleenkin olla kunnianhimoinen, mutta oikealla tavalla. Ja sellainen hän voisi olla vasta puhdistettuaan maineensa.

Hän saapui noin viidentoista minuutin nopean kävelyn jälkeen kylän uloimmalla laidalla sijaitsevan Peltolan talon lähettyville. Sieltä loisti valo vain yhdestä ikkunasta. Vanhastaan, lapsuusajoilta, jolloin hän oli talossa käynyt, Pentti tiesi, että se oli tuvan ikkuna.

Hän pysähtyi äkkiä keskelle lumista tietä. Entä, jos Risto ei olisikaan kotona? Miksi hän olisi kotona tällaisena juhlailtana? Siellähän hän tietysti olisi, missä muutkin, seurantalolla. Pentti seisoi vielä tuokion, mutta läheni sitten porttia, astui poikki pihan. Jalka tahtoi jo nousta hitaammin . . . Ajatuksissa vilahti: »Taitaa tämä sentään olla hassutusta, akkamaista hommaa . . .» Mutta jo taasen tuli voimakkaana vastaan toinen ääni: »Puhdista itsesi. Ilman sitä et ole kelvollinen urheilijaksi.»

Pentti kolkutti tuvan ovea. Sisältä kuului jotakin ääntä. Hän aukaisi oven. Risto istui vuoteen vieressä lukien. Vuoteessa

»Taivalsi yksinäinen mies nopein askelin, melkein puolijuoksua kylän tällä hetkellä hyvin hiljaista tietä pitkin.

makasi talon vanha isäntä. Salaa oli Pentti toivonut, kuin varkain omalta itseltään, ettei Risto sentään olisikaan kotona . . .

»Iltaa. Kas, Pentti . . . Jopa nyt . . .» Risto tuntui olevan vähintään yhtä hämillään kuin Penttikin. »Käyhän istumaan . . . Tai kuule, tule tänne kamariin . . .» Hän meni nopeasti kamarin ovelle, sytytti valon.

»Ollaan vain täällä . . .» Pentti ei ollut tuntea omaa itseään, omaa aristelevaan käytöstään ja hiljaista ääntään. Hän meni kättelemään vanhusta, joka väsyneenä katseli häntä peitteittensä alta. »Iltaa, isäntä. Mitenkäs isäntä voi?»

Ukon kurttuinen, karkea kämmen lepäsi hetken hervottomana Pentin lämpimässä kädessä ja valahti sitten harmaalle peitteelle.

»Mitäpäs minä . . . Sellaistahan se on vanhan elämä . . . aret ja pyhät sängyssä . . . vanhan ja vaivaisen . . .» Ukon pää vapisi valkoisella, karkean lakanan peittämällä pieluksella. »Tuo Risto se tähän jäi kaitsijaksi, kun toiset lähtivät kirkkoihin ja seuroihin. Mutta mene sinä vain kamariin.»

»Mitäpä minä . . .»

»Mene, mene vain . . .», toimitti ukko ja käänsi hänelle selkänsä. »Minä koetan tässä hiukan nukahtaa. Hyvää yötä vain.»

»Hyvää yötä.»

Pentti seisoi vielä neuvottomana. Meni sekin toivo! Nyt ei auttanut muu kuin mennä Riston luo kamariin. Hän asteli hitaasti ovelle.

»Onnellista uutta vuotta kanssa», kuului vanhus vielä urahtavan sängystä.

»Kiitos, samaa, samaahan minäkin . . .»

Risto veti jo oven kiinni tupaan.

Siinä he nyt istuivat vastakkain, Risto pienellä tuolilla, Pentti puisella sohvalla.

»Etkö sinä sentään riisuisi päällystakkiasi», ehdotti Risto. Hymähti hyväntahtoisesti.

»Jaa niin, kyllähän se olisi pitänyt . . .» Mutta Pentti ei riisunutkaan. Vielä tuokion oli hiljaista. Sitten Pentti nopealla tempaisulla, kuin olisi hän yrittänyt riuhtaista itsensä irti jostakin, alkoi puhua. Sanat ja tunnustukset ryöppysivät hänen suustaan.

Hiljainen Risto aukaisi joskus suunsa kuin aikoen sanoa jotakin, mutta toisen puhetulva esti häntä. Pentin puhuessa vaihteli väri Riston kasvoilla. Hän oli toisin hetkin hehkuvan punainen, sitten taasen kalpeni. Ja kun Pentti viimein veti povestaan komean pokaalin ja laski sen pöydälle, säpsähti Risto. Hän nousi seisomaan.

»Ja minä toin tämän sinulle. Sillä sinulle se kuuluu», lopetti Pentti.

Hetken oli hiljaista huoneessa. Risto yritti puhua, mutta totisesti! Kurkkua tuntui kuristavan. Johan nyt! Alkoiko hän itkeä kuin kansakoulun alaluokkalainen.

»Sinä olet hullu . . .» Ne olivat Riston ensimmäiset sanat. Sitten hän naurahti. Hieman väkinäisesti. »Laputa kotiisi ja vie tuo pytty mukanasi.»

Pentti näki, että noista tylyistä sanoista huolimatta kimalsivat Riston silmät ilosta. Hän naurahti. Ja Penttikin naurahti jo.

»En minä voi viedä sitä kotiin . . .» aloitti Pentti.

»Heitä sitten kaivoon, mutta minä en sitä ota», huomautti. Risto. Hän nauroi jo vapaammin. »Kyllähän minä sen tiesin . . . Koko jutun huomasin . . . Silloin tiellä . . . Mutta mitäs niistä menneen talvisista lumista, kuten vaari sanoo. Sinä olet saanut palkinnon ja sinä sen myös pidät.»

»Sinä olet kumma kaveri», virkkoi Pentti. Hänestä alkoi nyt tuntua koko joukon paremmalta. »Joku toinen olisi liehtonut ympäri pitäjää ja kylää, kertonut kaikille . . .»

»Olenkos minä mikä akka», tokaisi Risto. Nauroi, niin että hammasrivi kiilsi.

»Et, et . . . Totisesti et», huudahti Pentti ja löi nyrkkiään pöytään. »Mutta minä olen. Tuollaisia konnankujeita. Pthyi! Toisenkin kerran.»

»Välipä tuolla nyt. Olet eri reilu, kun tulit tänne tuon tuopin kanssa. Mutta sovitaan nyt tämä juttu ja sinä otat tuon mukanasi. Emmekä me puhu koko asiasta mitään. Sinähän joutuisit . . . . naurun alaiseksi, jos saisivat tietää», lopetti hän hieman nolostuen.

»Sen minä olen ansainnut.»

»Et ensinkään. Sattuuhan sitä nyt tuollaisia kompastuksia kaikille ihmisille.»

»Älä kaunistele!»

»Eihän tätä kaunistella. Se on niin ruma juttu, ettei se parane kaunistelemisesta», myönsi Risto. Pentin poskille kihosi tumma puna. »Mutta emme me asiaa silläkään paranna, jos menemme sen kaikelle maailmalle huutamaan. Painetaan villaisella. Niin tehdään suuremmillekin jutuille.»

Kun Pentti parin tunnin kuluttua käveli hitaasti kotiin puristaen takkinsa povessa piilossa olevaa pokaalia rintaansa vasten, ettei se putoaisi, oli hänen ihmeen kevyt ja hyvä olla.

»Risto oli kai oikeassa . . . Ei kai asia siitä paranisi, jos sitä alkaisi lavealti selvittää. Pääasia, että sain tuntuvan omantunnon kolkutuksen ja että jaksoin esittää asian Ristolle. Vaikeata se oli. Kirotun vaikeata. S e l l a i s e e n kilpailuun en menisi enää.» Pentti virnisti itsekseen. »Paras pysyä kunnian tiellä eikä antaa tuollaisten oikukkaitten päähänpistojen sokaista hämäräperäisille sivuraiteille, hyviä tovereita nurin heittelemään.»

Mitäs se Risto olikaan sanonut? Että Pentti ansaitsi sen pokaalin nyt jo pelkästään senkin vuoksi, että hän sai purtua sisunsa poikki talsiakseen Riston luo anteeksipyyntöretkelle. »Sinä voitit ensi palkinnon kilpaillessasi sen Vanhan Aatamin kanssa. Ja se on sentään jostakin arvosta, se», oli Risto sanonut.

Reilu toveri, se Risto!

— — —

Kirkon suuri kello alkoi harvakseen kaiuttaa kahdentoista sointuja yli hiljaisen, lumessa uinuvan kirkonkylän. Pentti asetti juuri silloin pokaalin paikoilleen kirjahyllylle. Jälleen kimalsi siinä lampun vilkkuva viiru. Häikäisevän välkkyvä.

Uuden vuoden ensi silmänräpäykset. Hopeanvälkkeiset, tulenkirkkaat, puhtaat.

KAKSI MARATON-VOITTAJAA:

Ylh.: O. Ekholm Tainionkoskelta, joka voitti komeasti pinnistäen Suomen Urheilulehden maratonin Lahdessa 27/9.

Soik.: Uupuneena, mutta onnellisesti hymyillen voittaa Isohollo. Helsingin maratonin 2/10.

Uljas katukuva Helsingin maratonilta. Isohollo johtaa kärkiryhmää eduskuntatalon luona. Hänen takanaan näkyvät miehet ovat vasemmalta: Dahlgren, Nurmi, Tarkiainen, Sipilä, Koskenniemi, Salminen ja Virtanen.

Urheilijan Joulun yleisurheilu-, hiihto- ja jalkapallokuvista on suurimman osan valokuvannut Erkki Santala.

MARATONARIT saivat syksyllä juosta kaksi lujaa kilpailua, oltuaan koko kesän »toimettomina». Suomen Urheilulehden »Hirvi» meni yllättäen Ekholmille, joka Helsingissä 2 viikkoa myöhemmin varmisti maineensa tulemalla kolmanneksi Isohollon ja Virtasen jälkeen. — Helsingin maratonin voitti syksyn paras all-roundjuoksija Volmari Isohollo, jonka hirmunykäys 15 km:n kohdalla vei jalat itse Paavo Nurmen alta. Tämän oli keskeytettävä kilpailu 21 km juostuaan.

Lasse Virtanen vetää joukkoa Kaivopuistossa komealla orhinaskelellaan.

URHEILIJAN JOULUN KILPATEHTÄVÄ.

Jouluviikon askarteluksi olemme lukijoillemme järjestäneet vaatimattoman kilpatehtävän, jolta ei kuitenkaan puutu mielenkiintoa. Sen tarkastelu tulee varmasti hyvin paljon avartamaan urheilun tuntemusta.

No niin, yllä näette O/Y Urheiluvehkeitä A/B:n näyteikkunan vilkkaan joulumyynnin aikana. Vahinko vain, ettei tämä ihkuna ole vielä ollut valmis englantilaisviikolla, sillä silloin se varmasti olisi saanut ensimmäisen palkinnon. Siinä olevat kolme henkilöä varusteineen esittävät eri urheilunaloja.

Nyt on vastattava, mitä urheilulajeja tai urheilun aloja ensimmäinen henkilö esittää, mitä toinen ja mitä kolmas. Siis joka henkilön edustamat alat on mainittava eri ryhmissä. Näin pitäisi tulla kaikkiaan 26 eri urheilu- ja liikunta-alaa.

Palkinnot parhaista vastauksista ovat seuraavat:

I palk. **Suomen Urheilulehti v. 1934.**

II ja III » **Olympialainen Kuva-aitta kangaskansissa I–II.**

Vastaukset lähetettävä ennon vuoden loppua »Urheilijan» toimitukselle, H:ki, Simonk. 12 B. Tulokset julkaistaan helmikuun »Urheilijassa».

VOITEENTEKIJÄN PAKINOILLA.

Jo viime kesänä liikkui huhuja siitä, että ensi talveksi valmistuu murtomaavoide, joka ylittää kaikki tähänastiset saavutukset ja joka tulee lyömään laudalta kaikki ulkomaisetkin valmisteet. Olemme kääntyneet tunnetun voiteidenvalmistajan, **Esa Rossin** puoleen tiedustelulla, mihin nuo huhut pohjautuvat ja saaneet seuraavanlaisen vastauksen:

— Olin jo vuosikausia kokeillut voiteiden valmistelulla, kun v. 1926 suureksi yllätykseksi sain onnistumaan voiteen, joka pani suksen luistamaan aina, olipa keli karkea tai lumi juuri satanutta. Monet senaikaiset lausunnot todistavat tämän oikeaksi. Matti Hietanen esim. hiihti kerran 30 km:n murtomaan 1.47.55 ja voitti mm. Viheriälehdon kilpailussa, jossa latu kulki toisin paikoin karkealla lumella, toisin paikoin vitilumella.

— Ikäväkseni hukkasin tämän reseptin. Olen sen jälkeen välivuosina tehnyt tuhansia kokeiluja, ja ovathan hiihtäjät voiteillani satoja palkintoja nyppineet, mutta itse en ole ollut tyytyväinen, sillä olen tiennyt, että saa sitä sellaistakin murtomaanvoidetta syntymään, jota käyttäen voi esim. 20 km:llä jättää toista niin paljon, että tuntiviisarista saa katsoa eron!

— Kunnes viime keväänä, 3 päivää ennen pääsiäistä sattumalta keksin reseptini. Valmistin kuumeisella kiireellä muutama sata purkkia ja vein eräälle helsinkiläiselle niistä pari kappaletta. Yllytin häntä kokeilemaan, kun tuo »Grand Prix»-Ebb sanoi lyövänsä hänen kanssaan 1 000 markan vedon siitä, ettei hikkorisuksen pohjassa mikään voide pysy karkealla kelillä.

— Annapas olla. Pojat soittivat Liperiin ja kysyivät, onko Kolilla lunta. Olihan sitä vaikka minkä verran ja niin he painuivat pääsiäispyhiksi sinne. Eräällä asemalla Pielisjärven rannalla yhtyi seudun Liperin poika, joka oli halukas toteamaan voiteen kelpoisuuden, helsinkiläisten seuraan. Toinen heistä oli voidellut hikkorisuksensa KIVALLA, kun sen sijaan toisilla oli jotakin muuta voidetta, ja niin lähtivät he kolmisin painumaan järven takaa uljaasti kohoavaa Kolia kohti. Käytän seuraavassa KIVAN käyttäjän omia sanoja:

»Kun olin päässyt järven selän poikki, vilkaisin taakseni. Näin kaksi pientä kysymysmerkin kokoista pistettä järven jäällä, ja kauan sain odottaa, ennenkuin pojat saivat minut kiinni.

Hiihtelin sitten kaksi päivää, eikä voide ollut kulunut lainkaan siitä huolimatta, että oli keväinen hanki.

Toverini voitelivat suksiaan monta kertaa päivässä eivätkä he sittenkään mukana pysyneet, vaikka epätoivon vimmalla yrittivät. Mäen päälle noustessaan heidän suksensa antoivat kovasti takaisin, ne lipsahtelivat niin, että pojat tuumailivat: »pitäisi olla hissi, millä pääsisi tuonne vuoren päälle.» Huomautin silloin heille pienen esitelmän avulla, että KIVA-purkki tulee paljon halvemmaksi!»

— Näin kertoi hiihtäjä, joka ihastuneena suurenmoiseen keksintöön pyysi voiteelle yksinmyyntioikeutta sanoen mielellään kuolevansa miljoonamiehenä. Myöhemmin lähetin myös Kalle Tuppuraiselle voidetta kokeiltavaksi. Kuten muistettaneen hän hiihti Kuopiossa mainiosti 50 km: 3 t. 25 min. ja kirjoitti sen jälkeen voiteen pysyneen mainiosti pohjassa, kehoittaen minua edelleenkin tekemään sellaista voidetta, »niin en tulisi työtöntä päivää näkemään». Samaten kirjoittivat Heikkisen veljekset, Kalle ja Frans sekä Nestor Huupponen, että jopa osui tulemaan erinomainen voide.

Ensi talvena tulee kauppaan aivan erikoinen uutuus: KIVA N:o 5 nuoskakelille.

— Tämä voide käy 0 ast. nurkilla, kun lumi on nuoskaa. Juuri sellainen voide, jota hiihtäjämme jo kauan ovat kaivanneet. Viime kevään Salpausselän kisoissa, missä oli osanottajina ruotsalaisia, norjalaisia, »Vinosilmä-Vihtorin» poikia Japanista asti, tällä voiteella saavutettiin 1., 2., 4., 5., 8., 9., 10. jne. sija sekä vielä ikämiessarjassa kaksi ensimmäistä tilaa.

KIVAA on siis nyt 5 eri lajia.

— Tukkumyyjinä ovat mm. A. Patama, Helsinki, Runebergink. 32 c, OY. Urheilutarpeita, Stockmann AB., Hannes Kolehmainen, SKOHA, Raul Hellberg Porvoossa ja Helsingissä, Suojelusk. Urheilukauppa Viipurissa sekä AKI OY. Tampereella.

— Ja lopuksi huomautan, että KIVA ei ole millään tavoin ylireklamoitu, kuten oli laita kesällisten ennätysjuoksijain!

(Ilmoitus)

RIIMIKRONIKKA URHEILUVUODESTA 1933

kirj. Palle

Kuvittanut Suomen Urheilulehden »PÖÖ».

Taas on talvi, räntää sataa,
— kissakaan ei kierrä rataa . . .
Sisukkainkin optimisti
piikkarit jo naulaan pisti.

Alkaa laakereilla lepo,
maa kun taas on saanut kirren.
Yksin laukkaa runohepo
poimiskellen päitä virren.

Voitoista se pistää nelin,
tappioista taas on ujo.
— Kääntyä ei saa siis selin,
vaikk' on, raukka, rampa — rujo.

Viime talvi alkoi vitkaan,
Klasse painui jäitten hakuun,
Gee-Been nyrkki sattui Pitkaan,
— päästiin oitis hurmeen makuun.

Selkään myös sai poika Pustan
heilahtaissa raskaan hanskan.
Körösin hän murti mustan,
talttui myöskin toivot Tanskan.

Luistelija oiva sangen
on tuo Norjan Engnestangen.
Vinhaan kiis' hän viittäsataa,
— Heyden myös on yhtä pataa.

EM-kilpailuissa täällä
kaikki saimme tietää huudin.
Voitot kehnollakin jäällä
pantiin taskuun Ballangrudin.

Poissa sentään oli Klasse,
ehtinyt ei kuntoon siksi.
Hento nuorukainen Wasse
saatiin Suomen mestariksi.

Katsellessa prinsessoita
silmät meiltä kääntyi nurin,
jäähän kun he koukeroita
tekivät jos jollain kurin.

Sorja Sonja pakkassäässä
pyörähteli pöksysillään.
Silmät seisoi kansan päässä,
— tyttö tuost' ei ollut millään.

Aivan aamutoiletissaan
innon täällä immet nosti,
— mutta kohta koiruuksissaan
meille kosti — Jobin posti.

Viriteltiin verkon kieliin
pömpeleissä mollin ääni.
Waterloo jo johtui mieliin,
häpeissäni painoin pääni.

Riikin hambossa soi duuri,
mamman maassa riemu suuri,
Kulttuurin ei murru muuri,
— mongooleille matokuuri . . .

Alkaessa onnen huonon,
pojat tunturin ja vuonon
luistelussa meidät pesi.
Oikein tuli silmiin vesi.

Auttanut ei Suometarta
Liljebergin pukinparta.
Vieraiks' saimme myöskin jenkin.
Hävisimme kiistan senkin.

Edelleen tuon tuurin ollen
hävittiin myös Holmenkollen,
joskin eestä Suomen suksen
Heikkinen toi lohdutuksen.

Verne-neidon luistelukaan
antanut ei unohdusta
siihen, jot' ei luullut kukaan:
— voimistelun voitti Pusta.

Keinänen ja Ebbin Kalle
eivät liioin tunnelmalle
kullan kimmellystä tuoneet
eikä voiton maljaa juoneet.

Onnetar, oi, mitä varten
sull' on joskus moinen maski?
— Suruks' vielä »suometarten»
saatiin voimistelublaski!

Sulaneet kai sentään oisi
rinnastamme nääkin surut,
jos ois ollut, kelle voisi
antaa vanhat mällin purut

koron kanssa. Mutta eipä
uskaltanut Ruotsi tulla.
Se ois ollut niinkuin leipä,
johon käydä hihkaisulla.

Nyrkit syyhyi, mutta turhaa
oli uotos uhrilampaan.
Aavisti kai maineen murhaa
särky Torstin torahampaan!

Sadatellen naulaan saimme
pistää Suomen löylykintaan.
Mutta ensi vuonna kai me
lyömme riikin polkuhintaan!

Liikkanen se liikuskeli
Puijon kilvat kiikarissa,
viiden kympin voitti Veli
Lahdessa ja Innsbruckissa.

Suomi-neiden suuri vaara
ain' on ollut Vaara Ounaan.
Saako tuokin kiistan haara
turman maassa länsilounaan?

Viel' ei mennyt immen maine,
ahmatin ei jääty alle.
Laski jännityksen paine,
apuun kun sai Heikkis-Kalle.

Lyötiin äijät tantereeseen,
Suomen mies kun kävi painiin
niinkuin karhu sammaleeseen,
—Ohoh, Westergreeni, — vai niin!

Mulle nyt on yhtä lysti,
missä keikkui kunkin kehto.
Hieno mies on hillitysti
niinkuin Gunnar Marjalehto

paitsi milloin taiston melske
kysyy, mik' on miehen tunnus.
Silloin näyttää leuan helske,
minne sattui »Gee-Been» punnus

Nirvanaan hän pitkin vuotta
pisti miehet, milloin minkin.
Tililleen ei tulleet suotta
hakaristit Hitlerinkin.

Euroopassa kansan parhaan
painimaine kuuluu meille,
mutta löylykilpa harhaan
tietä viittoi tuomareille.

»Gunista» tään virren aloin,
hän on täänkin värssyn kohde.
Hänen päällään tääll' on jaloin
sankaruuden ruusunhohde.

Sudet bandymestareiksi
jälleen tehtiin sarjan päähän.
Toisten sauvat rinkeleiksi
vääntyi, kun ne lyötiin jäähän.

Nyrkkeilymme liitto täytti
myöskin 10 jo vuottaan.
Silti vielä herrat näytti
halukkailta tukkanuottaan.

Syrjään vanhat aisavedot,
provinssista saatiin uudet . . !
— Mutta Helsinginpä pedot
ottivatkin mestaruudet.

Lumet suli, kevät tuli,
hiihtäjät sai pakkolevon!
Latomäki-liiton juttu
oli pommi Sarajevon.

Huhut kummat täällä kiersi
tuosta joka kadun haarass'.
— Autollansa Videngreeni
kuolonkurvan sitten klaaras'.

Juoksun voitti Lahden Venni
murtomaalla Savonlinnan.
Helsingissä vietiin viesti
yli kivikadun pinnan.

Alkoi pelit. Minä myöskin
maalivahdin homman opin.
Firman eestä jouduin vielä
nappaamaan myös jonkin kopin.

Halin maali HJK:ssa
vokotusta kauan kesti,
mutta viimein sattui siihen
Vaasan Nuutin tuima lesti.

Matti otti — anteeks! — akan,
nuorikolleen sitten viisas',
kuinka täytyy keihään lentää.
— Weimannillekin se piisas'.

Hurjat juoksutuloksemme
vettä Kuson polveen saivat.
Muttei yksin siihen jääneet
pulskan puolalaisen vaivat.

Ruotsi kävi miehen kimppuun
niinkuin koira färskiin luuhun,
kamppas Kuson kolmanneksi
lohikäärmeen suureen suuhun.

Meillä kilpailuitten kassaan
taisi alkaa kasvaa tulot,
kentillämme kun nyt nähdään
myöskin naiselliset sulot.

Nyt ei kansaa intresseeraa
enää yksin Matit, mailit, —
kun nyt nähdään kelteisillään
Lempit, Fannyt, Irjat, Railit!

Oli Oslon Bisletillä
päivälliset herraskaiset.
Sarjan hirmutuloksia
teki siellä suomalaiset.

Paitsi aidat melkein kaiken
antoi Norja avosylin.
Uusi valo — Peräsalo
oli meille onni ylin.

Iloa on saatu myöskin
Laurista ja Volmarista.
Potut pois he hakemassa
kävi myöskin Englannista.

Jyväskylän viestit oli
HKV:lle tuhkapisto.
Mikä lienee, painoikohan
liikaa miesten takalisto (!)

»Mikkeli» ja Börje starttas
IFK:lle piste-alun,
jolla sitten korjasivat
kalevaisen taikakalun,

Turussa kun täyteen pantiin
punapaitain pinnalaukku.
Maailmoita tärisytti
siellä myöskin Paavon paukku.

Uskonut ei nuoremmilleen
vielä juoksukunniata.
Jestanpoo, se vasta oli
hurja tuhatviisisata! —

Ruotsi, Norja, Tanska voitti
jalkapallon tottuneesti.
Meille riitti lohdutukseks'
Liettua ja Wien ja Eesti.

Sarjavoitto IFK:lle
tänä vuonna oli klaari.
A:sta B:hen tipahtivat
VPS ja Tammisaari.

Pesäpallopeukaloa
pystyss' on myös saatu pitää.
Länsi pisti jälleen päihin
kiukkuisasti lyövää Itää.

Parhain palkinto

— urheilun avulla hankittu terveys!

Vaalikaa sitä tilapäisiltä häiriöiltä.

TUSSIN.

urheilijan pastilli, suojaa yskältä ja käheydeltä,

VALMISTAJA

FAZER

Werner Söderström Osakeyhtiön syväpainossa Porvoossa 1933.